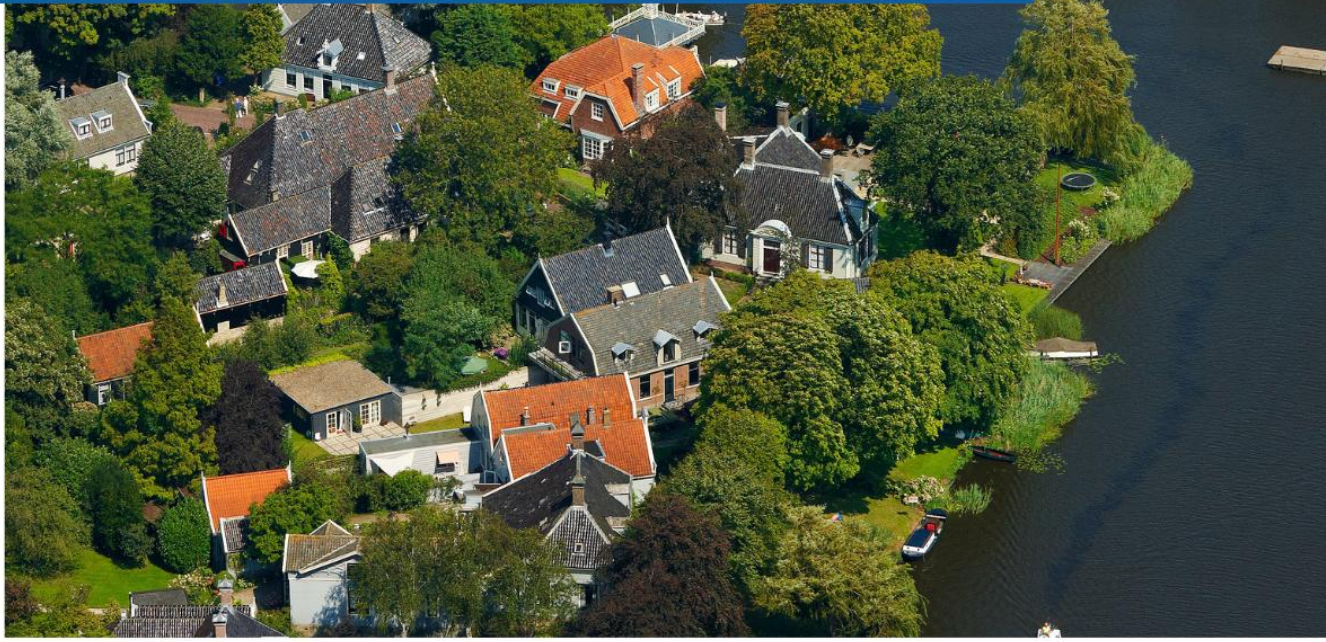

Jaarrekening Gemeente Waterland

Inhoudsopgave

Hoofdlijnen	4
Inleiding	5
Overhevelingsvoorstellen	13
Samenvattend overzicht	17
Programma's	18
Leeswijzer programma's	19
Ruimtelijk domein	20
Openbaar domein	27
Sociaal domein	34
Bestuur	48
Algemene dekkingsmiddelen	53
Overhead.....	55
Vennootschapsbelasting.....	59
Onvoorzien.....	60
Paragrafen	62
Leeswijzer paragrafen	63
§ A Lokale heffingen.....	64
§ B Weerstandsvermogen.....	73
§ C Onderhoud kapitaalgoederen.....	82
§ D Financiering	89
§ E Bedrijfsvoering	93
§ F Verbonden partijen	99
§ G Grondbeleid.....	113
§ H Openbaarheid	115
§ I Subsidies.....	117
Programmarekening	124
Overzicht van baten en lasten	125
Incidentele baten en lasten	140
Structureel evenwicht.....	144
Wet normering topinkomens (WNT)	145
Gebeurtenissen na balansdatum	147
Balans.....	148
Waarderingsgrondslagen.....	151
Toelichting op de balans	155
Langlopende financiële verplichtingen	176
EMU-saldo.....	177

Rechtmatigheidsverantwoording	178
SiSa verantwoordingsinformatie	180
Financiering.....	181
Overige gegevens	182
Bestuurlijke gegevens	183
Accountantsverklaring	185
Uitvoeringsinformatie	186
Investeringskredieten	198
Afkortingenlijst.....	215

Hoofdpijnen

Inleiding

Jaarrekening in vogelvlucht

De jaarrekening 2025 sluit met een positief saldo van € 2,1 miljoen. Dit is € 1,4 miljoen voordeliger dan begroot. Het resultaat wordt verklaard door een combinatie van hogere baten en lagere lasten dan vooraf geraamd.

De baten uit de algemene dekkingsmiddelen vallen hoger uit dan begroot. Dit komt met name door een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds als gevolg van positieve effecten uit de circulaires (circa € 0,6 miljoen) en hogere belastingopbrengsten (circa € 0,2 miljoen).

Aan de lastenkant is sprake van lagere uitgaven binnen de overhead (circa € 0,7 miljoen). Dit levert een belangrijke bijdrage aan het positieve resultaat.

Binnen de programma's zijn er daarnaast enkele duidelijke afwijkingen ten opzichte van de begroting. In het ruimtelijk domein zijn de lasten per saldo circa € 0,3 miljoen hoger uitgevallen. Deze overschrijding bestaat uit hogere salarislasten (circa € 0,1 miljoen) en meerkosten binnen projecten (circa € 0,2 miljoen), onder andere als gevolg van prijsontwikkelingen en de uitvoering van lopende trajecten.

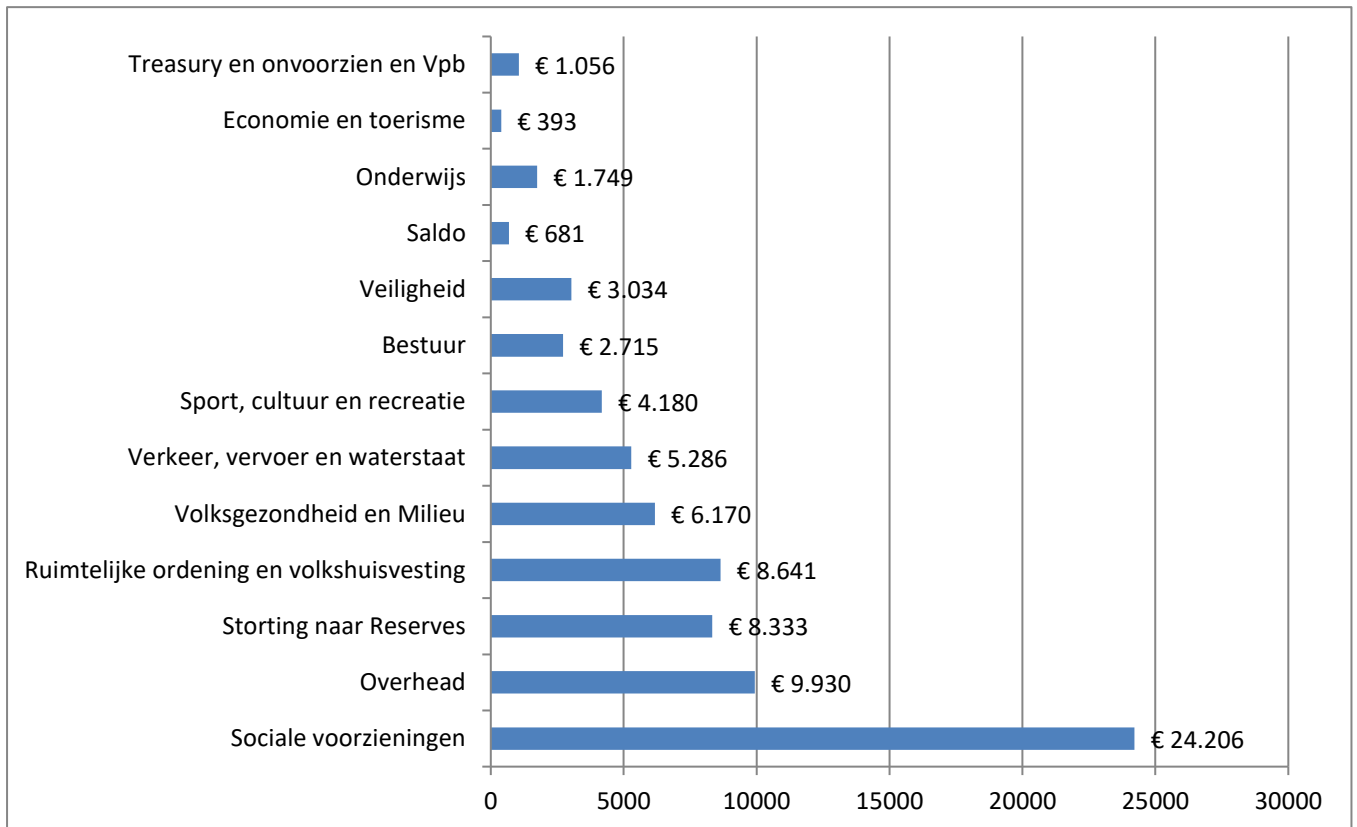
Binnen het sociaal domein zijn de lasten eveneens hoger uitgevallen dan begroot, met name door hogere uitgaven binnen de Wmo en jeugdzorg als gevolg van een toenemende zorgvraag en hogere tarieven.

Per saldo laat de jaarrekening zien dat het positieve resultaat met name wordt gedragen door hogere baten vanuit het gemeentefonds en lagere lasten binnen de bedrijfsvoering, terwijl binnen enkele programma's sprake blijft van druk op de uitvoeringskosten.

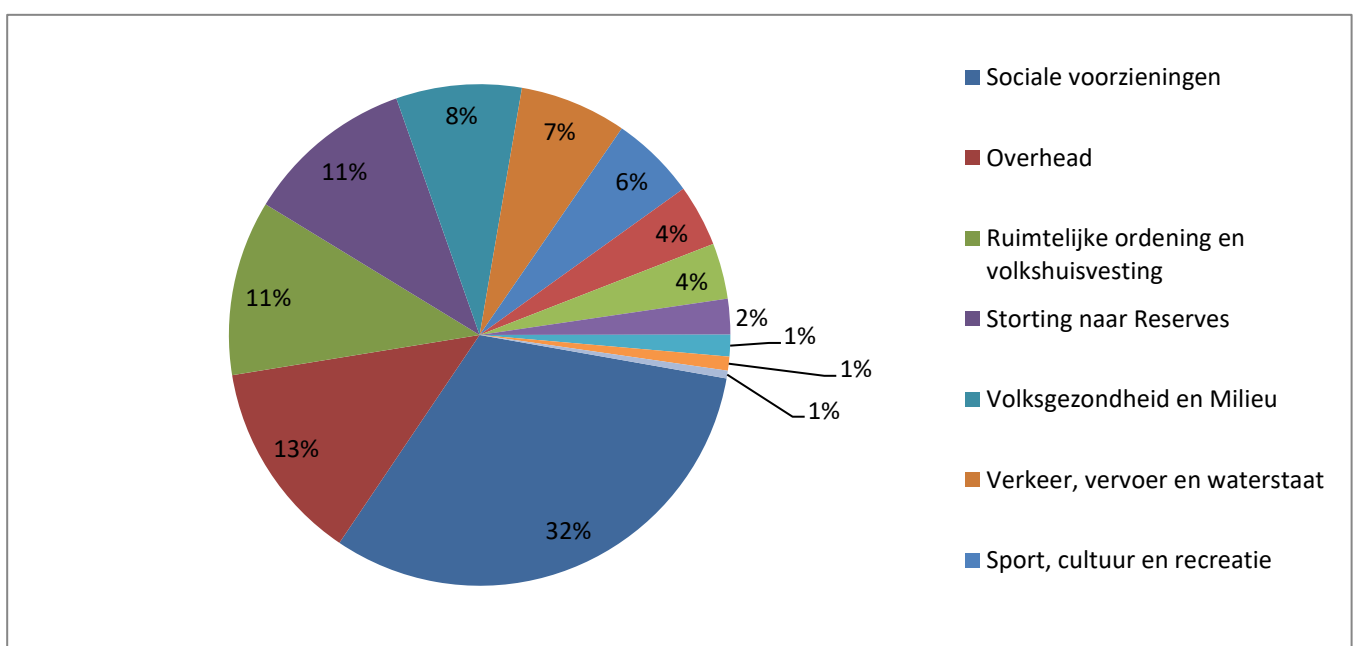
Werkelijke lasten vergeleken met begrote lasten

Lasten gewijzigde begroting in bedragen

Bedragen x € 1.000

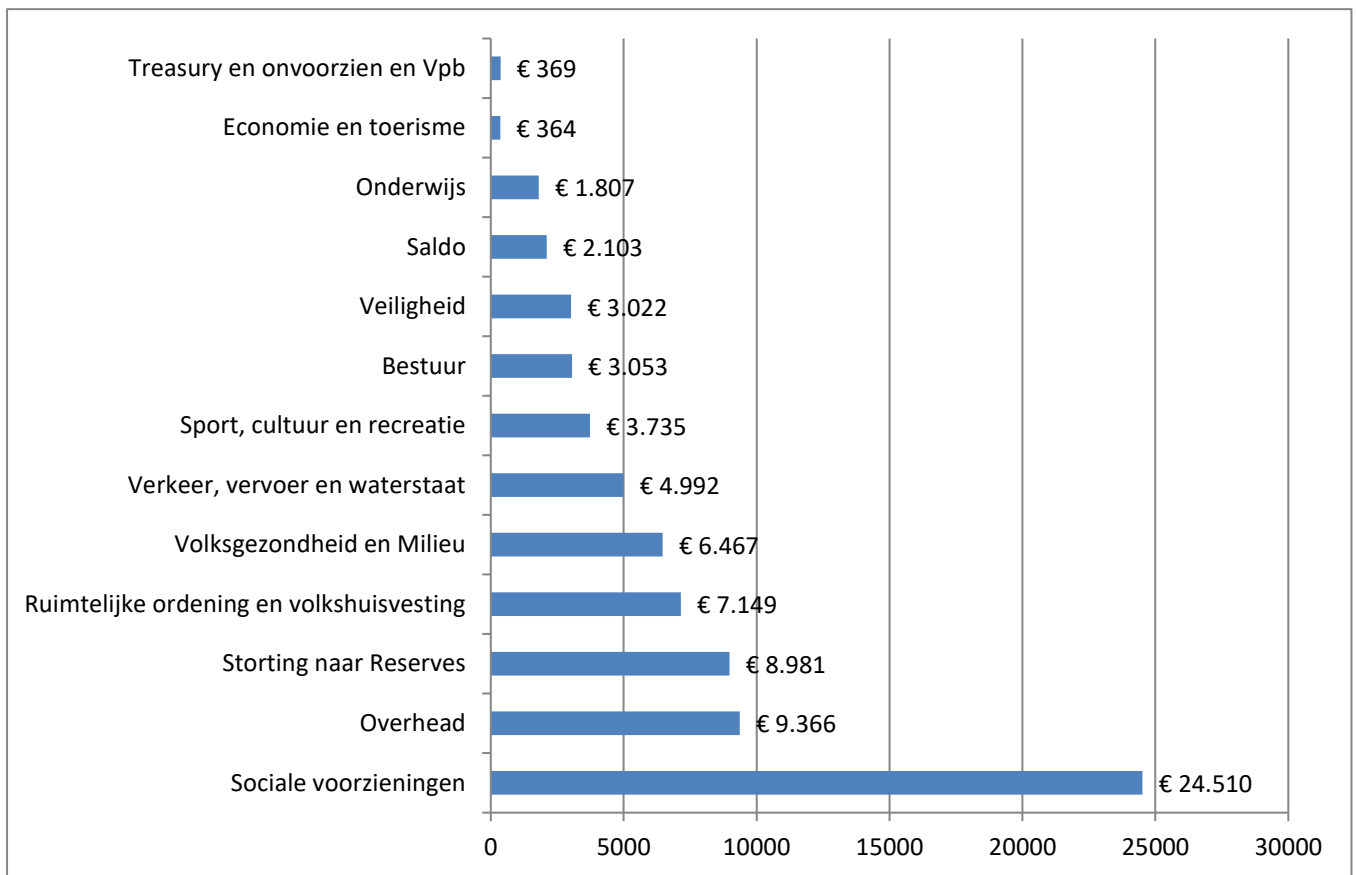

Lasten gewijzigde begroting in percentages

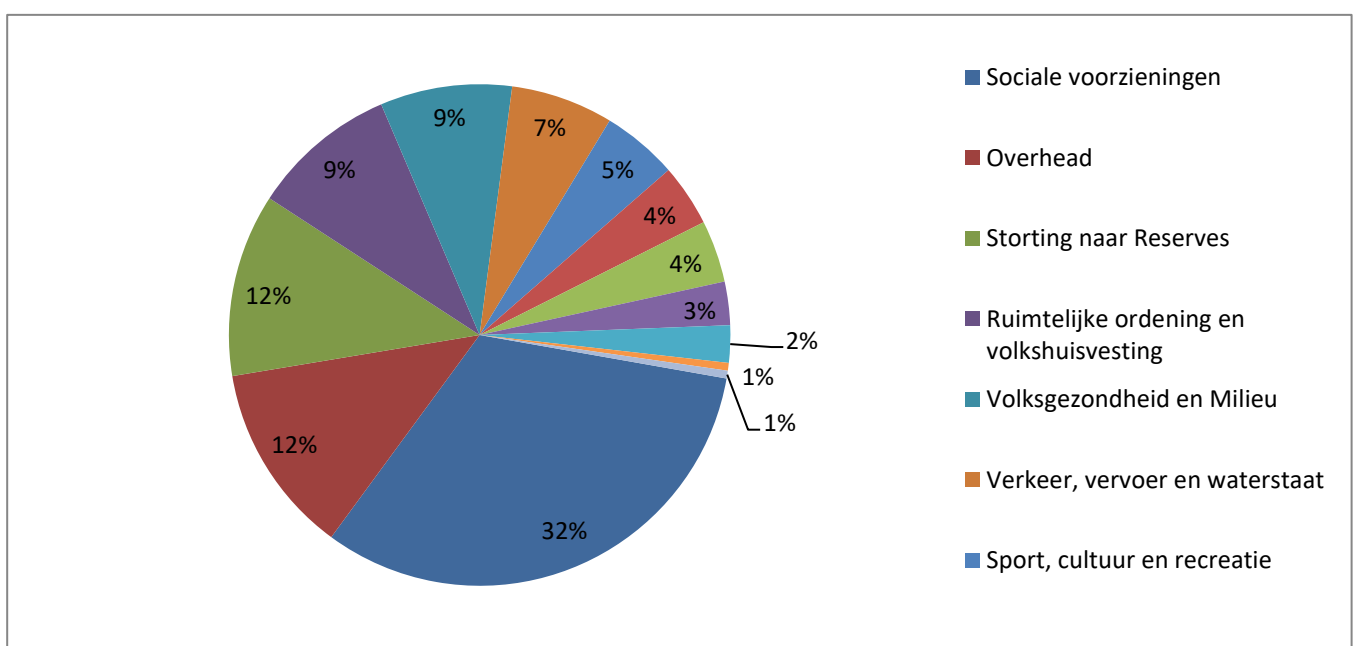

Lasten jaarrekening in bedragen

Bedragen x € 1.000

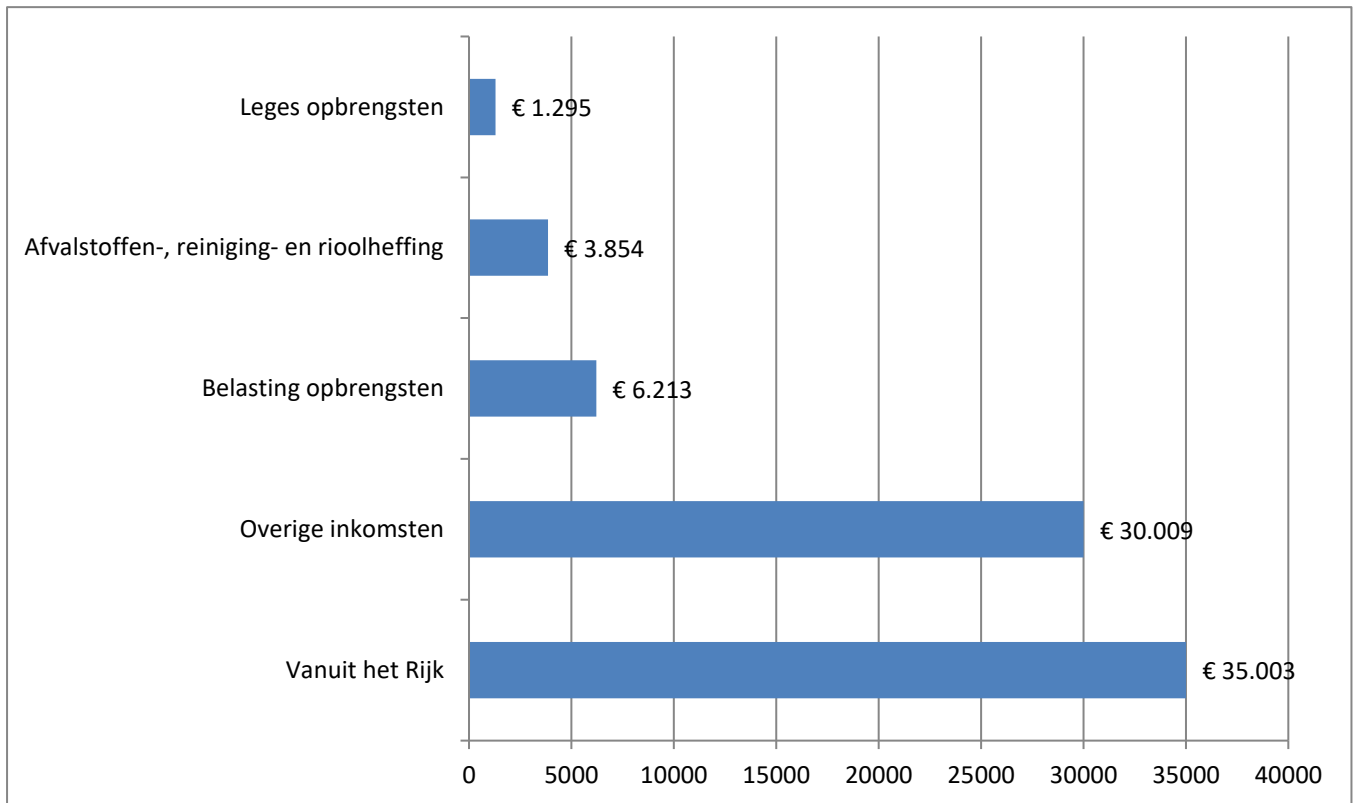
Lasten jaarrekening in percentages

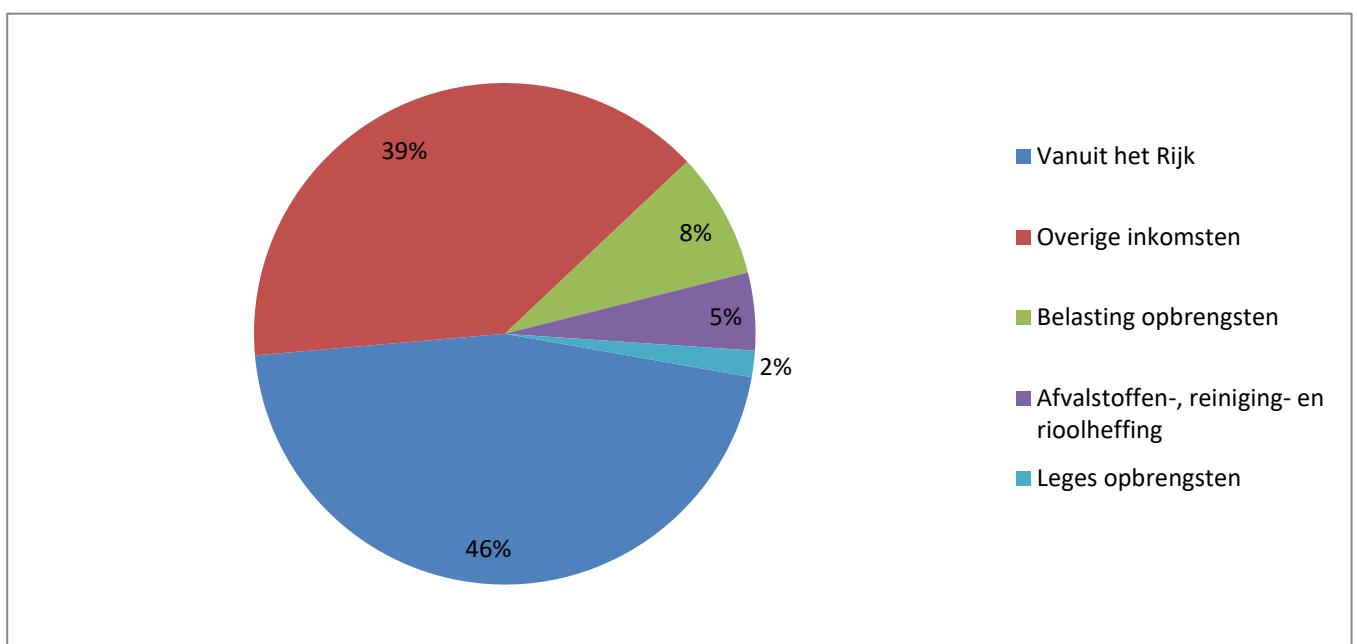
Werkelijke baten vergeleken met begrote baten

Baten gewijzigde begroting in bedragen

Bedragen x € 1.000

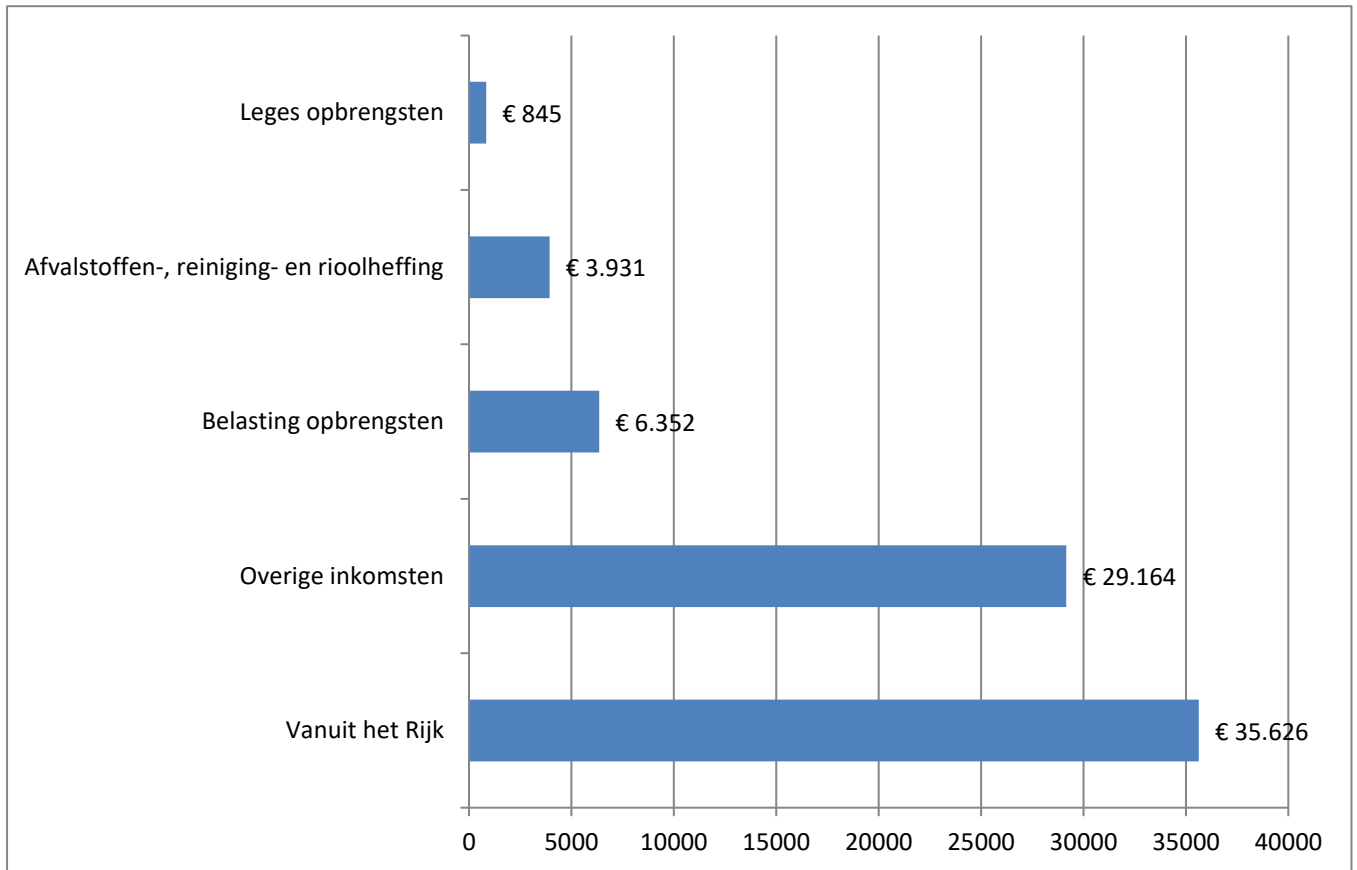

Baten gewijzigde begroting in percentages

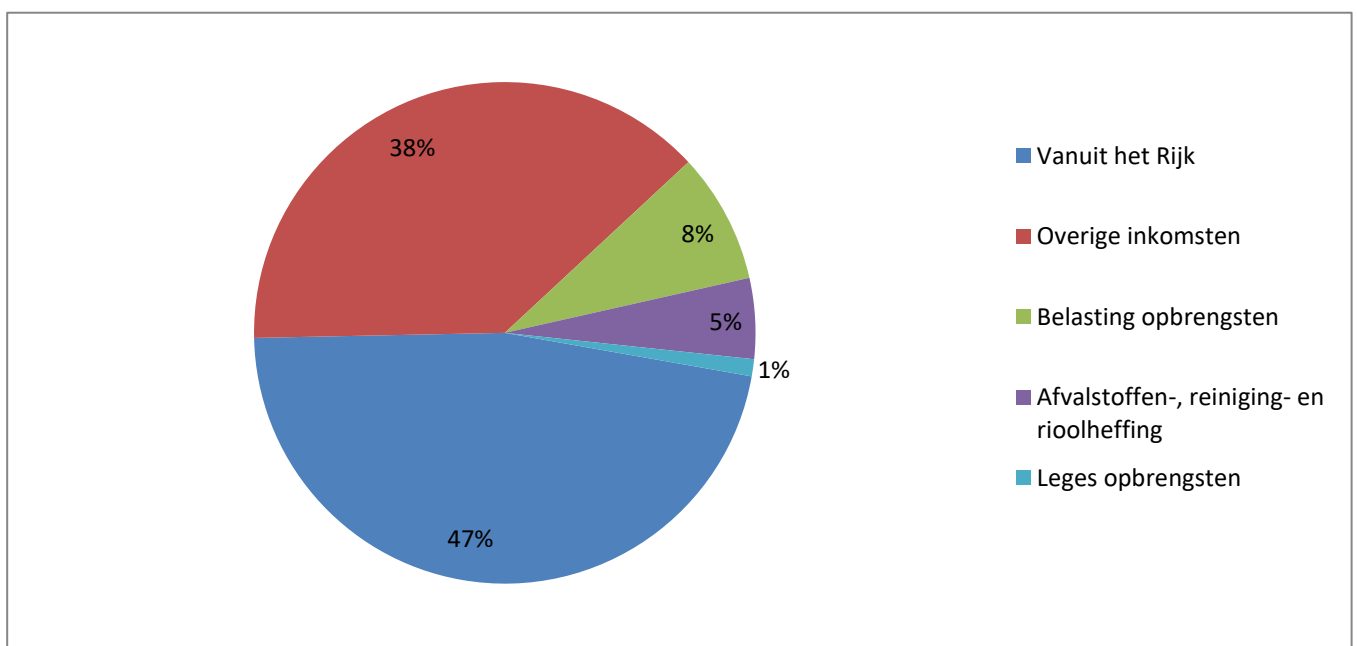

Baten jaarrekening in bedragen

Bedragen x € 1.000

Baten jaarrekening in bedragen

Verschil jaarrekening t.o.v. gewijzigde begroting

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2025	Realisatie 2025	Afwijking tov begroting	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
1. Ruimtelijk domein	-2.417	-2.807	-390	-121	-510
1.01 Veiligheid	-3.000	-2.981	19	-23	-3
	-3.000	-2.981	19	-23	-3
1.02 Economie en toerisme	-366	-335	30	0	30
	-366	-335	30	0	30
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	949	509	-440	-98	-537
	949	509	-440	-98	-537
2. Openbaar domein	-8.081	-6.483	1.598	-692	906
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.549	-3.408	1.140	-226	914
	-4.549	-3.408	1.140	-226	914
2.02 Sport cultuur en recreatie	-3.722	-3.208	514	-466	48
	-3.722	-3.208	514	-466	48
2.03 Milieu	190	134	-56	0	-56
	190	134	-56	0	-56
3. Sociaal domein	-15.314	-15.909	-595	-117	-711
3.01 Onderwijs	-1.627	-1.755	-128	-36	-164
	-1.627	-1.755	-128	-36	-164
3.02 Sociale voorzieningen	-13.391	-13.838	-447	-81	-527
	-13.391	-13.838	-447	-81	-527
3.03 Volksgezondheid	-296	-316	-20	0	-20
	-296	-316	-20	0	-20
4. Bestuur	-2.313	-2.640	-327	0	-327
4.01 Bestuur	-2.313	-2.640	-327	0	-327
	-2.313	-2.640	-327	0	-327

	Begroot 2025	Realisatie 2025	Afwijking tov begroting	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
5. Algemene dekkingsmiddelen	40.476	41.851	1.374	0	1.374
5.01 Dividend	216	149	-66	0	-66
	216	149	-66	0	-66
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	5.843	6.048	205	0	205
	5.843	6.048	205	0	205
5.03 Algemene uitkering	35.003	35.626	623	0	623
	35.003	35.626	623	0	623
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-933	-933	0	0	0
	-933	-933	0	0	0
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	348	960	613	0	613
	348	960	613	0	613
6. Overhead	-9.873	-9.104	768	-237	531
6.01 Overhead	-9.873	-9.104	768	-237	531
	-9.873	-9.104	768	-237	531
7. Vennootschapsbelasting	-7	-7	0	0	0
7.01 Vennootschapsbelasting	-7	-7	0	0	0
	-7	-7	0	0	0
8. Onvoorzien	-11	0	11	0	11
8.01 Onvoorzien	-11	0	11	0	11
	-11	0	11	0	11
9. Reserves	-1.780	-2.798	-1.018	0	-1.018
9.01 Reserves	-1.780	-2.798	-1.018	0	-1.018
	-1.780	-2.798	-1.018	0	-1.018
Totaal	681	2.104	1.423	-1.167	256

Jaarrekening 2025

De afwijking t.o.v. begroting in bovenstaand overzicht is de afwijking inclusief de nog over te hevelen budgetten. Zie voor de toelichting op de overhevelingen [de overhevelingsvoorstellen](#).

Een toelichting op de afwijkingen t.o.v. de begroting per programmaonderdeel vindt u in het [overzicht baten en lasten](#).

Overhevelingsvoorstellen

Een aantal werkzaamheden die gepland waren voor 2025, zijn doorgeschoven naar 2026. Het budget dat voor deze werkzaamheden beschikbaar is gesteld, wordt overgezet naar 2026. Hieronder staat een overzicht met daaronder de uitleg bij de verschillende overhevelingen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving overheveling	Meerjarige incidentele budgetten	Enkeljarige incidentele budgetten	Totaal
1. Ruimtelijk domein	98	23	121
Project Omgevingsplan Waterland	91	0	91
Omgevingsvisie	6	0	6
Brandkranen	0	23	23
2. Openbaar domein	153	539	692
Subsidie zwerfafval	0	73	73
Laadpalen	0	15	15
Opslag accu's en batterijen	0	20	20
Recreatiefonds	0	130	130
Verkeersmaatregelen	153	0	153
Bibliotheekwerk beleid	0	31	31
Cultuurfonds	0	130	130
Sportfonds	0	140	140
3. Sociaal domein	0	117	117
Huisvesting basisonderwijs	0	36	36
Toegang Jeugd	0	35	35
Kwartiermaker regionale samenwerking	0	29	29

Omschrijving overheveling	Meerjarige incidentele budgetten	Enkeljarige incidentele budgetten	Totaal
Wmo uitvoeringskosten	0	7	7
Compensatieregeling alleenverdieners	0	10	10
6. Overhead	101	136	237
Arbobudget	0	58	58
Wetgeving NIS2	0	78	78
Programma dienstverlening	14	0	14
Strategisch personeelsplan	87	0	87
Totaal	352	815	1.167

Project Omgevingsplan Waterland

Er wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een nieuw omgevingsplan Waterland. Door beperkte capaciteit bij de externe partij die verantwoordelijk is voor het opstellen van dit plan is er echter vertraging ontstaan in het proces. Als gevolg hiervan zijn de uitgaven in 2025 lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Het volledige budget blijft echter noodzakelijk voor de verdere uitwerking van het omgevingsplan Waterland. Daarom wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar een volgend begrotingsjaar.

Omgevingsvisie

Door een meerwerkopdracht voor de meerwaardetool wordt het beschikbare budget nagenoeg volledig benut. Daarom wordt voorgesteld om het resterende budget over te hevelen naar een volgend begrotingsjaar.

Brandkranen

Bij de VJN 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het onderhoud van brandkranen. De werkzaamheden zijn in 2025 gestart en nog niet volledig afgerond. Om die reden wordt het gereserveerde budget doorgeschoven naar 2026.

Subsidie zwerfafval

In Q4 2025 is een eenmalige subsidie ontvangen op grond van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. In 2026 zal een plan worden gemaakt voor de besteding van deze subsidie.

Laadpalen

Bij de VJN 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf van laadpalen. Uitvoering heeft plaatsgevonden in januari 2026.

Opslag accu's en batterijen

Bij de VJN 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een opslag voor accu's en batterijen. Uitvoering vindt plaats in 2026.

Recreatiefonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het recreatiefonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Verkeersmaatregelen

Dit budget is incidenteel toegekend voor verkeersmaatregelen. Het restant wordt in 2026 uitgegeven aan nog te realiseren maatregelen.

Bibliotheekwerk beleid

Dit budget is incidenteel toegekend. Het resterende bedrag wordt in 2026 gebruikt voor ruimere openingstijden. Daarnaast wordt onderzocht of het ingezet kan worden voor het realiseren van openingspoortjes en/of studieplekken.

Cultuurfonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het cultuurfonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Sportfonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het sportfonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Huisvesting basisonderwijs

Het incidentele budget voor het opstellen van het Integraal huisvestingsplan is nodig om dit proces in 2026 af te kunnen ronden.

Toegang Jeugd

De inzet van meer uren in de jeugdhulp om regie te voeren en zelf jeugdbeschermingstaken uit te voeren is in 2025 incidenteel toegekend voor tijdelijke inhuur personeel, maar is nog niet ingezet. Deze inzet zal in 2026 plaatsvinden.

Kwartiermaker regionale samenwerking

In 2025 is door de portefeuillehouders Zorg en Veiligheid, Wmo, Jeugd en Participatie van de regio Zaanstreek-Waterland opdracht gegeven om de regionale samenwerking binnen deze beleidsterreinen op elkaar af te stemmen (governance). Dit project is later gestart dan gepland, omdat het lang duurde voor er een geschikte kwartiermaker gevonden was. Het project loopt door in 2026.

Wmo uitvoeringskosten

Voor de voorbereiding van het project Boeglijn is ook in 2026 personele inzet nodig. Hiervoor was budget geraamd bij de Uitvoeringskosten Wmo. Het overgebleven budget wordt ingezet voor personele kosten in 2026.

Compensatieregeling alleenverdieners

De uitvoering van de Wet Tijdelijke Regeling Alleenverdieners. Dit bedrag is begroot voor werkende alleenverdieners met een laag inkomen die in aanmerking komen voor deze regeling. Hier is in 2025 nog geen gebruik van gemaakt door inwoners, maar rechthebbenden kunnen zich t/m 2027 melden.

Arbobudget

In de afgelopen periode is het Arbobeleid opgesteld en zijn er RI&E's voor het gemeentehuis, de gemeentewerf en De Bolder uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak opgesteld. De uitwerking hiervan zal de komende periode opgepakt en uitgevoerd worden.

Wetgeving NIS2

Jaarrekening 2025

De invoering van de Cyberbeveiligingswet is in Nederland uitgesteld. Wij zijn reeds gestart met de implementatie en deze loopt door in 2026.

Programma dienstverlening

Vorbereiding voor twee trainingen is gestart in 2025 en de uitvoering vindt plaats in 2026.

Strategisch personeelsplan

SPP is een meerjarig programma. Diverse projecten lopen door in 2026 en 2027.

Samenvattend overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025	Afwijking tov begroting
Exploitatie	6.627	2.461	4.901	2.441
1. Ruimtelijk domein	-854	-2.417	-2.807	-390
2. Openbaar domein	-6.224	-8.081	-6.483	1.598
3. Sociaal domein	-11.740	-15.314	-15.909	-595
4. Bestuur	-2.274	-2.313	-2.640	-327
5. Algemene dekkingsmiddelen	36.733	40.476	41.851	1.374
6. Overhead	-9.014	-9.873	-9.104	768
7. Vennootschapsbelasting	0	-7	-7	0
8. Onvoorzien	0	-11	0	11
Reserves	-613	-1.780	-2.798	-1.018
9. Reserves	-613	-1.780	-2.798	-1.018
Totaal	6.014	681	2.104	1.423

Programma's

Leeswijzer programma's

In het programmaplan van gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

- Ruimtelijk domein
- Openbaar domein
- Sociaal domein
- Bestuur
- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead
- Vennootschapsbelasting
- Onvoorzien

Deze programma's zijn opgebouwd uit de volgende onderwerpen:

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken en wat hebben wij daarvoor gedaan?

Wat heeft het gekost?

Per programmaonderdeel worden de lasten, baten en het saldo in beeld gebracht.

Beleidsindicatoren

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basisset van beleidsindicatoren op te nemen. De gegevens van deze wettelijke indicatoren zijn afkomstig van de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>.

Verbonden partijen

Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het programma. De informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

Ruimtelijk domein

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen, evenementen.

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijke effect is het faciliteren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.

1.1 Betaalbare woningen

Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen realiseren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

1.1.1 Nieuwbouwwoningen

Wij geven uitvoering aan het Meerjarenprogramma Woningbouw, met plannen voor ca. 2.000 woningen per 2032. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen die zich aandienen voor locaties die niet in het meerjarenprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen.

Realisatie

De uitvoering van het Meerjarenprogramma Woningbouw verloopt naar verwachting. Veel project met een substantiële bijdrage aan de doelstelling van 2.000 woningen zijn in uitvoering. Ten aanzien van de kansrijke projecten zijn de projecten die voor dit jaar op de planning stonden opgepakt. Op sommige projecten lopen we in de uitvoering tegen uitdagingen aan. Deze waren niet onvoorzien maar belemmert in sommige gevallen wel in de voortgang. Dit betreft de projecten Nieuw Monnickendam, Garage Boom, SDOB en Hoogkamplaan.

1.1.2 30-30-40 verdeling

Conform de nota grondbeleid hanteren wij bij nieuwbouwprojecten de volgende verdeling:

- 30% sociale huur en middenhuur
- 30% betaalbare koop en middenhuur
- 40% vrije sector

Realisatie

Dit beleidskader is leidend in de planvorming voor nieuwbouwprojecten.

1.1.3 Tijdelijke woningen

Op basis van de in 2023 uitgevoerde locatie analyse en opgestelde businesscases blijft het streven om zo mogelijk 100 tijdelijke woningen te realiseren, gedurende deze bestuurstermijn. Momenteel ontbreken hiervoor echter de middelen.

Realisatie

De wens tot het realiseren van tijdelijke woningbouw leeft nog steeds, echter is de financiële situatie ongewijzigd. De raad is middels [RID 253-429](#) geïnformeerd hierover.

1.1.4 Alternatieve woonvormen

Op basis van de in 2023 opgestelde woonzorgvisie worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

Realisatie

Voor kleinschalige alternatieve woonvormen wordt op dit moment ingezet op de locaties 't Spil, Garage Boom en Hoogkamplaan. Hier wordt met name ingezet op drie kamer appartementen welke levensloopbestendig wordt ingericht. Voor complexe alternatieve woonvormen wordt met name in regioverband ingezet op locaties. Dit heeft ook specifieke aandacht in de regiodeal. Met de deelname aan de Regiodeal ontstaan mogelijkheden voor financiering binnen de regio Waterland.

1.2 Energietransitie

Werken aan de energietransitie door middel van het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwekking richting 2030.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

1.2.1 Transitievisie warmte

Continuering van de vastgestelde transitievisie warmte en bijbehorende activiteiten.

Realisatie

De uitvoering van de warmtetransitie is in 2025 onverminderd doorgezet. We hebben technische analyses uitgevoerd voor de meeste wijken in de gemeente. Op basis van deze analyses en andere lokale inzichten willen we de definitieve warmteoplossing per wijk vastleggen. Ook zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor de wijkuitvoeringsplannen.

Woningisolatie is de basis van onze aanpak. In 2025 zijn we doorgedaan met de uitvoering van de Waterlandse isolatie-aanpak. Na een subsidieronde en een zomeractie hebben 348 huiseigenaren

minstens één grote isolatiemaatregel toegepast. Er is voldoende budget om deze isolatie-aanpak de komende jaren voort te zetten.

We blijven bewonersinitiatieven als WarmWatergang en Uitdammer Energie ondersteunen. Dat doen we met kennis, advies en waar nodig met een financiële bijdrage.

In de periode 2020-2025 is het aardgasverbruik bij woningen in totaal met 26,7% gereduceerd.

Voor meer informatie verwijzen wij naar [de eerste voortgangsrapportage](#) van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

1.2.2 Regionale energie strategie (RES)

Continuering van de regionale energie strategie (RES), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.

Realisatie

In 2025 is de ontwikkeling van zoekgebied de Bukdijk opgepakt. Na verkennende gesprekken met Rijkswaterstaat bleek dat zij de Bukdijk geen kansrijke locatie vinden voor het opwekken van zonne-energie. Wij verkennen de mogelijkheden om vanuit Waterland toch bij te kunnen dragen aan de RES-doelen. Een onderdeel daarvan is het verkennen van de mogelijkheden voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen.

Voor meer informatie verwijzen wij naar [de eerste voortgangsrapportage](#) van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

1.2.3 Duurzaamheidsfonds

Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.

Realisatie

Het Duurzaamheidsfonds is in 2024 en 2025 opnieuw opengesteld. Het budget voor grote isolatiemaatregelen is volledig besteed. In 2025 hebben 79 huishoudens subsidie ontvangen. Het budget voor kookplaten, vacuümglas en monumentenglas is nog beschikbaar. Deze subsidie is nog aan te vragen.

Voor meer informatie verwijzen wij naar [de eerste voortgangsrapportage](#) van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

1.3 Toerisme en recreatie

Het toerisme en de recreatie, ook in regionaal verband, verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme en focus op spreiding van bezoekers.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

1.3.1 Convenant groepsrondleiding Marken

Monitoren van de werking van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2024.

Realisatie

Een eerste evaluatie heeft plaatsgevonden en die heeft geleid tot een convenant 2024, waarin een stilzwijgende verlenging van telkens één jaar is opgenomen. De afspraken in het convenant zijn te monitoren door feiten te verzamelen en op basis daarvan kunnen wij evalueren en/of afspraken aanpassen. Daarbij geldt ook de vraag op welke wijze - wellicht anders dan of aanvullend op een convenant - alle belangen samengebracht kunnen worden.

De gemeente en de Eilandraad zijn en blijven hierover in gesprek, ook in 2026, waarin we opnieuw de werking van het convenant zullen monitoren.

1.3.2 Registratiesysteem particuliere vakantieverhuur

Er wordt een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd.

Realisatie

Er is een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd in het tweede kwartaal van 2024.

1.3.3 Regionale samenwerking

Wij continueren voor toerisme de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Overgemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.

Realisatie

De samenwerking vindt plaats en gezamenlijk wordt bijv. ingezet op een goede spreiding van het toerisme. Ook wordt er gewerkt aan een uitvoeringsprogramma Economie en Toerisme, waarin de samenwerking tussen de diverse actoren verdere invulling krijgt. Er werd gestreefd naar samenvoeging van de organisatie met uitkomst in 2026.

1.3.4 Metropoolregio Amsterdam

Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam toerisme.

Realisatie

- De MRA wil sturen op toekomstbestendig toerisme: economisch rendabel en maatschappelijk draagvlak.

- Spreiding van bezoekers is een belangrijk uitgangspunt: weg van alleen Amsterdam, meer naar andere delen van de regio, waaronder de gemeente Waterland.
- Meer aandacht voor kwaliteitstoerisme (waardevolle bezoeker, cultuur en erfgoedbeleving, langer verblijf) in plaats van massatoerisme.
- Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de agenda: inzet op duurzame mobiliteit, verduurzaming van verblijfsaanbod.

- Actieve kennisdeling en samenwerking tussen gemeenten, provincie, ondernemers en culturele partners om gezamenlijk beleid vorm te geven.

1.4 Klimaatadaptatie

Zoveel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk ten behoeve van behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.

1.5 Nieuwe dijk Marken

Rijkswaterstaat heeft de verantwoordelijkheid een dijk te ontwerpen en realiseren die voldoet aan de genoemde vastgestelde kaders. De Inspectie leefomgeving en Transport heeft vastgesteld dat het ontwerp voldoet aan het Projectplan Waterwet. De gemeente heeft zich ingezet om draagvlak te creëren bij de bevolking, waarbij het een verbindende rol heeft genomen in de gesprekken tussen Rijkswaterstaat en de bevolking. Inmiddels is het project in uitvoering en vordert het gestaag. De voorbelasting heeft grotendeels plaatsgevonden en op dit moment wordt de dijk bekleed. Daarbij worden de meekoppelkansen tevens gerealiseerd en worden zichtbaar in de openbare ruimte.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
1.01 Veiligheid	-3.034	34	-3.000	-3.022	42	-2.981	-23	-3
1.02 Economie en toerisme	-393	28	-366	-364	29	-335	0	30
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-8.641	9.590	949	-7.149	7.658	509	-98	-537
Totaal	-12.069	9.652	-2.417	-10.535	7.728	-2.807	-121	-510

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	7	9	6	3
8	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	CBS	0,6	1,1	0,3	0,3
9	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS	2,3	1,4	1,4	2
10	Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	CBS	1,4	1,1	1,1	0,9
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS	4,6	4,3	4	3,7
14	Funciemenging	%	LISA	39,4	39,9	40,1	Nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	LISA	201,1	210,8	217,1	Nb
35	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	CBS	413	457	467	483
36	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	BAG	11,7	0,8	1,9	Nb
37	Demografische druk	%	CBS	89,8	89,7	88,8	88,5
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	COELO	795	811	823	936
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	COELO	939	959	975	1.116

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (per verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Brandweer Zaanstreek-Waterland, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), politie en de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. We werken samen bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.

ROM InWest B.V.

ROM InWest verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM InWest ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst zorgt voor uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fy-sie-ke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.

Recreatieschap Twiske/Waterland

Het Recreatieschap bevordert een evenwichtige ontwikkeling van de open-lucht--recreatie, helpt bij het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu.

Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma Openbaar domein richt zich op een openbare ruimte die er goed uitziet en een gezonde balans tussen groen en grijs heeft. In dit programma besteden we aandacht aan groen, infrastructuur, afval, riolering vastgoed en accommodaties.

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken?

De gewenste maatschappelijke effecten zijn:

- het realiseren van een veilige, prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur waarbij bij de vormgeving hiervan rekening wordt gehouden met de veranderende weersinvloeden; en
- bijdragen aan een goede dienstverlening voor de inwoners en ondernemers van Waterland.

2.1 Openbare ruimte

Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

2.1.1 Voorbeeldfunctie klimaatbewuste inrichting

Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting. Hier is aandacht nodig voor de inrichting van de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en bij herinrichting van de bestaande openbare ruimte.

Realisatie

Tijdens renovatieprojecten (bijv. wegen en groen) houden we rekening met 'klimaatbewust inrichten'. Voorbeeld: infiltreren en bufferen van water in het groen.

2.1.2 Bomen planten: 11 voor 10 bosjes

Bomen planten: 11 voor 10 bosjes. Er worden locaties aangewezen waar ruimte is voor extra aanplant van bomen. En bij de uitval van bomen door bijvoorbeeld storm of ziekte worden bomen herplant.

Realisatie

Voorbeeld: in de gerenoveerde speelplek aan de Meerkoetstraat (Ilpendam) zijn er, na kap van enkele kleine bomen in de Fuutstraat, meerdere bomen geplant. Het aantal bomen is in deze omgeving dus verhoogd. In het voor- en najaar 2026 worden wederom op diverse locaties bomen geplant zoals langs de lijnbaan en het taanerf.

2.1.3 Openbaar groen

Het openbaar groen in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Hier is doorlopend aandacht voor.

Realisatie

Door zuinig te zijn om ons areaal groen en dit uit te breiden bij renovatieprojecten houden we het areaal in stand. Zie ook het [beleidsplan](#) voor meer informatie.

2.1.4 Afname insecten voorkomen

De afname van insecten zoveel mogelijk voorkomen. Bij de keuze voor beplanting bij het herplanten/herinrichten van plantvakken wordt gekozen voor diversiteit in plantsoorten om zo de afname van insecten te voorkomen. Minder maaien op geschikte locaties die niet worden gebruikt voor spelen/recreatie.

Realisatie

Ook in 2025 is er rekening gehouden met plantkeuzes gekoppeld aan bezoek van insecten. Het nieuwe omgevingsprogramma groen (december 2025) geeft hier nog meer sturing aan door bijv. zoveel mogelijk in te zetten op gebruik van inheemse beplanting (incl. bomen). Zie ook het [beleidsplan](#) voor meer informatie.

2.1.5 Openbare ruimte netjes en toegankelijk

De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden. Daartoe worden de onderhoudsplannen uitgevoerd en meldingen opgepakt.

Realisatie

Hier is doorlopend aandacht voor, meldingen worden opgepakt en er is uitvoering gegeven aan de vastgestelde beheerplannen. Door de aanleg van glasvezel is er wel enig achterstand in het onderhoud aan wegen, maar dit wordt in 2026 en 2027 ingehaald.

2.1.6 Rollator- en rolstoelvriendelijk

Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren. Bij herinrichting van openbare ruimte wordt dit meegenomen en bij meldingen wordt dit opgepakt. De kernraden worden hierbij betrokken.

Realisatie

Bij alle werkzaamheden in de openbare ruimte is aandacht geweest voor toegankelijkheid voor rollator-, rolstoel-, kindwagengebruikers en personen met een visuele beperking. Dit is gedaan door:

- Minder palen in de openbare ruimte te plaatsen;
- Bij aanbrengen van palen zorg dragen voor een minimale vrije ruimte van 90 cm;
- Hellingbanen aan te brengen;

- Bij bushaltes gidslijnen aan te brengen;
- Bij bushaltes verhoogde instapbanden aan te brengen.

2.1.7 Groenonderhoud kernen optimaliseren

Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvlakken en op bestrating.

Realisatie

In 2025 is het aantal meldingen wederom afgenomen (ook van onkruid in plantvakken en onkruid op verharding).

2.1.8 Verkeersproblematiek kernen

Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen via consultatie van de inwoners en de problemen aanpakken. De betreffende werkgroep van de gemeenteraad heeft het college een handreiking gedaan. Dat zal leiden tot concrete voorstellen.

Realisatie

Het mobiliteitsplan wordt uitgevoerd. Onderdeel hiervan is de aanpak verkeersproblematiek in de kernen. In 2025 is de blauwe zone in de binnenstad van Monnickendam ingevoerd. Ook zijn de aanpassingen in Broek in Waterland zuid en Uitdam in voorbereiding in 2025.

2.1.9 Realistische aanpassingen openbare ruimte

Realistische aanpassingen in de openbare ruimte vanuit meldingen en/of gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven.

Realisatie

Waar mogelijk zijn kleine realistische aanpassingen doorgevoerd zoals het plaatsen van paaltjes of hekjes.

2.1.10 Huurovereenkomst Alliantie Markermeerdijken

De huurovereenkomst Alliantie jaarlijks beoordelen vanuit de vraag of verlengen opportuun is.

Realisatie

Tot en met 31 december 2026 is het huurcontract verlengd met een opzegtermijn van 3 maanden. Het contract zal worden verlengd tot en met 31 december 2027. De Alliantie Markermeerdijken denkt in 2028 te kunnen terug leveren. Na het aflopen van het huurcontract heeft de huurder 6 maanden de tijd om het perceel leeg terug te leveren.

2.2 Afvalinzameling

Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

2.2.1 Pilot kleine milieupunten

Op basis van ervaringen vanuit de lopende pilot kleine milieupunten wordt voor verschillende afvalstromen de dienstverlening verder ingericht. Voor groenafval wordt een overeenkomstige actie opgetuigd.

Realisatie

Na de pilot met het Mobiel Recyclepunt in 2024, zien we in 2025 een sterke toename van ingezamelde grondstoffen en bezoekers. Per 1 mei 2026 is het mobiel recyclepunt opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met HVC.

2.3 Toegankelijkheid sport

Toegankelijkheid van sport voor zoveel mogelijk inwoners.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

2.3.1 Multifunctioneel gebruik sportvoorzieningen

Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.

Realisatie

In 2025 zijn onderzoeken gedaan naar het gebruik van alle sportvoorzieningen, en er is een sportaccomodatiebeleid opgesteld. In 2026 wordt hier verder uitwerking aan gegeven.

Ook is er een aanzet gemaakt voor een herindeling van sportpark Markgouw welke noodzakelijk is voor de herplaatsing van de handbalvereniging. Daarnaast is er een adviesraad sport opgericht en we gaan samen met de sportraad een verdere verkenning doen.

2.3.2 Bouwen duurzame sporthal

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competities.

Realisatie

In 2025 is de voorbereiding voor de aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit gestart, waaronder het uitvoeren van diverse onderzoeken. In het tweede kwartaal van 2026 wordt de aanvraag ingediend en wordt een vervolg gegeven aan de voorbereiding voor de aanbesteding van de bouw van de nieuwe sporthal.

2.3.3 Ontwikkeling duurzame sporthal

Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners verder betrokken. Er zijn al informatiebijeenkomsten geweest.

Realisatie

Op 3 november 2025 heeft een informatieavond plaatsgevonden over de ontwikkelingen van de nieuwe sporthal in Monnickendam. Tijdens deze informatieavond is de stand van zaken besproken en is een toelichting gegeven op de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning. Daarnaast zijn de reactiemogelijkheden tijdens het vergunningstraject in 2026 en de inspraakmogelijkheden tijdens de ontwerpfase toegelicht.

2.3.4 Ontsluiting duurzame sporthal

Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen voor de realisatie van een sporthal.

Realisatie

In de inpassingsstudie en nog in te dienen vergunningsaanvraag wordt de sporthal via de Pierebaan ontsloten.

2.4 Bereikbaarheid gemeente

Verbeteren bereikbaarheid gemeente.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

2.4.1 Bereikbaarheid gemeente

De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid van de gemeente verbeteren. Vanuit het onderzoek dat werd uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Realisatie

Om een beter beeld te krijgen van de ervaringen van onze inwoners en ondernemers met het contact met de gemeente hebben we in 2025 een vragenlijst opgesteld. Deze vragenlijst wordt begin 2026 gepubliceerd. In het tweede kwartaal van 2026 volgt het verbeterplan op basis van de resultaten. De raad is hierover geïnformeerd door middel van [RID 171-174](#).

2.4.2 Kortere responstijden

Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren. Vanuit het onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Realisatie

Bij de implementatie van het nieuwe zaakstelsel zijn processen ingericht om dit duurzaam in de organisatie te borgen. Het nieuwe zaakstelsel biedt de mogelijkheid om de responstijden te monitoren en hierop te sturen. Deze implementatie continueert in 2026.

2.4.3 Openstelling gemeentehuis

De openstelling van het gemeentehuis opnieuw ijkken. Vanuit het onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Realisatie

Om een beter beeld te krijgen van de ervaringen van onze inwoners en ondernemers over de openingstijden van de gemeente hebben we in 2025 een vragenlijst opgesteld waarin dit wordt uitgevraagd. Deze vragenlijst wordt begin 2026 gepubliceerd. In het tweede kwartaal van 2026 volgt het verbeterplan op basis van de resultaten.

2.5 Verbinding inwoners met bestuur en organisatie

Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie: bouwen aan vertrouwen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

2.5.1 Delen signalen via de website

Meer signalen delen via de website.

Realisatie

Onze website houden we up to date. Nu voegen we daar ook een digitale nieuwsbrief voor inwoners aan toe. Aanmelden hiervoor gaat via onze website.

2.5.2 Inloopspreekuur college

Voortgaan met het inloopspreekuur college. Sinds februari 2023 is het inloopspreekuur gestart. Dit spreekuur vindt nu maandelijks op een dinsdag plaats.

Realisatie

Inloopspreekuur vindt nog steeds iedere maand plaats.

2.5.3 Externe oriëntatie versterken

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken. Hier is doorlopend aandacht voor. Dit krijgt ook aandacht bij de start van nieuwe medewerkers bij de gemeente.

Realisatie

Hier is doorlopend aandacht voor. Bij de onboarding wordt hier aandacht aan besteed. En in 2025 is de verordening burgerparticipatie opgesteld en deze wordt in 2026 geïmplementeerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma onderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.286	738	-4.549	-4.992	1.583	-3.408	-226	914
2.02 Sport cultuur en recreatie	-4.180	457	-3.722	-3.735	527	-3.208	-466	48
2.03 Milieu	-5.710	5.900	190	-5.936	6.070	134	0	-56
Totaal	-15.176	7.095	-8.081	-14.663	8.180	-6.483	-692	906

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
20	Niet-sporters	%	RIVM	43,1	Nb	36,2	Nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	126	152	154	Nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	34,7	Nb	Nb	Nb

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (door de betreffende verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

HVC

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen).

Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma Sociaal Domein hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zij zich tot actieve en weerbare inwoners. Kinderen kunnen veilig, gezond en in geborgenheid opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders wonen zelfstandig of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) onderwijs en voorschoolse voorzieningen (VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken?

De gewenste maatschappelijke effecten zijn uitgewerkt in onderstaande pijlers:

Gezond opgroeien en leven

Waterlanders hebben aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Alle Waterlandse jongeren ontwikkelen zich, op basis van hun eigen talenten en interesses, tot gezonde, betrokken en levenslang bewegende burgers (*actielijn 1: gezonde inwoners en actielijn 2: optimaal opgroeien*).

Meedoen

We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en zelfredzaam is. We willen dat Waterlanders hun kansen, talenten en mogelijkheden benutten. We ondersteunen hen hierbij waar nodig. Zij kunnen die ondersteuning makkelijk vinden en ondervinden geen drempels bij het organiseren van hun dagelijks leven. Wij houden daarbij in beeld dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden van informele hulp die mantelzorgers en een sociaal netwerk kunnen geven. Ook weten we dat vragen om hulp moeilijk is en inwoners soms zorg mijden. We proberen daarom ook de vraag achter de vraag te zien. En ondersteuning op maat te bieden (*actielijn 3: iedereen doet mee en actielijn 4: ondersteuning op maat*).

Samen voor de gemeenschap

We streven naar een gemeente waarin inwoners elkaar kennen en op elkaar terug kunnen vallen. We willen dat Waterlanders elkaar kunnen ondersteunen. We willen ook dat inwoners met elkaar hun omgeving leefbaar houden door verbinding in de kernen. De gemeente Waterland communiceert helder over het Sociaal Domein. Waterlanders voelen zich gehoord door de gemeente in het sociaal domein (*actielijn 5: leefbare kernen en actielijn 6: gehoord worden*).

Kwetsbare inwoners voldoende beschermd

We willen dat Waterlanders zich veilig voelen in de buurt, op school, op hun werk en in hun thuissituatie. Dit betekent dat we overlast en criminaliteit willen voorkomen en aanpakken. En dat wij willen dat inwoners huiselijk geweld, kindermishandeling en oudermishandeling herkennen en hulp vragen. Voor kwetsbare inwoners moet er een plek zijn waar ze zich thuis voelen. Voor ouderen kan dit bijvoorbeeld ook hun eigen (aangepaste) huis zijn. Voor kinderen en jongeren, die niet thuis kunnen wonen, kan het ook een pleeggezin of een beschermde woonvorm zijn. (*Actielijn 7: sociale veiligheid en actielijn 8: een thuis voor kwetsbare inwoners*).

Uit deze pijlers volgen actielijnen en operationele doelstellingen:

3.1 Gezonde inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) samen met relevante ontwikkelingen uit het Sportakkoord II. We nemen hierin ook de acties mee die al in gang zijn gezet met het Sportakkoord I en het Preventieakkoord.

- Vermijdbare valincidenten onder ouderen worden voorkomen.
- Inwoners die langdurige mantelzorg bieden, hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van respijtzorg.
- Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.
- Kinderen en jongeren worden gestimuleerd om gezond te leven en op te groeien.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.1.1 Ouderen

In 2025 bieden wij tenminste 120 personen uit de risicogroep van 65-plussers een cursus valpreventie aan.

Realisatie

Er zijn vier cursussen Vallen Verleden Tijd verzorgd en één cursus In Balans. Hieraan hebben in totaal (navragen) inwoners deelgenomen.

De Fit- en Vitaaldag in oktober is goed bezocht. Bijna 280 inwoners hadden zich aangemeld. Tijdens de Fit en Vitaaldag hebben ruim 150 mensen de fittest gedaan.

Consulenten en vrijwilligers van WelzijnWonenPlus hebben voorlichting gekregen over het signaleren van Valrisico bij ouderen.

Er is een wandelgroep opgezet voor deelnemers aan de cursussen Valpreventie, gericht op beginnen met wandelen, om te blijven bewegen na afloop van de cursus.

3.1.2 Mantelzorgers

Realisatie

Dit jaar is het mantelzorgcompliment uitgereikt op de dag van de mantelzorg (november 2025) met een lintje van de gemeente voor de mantelzorgers. Welzijn Wonen Plus verzorgt het mantelzorgsteunpunt in onze gemeente.

Via het Buitenhuis is extra ondersteuning en respijtzorg aangeboden. Naast de logeerszorg biedt Buitenhuis ook respijtzorg in de vorm van dagopvang (Coffee & Care). Inwoners van Waterland maken goed gebruik van deze voorzieningen.

3.1.3 Preventieve aanpak

- Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.
- In 2025 realiseren wij een ketenaanpak bij overgewicht bij volwassenen.
- We starten in 2025 met Welzijn op recept: samen met huisartsen doorverwijzen naar welzijnsinstellingen mogelijk maken.

Realisatie

Er zijn 4 trainingen Cognitieve Fitness verzorgd, 2 in Monnickendam en 2 in Broek in Waterland. Cognitieve fitness is een trainingmethode die fysieke inspanning, intellectuele uitdaging en ontspanning combineert om de gezondheid van de hersenen te verbeteren en cognitieve functies te behouden.

De ketenaanpak overgewicht bij volwassenen is gerealiseerd. Inwoners kunnen deelnemen aan de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) 'Beweegkuur'. Ze worden toe geleid naar passend beweegaanbod in de vorm van bijvoorbeeld wandelgroepen, om na afloop te blijven bewegen.

Vanuit het regionale project Alcohol en Vroegsignalering 18+ zijn regionaal interventies ingezet voor het vergroten van kennis bij eerstelijnsprofessionals over het vroegsignaleren van alcoholproblematiek. Ook is medewerking verleend aan de campagne "Ik pas" (ofwel dry januari) in januari 2026.

In 2025 is gestart met Welzijn op Recept in Marken en in Ilpendam.

3.1.4 Kinderen en jongeren

- In 2025 werken we de ambities van de vastgestelde Sportnota 2025-2028 verder uit in activiteiten.
- In 2025 pakken we vanuit het Plan van Aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) twee speerpunten op uit het plan (bijvoorbeeld gezonde lunch op school en meer water drinken).

Realisatie

- De Adviesraad Sport en Bewegen is compleet en actief. De Adviesraad heeft advies gegeven over de besteding van de extra gelden voor de uitvoering van sportbevordering. Dit geld is voor de uitvoering van de activiteiten die passen bij de doelen die opgesteld zijn in de sportnota. Deze activiteiten zijn voor een groot deel uitgevoerd in 2025 en gaan verder in het eerste kwartaal van 2026.
- Het uitvoeringsplan JOGG 2025 is succesvol uitgevoerd en afgerond. Er is hard gewerkt aan relatiebeheer en hierdoor zijn er nieuwe samenwerkingen ontstaan. Het concept uitvoeringsplan JOGG voor 2026 is opgesteld en bevat een overzichtelijke kalender met de planning van de activiteiten.

3.2 Optimaal opgroeien

In deze actielijn brengen wij de relevante onderdelen uit het Preventieakkoord, de inventarisatie preventie Jeugd (zie hoofdstuk 5) en de Hervormingsagenda Jeugd samen met de laatste ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en Kinderopvang.

- Waterlandse gezinnen kunnen ontlast worden bij het opvoeden en opgroeien.
- Kwetsbare gezinnen worden extra ondersteund voor-, tijdens en na de geboorte.
- Ouders kunnen makkelijk digitale informatie vinden over opgroeien en opvoeden.
- Er is een optimale samenwerking tussen alle betrokken partijen rondom het jonge kind (0-6 jaar) in het kader van een doorlopende leerlijn.
- We willen (school)uitval voorkomen in de overstap en vroegtijdig ondersteuning bieden aan jeugdigen en hun ouders.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.2.1 Ontlasten gezinnen

In 2025 is Buurtgezinnen als pilot gestart.

Realisatie

Buurtgezinnen heeft in 2025 meerdere succesvolle koppelingen gemaakt tussen steun- en vraaggezinnen. In 2026 zullen naar verwachting nog meerdere koppelingen gemaakt worden. Medio 2026 zal bepaald worden of de pilot omgezet wordt naar een samenwerkingsovereenkomst voor langere periode.

3.2.2 Kwetsbare gezinnen

In 2025 is er een lokale of regionale coalitie Kansrijke start.

Realisatie

De voorbereiding voor het opzetten van een regionale coalitie Kansrijke Start in de regio Waterland is in gang gezet.

3.2.3 Digitale informatie

In 2025 is de website van het Centrum Jeugd en Gezin Waterland een betrouwbare vindplek voor informatie en is er een goede koppeling tussen deze website en de sociale kaart van Waterland (Wegwijzer).

Realisatie

De website van het Centrum Jeugd en Gezin Waterland is een goede vindplek voor betrouwbare informatie. De Wegwijzer verwijst ook actief door naar deze website. Zo kunnen ouders op een eenduidige plek passende informatie vinden.

3.2.4 Samenwerking ketenpartners

- In 2025 wijzen wij twee locaties van kinderopvangorganisaties aan als locaties voorschoolse educatie (VVE).
- In 2025 zijn er duidelijke afspraken vastgelegd over de overgang van voorschools naar vroegschool.

Realisatie

In juni 2025 zijn de pedagogisch medewerkers gestart van Sportify Kids en SKW met het volgen van de VVE-training deze loopt tot Q2 2026.

In 2026 staan er overleggen gepland met primair onderwijs, de samenwerkingsverbanden voor de zorg op school en de regio gemeenten om te kijken hoe we de overgang van voorschools (bij kinderopvang) naar vroegschools (eerste twee jaar basisschool) beter kunnen realiseren.

3.2.5 (School)uitval

In 2025 maken wij afspraken met de samenwerkingsverbanden voor de zorg op school om onderzoek te doen naar schoolaanwezigheid (als indicator voor later schooluitval).

Realisatie

Naast de al lopende ambtelijke en bestuurlijke maatregelen om de schoolaanwezigheid te vergroten is er in de regio Waterland een Ontwikkelagenda Passend en Inclusief Onderwijs, waarin schoolaanwezigheid een van de aandachtsgebieden is. Dit wordt geagendeerd op het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) met de wethouders en de schoolbesturen.

Voor 2026 zijn er schijfsessies vanuit het Samenwerkingsverband voor het nieuwe ondersteuningsplan ingepland met de regio gemeenten. Hierbij wordt een gezamenlijke Uitvoeringsagenda opgesteld. Schoolafwezigheid is daar een onderdeel van.

3.3 Iedereen doet mee

In deze actielijn brengen wij in beeld hoe wij de bestaanszekerheid willen handhaven dan wel verbeteren middels lokale en landelijk ontwikkelingen op het gebied van de participatiewet, de schuldhulpverlening en bestaanszekerheid regelingen.

- Wij ondersteunen Waterlanders richting bestaanszekerheid door vroegtijdige screening op de financiën.
- Onderzoek naar de geschiktheid van de huidige minimaregelingen voor bestaanszekerheid.
- Voor Waterlanders is het duidelijk op welke sociale voorzieningen zij recht hebben en waar zij terecht kunnen met hun (hulp)vragen over zorg, welzijn, werk en inkomen.
- We ondersteunen Waterlanders die aan hun basisvaardigheden willen werken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.3.1 Screening op financiën

In 2025 hebben wij de vroegsignalering en het hulpaanbod volledig ingericht.

Realisatie

In 2025 hebben wij de uitvoering van de vroegsignalering door de SMD, het opvolgen van de signalen en de doorverwijzingen ingericht. We zien dat de signalen inmiddels goed doorkomen en er een breder pallet aan signalen wordt opgepakt. De effecten hiervan moeten in het komende jaar gaan blijken.

3.3.2 Minimaregelingen

In 2025 hebben wij de minimaregelingen behouden of aangepast.

Realisatie

In oktober 2025 is het minimabeleid door de gemeenteraad opnieuw vastgesteld (305-86 en 306-87). We hebben de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur bestendigd. We zijn begonnen met een proef om o.a. de toekenning van de computerregeling voor jongeren te versimpelen. De eerste materialen voor de communicatiecampagne (digitaal) zijn ingezet; de fysieke campagne begint in het eerste kwartaal van 2026.

3.3.3 Toegang

In 2025 starten wij met de inrichting van de toegang voor Waterlanders die (hulp-)vragen hebben over zorg, welzijn, werk en inkomen.

Realisatie

Het Sociaal Plein, inmiddels omgedoopt tot Sociaal Team, zit sinds december 2025 wekelijks in De Bolder voor vragen van inwoners.

3.3.4 Ondersteuning basisvaardigheden

In 2025 stellen wij een nieuw plan op voor volwasseneneducatie in de regio.

Realisatie

In 2025 is het regionaal meerjarenplan Basisvaardigheden in Zaanstreek-Waterland 2026-2030 vastgesteld. Op basis hiervan worden in Q1 van 2026 de regionale- en lokale uitvoeringsagenda opgesteld.

3.4 Ondersteuning op maat

In deze actielijn werken wij de integrale toegang uit naar de zorg op maat die de gemeente kan bieden vanuit de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

- Inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig blijven wonen met passende ondersteuning thuis.
- Intensiever begeleiden van statushouders naar werk en opleiding.
- Zorg en ondersteuning wordt zoveel mogelijk gezamenlijk (regionaal) efficiënt ingekocht.
- Waterlanders vroegtijdig en middels maatwerk ondersteunen bij financiële problemen.
- We bieden integrale en stimulerende ondersteuning zodat Waterlanders naar vermogen kunnen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. In aansluiting hierop willen wij dat alle inwoners over een toereikend en zeker bestaansminimum beschikken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?**3.4.1 Psychisch kwetsbare inwoners**

In 2025 blijven we ambulante ondersteuning bieden ter voorkoming van plaatsing in een beschermd wonen voorziening.

Realisatie

Naast de geboden ondersteuning zijn er in 2025 regionale gesprekken gevoerd met aanbieders over mogelijke preventiemaatregelen voor deze doelgroep.

3.4.2 Statushouders

- In 2025 worden statushouders in samenwerking met NewBees al tijdens de inburgering intensief begeleid bij hun participatie in de samenleving.
- Regionale samenwerking voor het effectief begeleiden van statushouders naar werk middels een regionaal verbinder. Deze verbinder maakt de behoeften van de doelgroep en werkgevers inzichtelijk, en legt contacten met de belanghebbenden.

Realisatie

- NewBees begeleidt alle inburgeraars in de Z-route (zelfredzaamheidsroute) bij hun participatie. Participatie is voor deze groep een verplichting vanuit de wet inburgering 2021.
- De regionaal verbinder statushouders voor Zaanstreek-Waterland is in oktober 2025 begonnen. Zij is begonnen met het in kaart brengen van de huidige situatie in onze regio met betrekking tot het begeleiden van statushouders naar werk. Hierin kijkt ze naar behoeften, obstakels en kansen, en gaat ze in gesprek met de doelgroep, werkgevers, en gemeenten. Uit de situatieschets zullen adviezen en producten volgen.

3.4.3 Gezamenlijke inkoop zorg

- In 2025 sluiten wij nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van Wmo zorg en ondersteuning vanaf 2026.
- In 2025 sluiten we nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van specialistische jeugdzorg in het kader van de Jeugdwet vanaf 2026.
- In 2025 nemen wij deel aan de regionale werkgroep wijziging GR in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd.

Realisatie

De regionale aanbestedingen voor sociaal recreatief vervoer (voorheen AOV) hulpmiddelen en trapliften zijn in 2025 afgerond en geïmplementeerd. De regionale aanbesteding voor Wmo maatwerkvoorzieningen Huishoudelijke ondersteuning, Dagbesteding, Begeleiding Kortdurend verblijf en Respijtzorg is uitgesteld. De verwachte ingangsdatum van de nieuwe contracten is 1 januari 2027.

De aanbesteding voor specialistische jeugdhulp is op koers. De aanbesteding is in december 2025 gepubliceerd op Tendered. De contracten moeten per 1 januari 2027 ingaan.

De regionale projectgroep voor de wijziging GR in het kader van de Hervormingsagenda is in januari 2026 gestart.

3.4.4 Financiële problemen

In 2025 bieden wij meer maatwerk schuldhulpverlening aan inwoners die middels de vroegsignalering in beeld worden gebracht.

Realisatie

De vroegsignalering is in 2025 opnieuw ingericht om het beeld op de schuldenproblematiek te versterken en om schulden klein te houden. De schuldhulpverlening heeft in 2025 enkele maanden gehaperd door personele uitval. Hierop hebben we onze uitvoerende partij samen met omliggende gemeenten die hetzelfde probleem ondervonden aangesproken. Inmiddels is dit probleem opgelost. In 2026 houden we verscherpt toezicht op de uitvoering van de schuldhulpverlening.

3.4.5 Participatie

- In 2025 bereiden wij ons voor op de invoering van de 'Participatiewet in Balans' en de maatregelen die hieruit voortkomen.
- Daarnaast zetten wij in 2025 een structuur op om integrale ondersteuning aan inwoners te bieden.

Realisatie

We hebben beperkte voortgang gemaakt in het voorbereiden op de invoering van de Participatiewet in Balans. Door de val van het kabinet is de Participatiewet in Balans in 2025 aanzienlijk vertraagd en met een jaar uitgesteld. Het wordt en blijft een grote uitdaging om de wijzigingen adequaat door te voeren.

We hebben aanzienlijke inzet geleverd op de realisatie van het (regionale) Werkcentrum als integrale toegangspoort naar dienstverlening en ondersteuning naar werk voor inwoners en werknemers voor werkgevers. Hiervoor is de basis op 1 januari 2026 live gegaan. In 2026 moet dit verder vorm en invulling krijgen.

3.5 Leefbare kernen

In deze actielijn werken we uit hoe wij samenwerken met partners in de verschillende kernen en welke ondersteuningsmogelijkheden wij daarbij kunnen bieden.

- Waterlanders kunnen makkelijk informatie vinden over het complete cultuur- en welzijnsaanbod.
- We versterken het voorliggend veld op het gebied van het sociaal-cultureel werk.
- We hebben een volwaardige bibliotheek met een brede maatschappelijke functie in iedere kern.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.5.1 Cultuur- en welzijnsaanbod

In 2025 is er een wegwijzer waar het cultuur- en welzijnsaanbod in meegenomen wordt.

Realisatie

De Wegwijzer Waterland staat online en wordt gebruikt.

3.5.2 Sociaal-cultureel werk

- In 2025 gaan wij van start met het opzetten van een duurzame samenwerking met verschillende partijen in het voorliggend veld als onderdeel van de uitvoering van het heroriëntatieplan van het sociaal cultureel werk.
- Voortkomend uit het plan starten wij ook met de voorbereidingen voor het opzetten van een dorps huisfonds.

Realisatie

In november 2025 is het dorps huisfonds door de gemeenteraad goedgekeurd. Alle dorps huizen in Waterland krijgen een individuele subsidieregeling via maatwerk en worden in de gemeentelijke begroting opgenomen.

In het voorjaar van 2026 zijn inmiddels gesprekken gestart met partijen uit de verschillende kernen in de gemeente voor het uitvoeren van het sociaal cultureel werk.

3.5.3 Bibliotheek

In 2025 wordt het aanbod van de bibliotheek uitgebreid en voldoen we aan de wettelijke zorgplicht van gemeenten voor volwaardige bibliotheken die in 2025 in gaat.

Realisatie

In 2025 is het aanbod van de bibliotheek uitgebreid. Hier wordt veel gebruik van gemaakt door onze inwoners. De wettelijke zorgplicht van gemeenten voor volwaardige bibliotheken is uitgesteld. Deze wordt in 2026 behandeld in de Kamer.

3.6 Gehoord worden

In deze actielijn werken wij uit hoe wij inwoners structureel willen betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan. Wij willen gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners.

- We onderzoeken manieren van inspraak voor inwoners.
- We gebruiken feedback van inwoners om onze dienstverlening te verbeteren.
- De expertise van de adviesraad sociaal domein benutten wij bij het opstellen van beleid.
- We communiceren met onze inwoners op taalniveau B1.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.6.1 Inspraak inwoners

In 2025 is er een handreiking hoe wij inwoners structureel betrekken bij beleid.

Realisatie

Dit onderwerp is niet binnen het sociaal domein opgepakt, maar gemeentebreed. Zie toelichting bij Bestuur/Burgerparticipatie.

3.6.2 Feedback inwoners

In 2025 wordt er binnen de WMO en Jeugd door middel van continumeten de ervaringen rondom de ondersteuning van ons lokale team in kaart gebracht om de ondersteuning vanuit de gemeente te kunnen verbeteren.

Realisatie

Het omzetten van het cliëntervaringsonderzoek van een keer per jaar naar continumeten is nog niet ingevoerd. Er zijn een aantal technische vragen die nog opgelost moeten worden. In 2026 wordt hier verder aan gewerkt.

3.6.3 Adviesraad Sociaal Domein

Alle beleidsstukken Sociaal Domein zijn ingebracht bij de Adviesraad Sociaal Domein.

Realisatie

Er zijn korte lijnen met de Adviesraad Sociaal Domein. De Adviesraad is o.a. betrokken bij de uitgangspunten voor de inkoop van specialistische jeugdhulp en Wmo, de toelichting op de Verordening Zorg voor de Jeugd.

3.6.4 Taalniveau

In 2025 zijn de brieven vanuit Sociaal Domein zoveel mogelijk op taalniveau B1.

Realisatie

Er is een begin gemaakt in het herschrijven van de brieven op taalniveau B1. Ook is er gewerkt aan bewustwording voor het schrijven in begrijpelijke taal. Dit moet in 2026 verder worden opgepakt.

3.7 Sociale veiligheid

In deze actielijn gaan wij onder andere in op de ontwikkelingen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

- Wij werken de nieuwe werkwijze voor onze lokale teams conform het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming verder uit (voor inwoners van 0-100 waarbij er sprake is van onveiligheid in huiselijke kring).
- We zorgen voor een goed lokaal opleidingsplan en intern protocol in het kader van het Kwaliteitskader Sociaal Domein, welke landelijk herijkt wordt. Daarnaast werken we regionaal goed samen met betrekking tot het onderwerp Huiselijk Geweld.
- Wij implementeren de WAMS (Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein), met als doel om knelpunten bij uitwisselen van persoonsgegevens weg te nemen in complexe situaties.
- Sportverenigingen committeren zich aan sociale veiligheid en versterken hiermee de laagdrempeligheid.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.7.1 Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming

In 2025 hebben we de Leidraad Samenwerken aan veiligheid vertaald naar onze lokale situatie en zijn er bijbehorende werkprocessen gemaakt.

Realisatie

Als er sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling, oudermishandeling etc. zijn er veel partijen betrokken. Gemeenten hebben hier een belangrijke rol in, maar consulenten hebben niet altijd genoeg kennis en kunde om inwoners direct te kunnen ondersteunen. Samen met bijvoorbeeld Veilig Thuis en het Zorg- en Veiligheidshuis is een regionaal programma ontwikkeld met opleiding en coaching om dit te verbeteren, zodat er vanuit een (stevig) lokaal team direct ondersteund kan worden met hulp van experts uit een regionaal ondersteuningsteam. Waterland is hier al langer mee bezig samen met Zaanstad. De andere gemeenten in de regio gaan hier de komende jaren bij aansluiten.

3.7.2 Kwaliteit en veiligheid

Medewerkers in uitvoering, beleid en management worden getraind in de meldcode Huiselijk Geweld. Er wordt een intern (opleidings-)protocol uitgewerkt. Dit protocol voldoet aan de eisen van het kwaliteitskader Samen werken aan veiligheid.

Realisatie

In 2025 hebben een aantal medewerkers de opleiding Aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld gevolgd. In het eerste kwartaal van 2026 is er opnieuw een mogelijkheid om de training meldcode te volgen.

3.7.3 Wet aanpak meerv. problematiek soc. domein

Na meer duidelijkheid over de inwerkingtreding bereiden wij ons voor op de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams).

Realisatie

De wet is nog niet behandeld in de Tweede Kamer. Er is nog geen duidelijkheid over de inwerkingtreding.

3.7.4 Sportverenigingen

Alle verenigingen laten bestuurders en trainers meedoen aan een cursus sociale veiligheid en alle verenigingen hebben een vertrouwenspersoon.

Realisatie

In het najaar zijn door het NOC*NSF opfrisdagen voor vertrouwenspersonen georganiseerd. Verschillende verenigingen hebben zich hiervoor ingeschreven.

3.8 Een thuis voor kwetsbare inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom wonen en zorg samen voor specifieke doelgroepen. We denken daarbij aan regionale plannen rondom het Integraal Zorg Akkoord en de verplichte regionale Woonzorgvisie en het convenant Beschermd Wonen. Daarnaast hangt deze actielijn ook samen met de lokale Woon zorg visie en de doorontwikkeling van Beschermd Thuis. Voor de jeugd werken we in Noord-Holland samen aan een Thuis voor Noordje. Tot slot richt deze actielijn zich op het passend huisvesten van nieuwkomers in de gemeente Waterland, van Oekraïense ontheemden tot asielzoekers.

- Wij werken regionaal samen om de uitstroom uit intramurale woonvoorzieningen te bevorderen.
- Wij geven uitvoering aan de lokale woon-zorgvisie.
- Wij zijn betrokken bij het regionale woon-zorgoverleg.
- Wij zorgen voor passende en veilige huisvesting voor nieuwkomers.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

3.8.1 Intramurale woonvoorzieningen

In 2025 zijn er afspraken gemaakt tussen gemeenten en wooncorporaties over de uitstromers van intramurale woonvoorzieningen in de regio Waterland.

Realisatie

Op het niveau van Zaanstreek-Waterland is een inventarisatie gedaan naar de mogelijkheid van een regionale uitstroom-/urgentieregeling die de doorstroom vanuit intramurale woonvoorzieningen moet bevorderen. De uitvoering hiervan wordt als een van de acties opgenomen in het regionale Actieplan Dakloosheid, dat in 2026 aangeboden zal worden.

3.8.2 Woonzorgvisie

Wij geven uitvoering aan de acties 2024-2025 opgenomen in het actieplan van de lokale woonzorgvisie.

Realisatie

Er is een focusnotitie opgesteld om de uitdagingen die vanuit de ontwikkelingen op dit beleidsterrein op ons af komen te kunnen oppakken.

3.8.3 Woonzorgoverleg

In 2025 inventariseren we aan de hand van de regionale woonzorg analyse welke regionale uitdagingen er zijn op het gebied van wonen en zorg.

Realisatie

In Q1 2026 is er een regionale bijeenkomst waarbij iedere gemeente concrete gegevens per doelgroep aanlevert. Met deze gegevens kunnen regionale afspraken gemaakt worden over gezamenlijke inzet voor specifieke doelgroepen.

3.8.4 Huisvesting nieuwkomers

Door goede en regelmatige afstemming met interne en externe partijen zorgen wij voor passende en veilige huisvesting van nieuwkomers.

Realisatie

In 2025 liep de afstemming rondom huisvesting voor vergunninghouders goed. De taakstelling voor huisvesting vergunninghouders 2025 van 28 personen is in de eerste week van januari 2026 afgerond.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programma onderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
3.01 Onderwijs	-1.749	123	-1.627	-1.807	52	-1.755	-36	-164
3.02 Sociale voorzieningen	-24.206	10.814	-13.391	-24.511	10.673	-13.838	-81	-527
3.03 Volksgezondheid	-460	164	-296	-531	215	-316	0	-20
Totaal	-26.415	11.101	-15.314	-26.849	10.940	-15.909	-117	-711

Beleidsindicatoren

Nu mm er	Naam Indicator	Eenheid	Bron	202 2	202 3	202 4	202 5
17	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO	Nb	Nb	2,4	Nb
18	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO	43	37	22	Nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	Ingrado	1,9	2,7	2	Nb
21	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	471,9	481,6	488,7	Nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	%	CBS	1	0	Nb	Nb
23	Kinderen in uitkeringsgezin	%	CBS	4	4	4	Nb
24	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS	71,7	72,9	72,6	72,8
26	Werkloze jongeren	%	CBS	1	Nb	1	Nb
27	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	CBS	138,4	132,4	142,7	136,7
28	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	127,5	106,4	116,8	Nb
29	Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	%	CBS	13	11,5	12	Nb
30	Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	%	CBS	0,5	0,4	0,3	Nb
31	Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	CBS	Nb	Nb	Nb	Nb
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	GMSD	660	680	690	660

Prestatieindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
1a	Cursus valpreventie	Aantal Waterlanders	Jaarverslag fysiopraktijk	0	0	60	86

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
		dat gaat deelnemen					
1b	Cursus fysieke en cognitieve vitaliteit	Aantal gestarte cursussen	Jaarverslag team Sportservice	0	0	4	3
6b	Tevredenheid ondersteuning lokaal team	Percentage van inwoners dat aangeeft snel te zijn geholpen	Factsheet CEO WMO en Jeugd	65	75% Wmo/ 77% Jeugd	geen	geen
6b	Tevredenheid ondersteuning lokaal team	Percentage van inwoners dat aangeeft dat de hulp aansluit bij de behoefte	Factsheet CEO WMO en Jeugd	83	94% Wmo/ 77% Jeugd	geen	geen
7b	Training meldcode huiselijk geweld	Aantal medewerkers	Intern	0	1	5	0*)

*) alle noodzakelijke trainingen hebben in 2024 plaatsgevonden

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdragen (door de betreffende verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

GGD Zaanstreek-Waterland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) is de belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg.

Bestuur

Omschrijving programma

Het programma Bestuur richt zich op het democratisch proces en de dienstverlening richting de inwoners van de gemeente Waterland. In dit programma besteden we aandacht aan formatie, apparaatskosten, externe inhuur, dienstverlening, burgerparticipatie en een gezond financieel meerjarenbeleid.

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijke effect is het borgen van democratische en transparante besluitvorming alsmede goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.

4.1 Gemeentelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

4.1.1 Strategische personeelsplanning

Het implementeren van een strategische personeelsplanning zodat de organisatie toekomstbestendig en weerbaar is. Hierdoor kunnen we tijdig anticiperen op ontwikkelingen in de samenleving.

Realisatie

De te hanteren Kritische Prestatie Indicatoren en de getallen zijn gepresenteerd tijdens de raadsinformatieavond van 13 mei 2025. De verdere implementatie van de strategische personeelsplanning loopt vertraging op. De reden hiervoor is dat de leverancier van ons HR-systeem overgegaan is naar een nieuwe versie van de applicatie. De rapportages werken helaas nog niet optimaal. Daarom hebben we in het vierde kwartaal van 2025 besloten over te gaan naar een nieuw HR-systeem per 1 januari 2027. De aanbestedingsprocedure loopt momenteel.

4.1.2 Medewerkers tevredenheidsonderzoek

Het benutten van de uitkomsten van het Medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO).

Realisatie

De uitkomsten van het MTO zijn in de organisatie besproken. Een aantal van de uitkomsten uit het MTO is (al) onderdeel van de Risico, Inventarisatie en Evaluaties (RI&E). Momenteel zijn we bezig met het opstellen van een plan van aanpak naar aanleiding van deze RI&E's. Op basis van dit plan van aanpak maken we concreet welke acties we gaan ondernemen en wanneer.

4.2 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie bevorderen met passend verwachtingsmanagement en een accent op consultatie.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

4.2.1 Bewonersinitiatieven

Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd, wij faciliteren daar waar mogelijk dan wel wenselijk is.

Realisatie

Dankzij initiatieven van bewoners zijn in 2025 een aantal verbeteringen uitgevoerd aan de buitenruimte. Hieronder volgen een aantal voorbeelden:

Trintel (Monnickendam): het plantsoen is opgeknapt in samenspraak met bewoners.

De Buitenweeren (Broek in Waterland): in samenspraak met bewoners is een oude speelplek opgeknapt en zijn nieuwe speeltoestellen geplaatst.

Wendelmoet Claesdochter (Monnickendam): de gemeente heeft beplanting geleverd voor een plantvak. Dit vak wordt onderhouden door de bewoners.

4.2.2 Verbetering participatie

Op basis van het in 2024 uitgevoerde onderzoek en de uitwerking hiervan voert het college de verbetering van de participatie door. Hier geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak op diverse beleidsterreinen en publieke functies.

Realisatie

In 2025 heeft het college het projectplan voor een integrale aanpak van burgerparticipatie vastgesteld, waarin onderdelen uit het onderzoek van 2024 zijn opgenomen. Dit betreft het vastleggen van formele participatieprocedures, het aanstellen van een participatiemedewerker en het oprichten van een (online) participatieplatform.

De participatieverordening is opgesteld en wordt in het eerste kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarnaast is binnen de organisatie 0,5 fte vrijgemaakt voor een participatiemedewerker en is het wervingsproces hiervoor gestart. Tevens wordt gewerkt aan de ontwikkeling van verplichte formats voor het participatieplan en het eindverslag, een integrale werkwijze en een handboek burgerparticipatie, in samenwerking met de interne klankbordgroep burgerparticipatie.

4.2.3 Burgerparticipatie

Zorg dragen dat wij bij burgerparticipatie steeds duidelijkheid bieden over de reikwijdte (kaders), dit wordt gedaan aan de hand van de kaders die in de uitwerking van dit onderwerp in 2024 zijn beschreven.

Realisatie

De participatieverordening is in concept opgesteld en wordt in het eerste kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Deze verordening beschrijft de regels voor de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

4.3 Financieel beleid

Een gezond financieel meerjarenbeleid.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

4.3.1 Sluitende meerjarenbegroting

Het college streeft ernaar de raad jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan te bieden.

Realisatie

Ook dit jaar heeft het college een sluitende meerjarenbegroting aangeleverd.

4.3.2 Structureel evenwicht

Structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Realisatie

Zie activiteit 6.

4.4 Dienstverlening

Een hoogwaardige dienstverlening: digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

4.4.1 Optimale dienstverlening

Wij zorgen voor een optimale dienstverlening. Vanuit het programma Dienstverlening en het Strategisch Plan Informatievoorziening worden verschillende acties uitgevoerd:

- De implementatie van Zaakgericht/procesmatig werken en de Moderne Digitale werkplek. De focus ligt op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben onze inwoners/ondernemers en de organisatie snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt worden uitgewisseld.
- De digitale kanalen voor onze aanvragen en bezwaarschriften aanpassen zodat we voldoen aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).
- Werkafspraken maken over telefonische bereikbaarheid.

- Optimaliseren van de elektronische dienstverlening en uitbreiden van het aantal producten dat via (e-)dienstverlening kan worden aangevraagd.
- Zorgdragen dat de website voldoet aan de vereisten, zoals gesteld in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid en dat de informatie op de website actueel is.
- Registreren en monitoren van onze dienstverlening.

Realisatie

- In 2025 is het nieuwe zaakstelsel geïmplementeerd. Op een enkel proces na zijn alle gemeentelijk processen overgezet van het oude naar het nieuwe zaakstelsel. Trainingen om zaakgericht/ procesmatig werken een stevig component in onze organisatie te laten worden, volgen in 2026.
- Wij voldoen aan de Wet modernisering elektronisch verkeer.
- In 2025 is de telefonische bereikbaarheid actief gemonitord via maandelijkse rapportages. Daarbij is inzicht verkregen in het aantal telefoontjes, de rol van het KCC als eerste aanspreekpunt en de bereikbaarheid van taakafdelingen. Deze inzichten zijn gebruikt als basis voor aangescherpte afspraken over telefonische bereikbaarheid.
- Het streven was om nog in 2025 e-diensten voor Werk & Inkomen aan te schaffen. De aanschaf en functionele implementatie van deze diensten staat gepland in het eerste kwartaal van 2026.
- Onderdeel van de klantreizen is aandacht voor digitale toegankelijkheid en actuele informatie op de website. Dit wordt in 2026 opgepakt.
- In het nieuwe zaakstelsel wordt onze dienstverlening geregistreerd. In 2026 wordt bepaald op welke variabelen de organisatie wil sturen.

4.4.2 Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging doen we als gemeente vanuit het standpunt dat we veilig om willen gaan met gegevens die er worden beheerd binnen de gemeente. Dit gebeurt vanuit het informatiebeveiligingsbeleid dat jaarlijks wordt omgezet naar een informatiebeveiligingsplan. Hierin worden de activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging beschreven en hierover wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang.

Het belangrijkste onderdeel van het jaarplan 2025 was de implementatie van de nieuwe werkplek intern.

De gemeente wil hiermee voldoen aan de huidige en toekomstige wet- en regelgeving zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2) en de Cyberbeveiligingswetgeving.

Realisatie

- In 2025 is de nieuwe werkplek uitgerold naar alle medewerkers. Op enkele functionaliteiten na is de werkplek volledig in gebruik en werken we als gemeente niet langer op Citrix.
- In 2025 zijn alle medewerkers getraind in het gebruik van de moderne werkplek, hierbij is ook meteen meegenomen hoe medewerkers veilig (moeten) werken binnen de gemeente.
- Er is een GAP-analyse opgesteld voor de BIO2. Hiermee weet de gemeente waar die staat t.o.v. deze nieuwe regelgeving en wat er nog moet gebeuren.
- In 2025 heeft de gemeente een zo genoemd, mobiele device management uitgerold waarmee alle apparaten vanuit de gemeente nu onder het beheer van de gemeente vallen.

4.4.3 Regionale samenwerking

Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen. De opgeleverde inventarisatie en het daaropvolgende Raadsinformatiedocument geeft ons daarbij houvast.

Realisatie

Dit is een doorlopend proces. We zorgen ervoor dat er steeds aandacht is voor het overzicht houden op de regionale partijen en samenwerkingen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
4.01 Bestuur	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640	0	-327
Totaal	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640	0	-327

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,3	8,9	8,9	9,1
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8	8,2	8,2	8,5
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	889	1035	1.059,00	1.180,00
4	Externe inhuur	Kosten als percentage van totale loonsom + totale inhuur externen	Eigen gegevens	14,60%	19,50%	20,70%	21,70%

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving programma

Het programma Algemene dekkingsmiddelen richt zich op alle middelen die vrij inzetbaar zijn. In dit programma besteden we aandacht aan dividend, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkering, het saldo van de financieringsfunctie en de overige dekkingsmiddelen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
5.01 Dividend	-4	220	216	-10	159	149	0	-66
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-371	6.213	5.843	-305	6.352	6.048	0	205
5.03 Algemene uitkering	0	35.003	35.003	0	35.626	35.626	0	623
5.04 Saldo	-1.011	78	-933	-1.008	76	-933	0	0

Jaarrekening 2025

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
van financieringsfunctie								
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	348	0	348	960	0	960	0	613
Totaal	-1.039	41.515	40.476	-362	42.213	41.851	0	1.374

Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead is gericht op de kosten die gemaakt worden in het primaire proces van de gemeente. Hieronder vallen bijvoorbeeld de kosten voor ondersteunend personeel en facilitaire voorzieningen.

Doelstellingen

Wat wilden wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijk effect is een faciliterende gemeentelijke organisatie, dichtbij en toegankelijk, passend bij onze schaal. Opgaven worden waar nodig integraal aangepakt. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners voelen en tonen meer en meer eigenaarschap.

6.1 Informatievoorziening

Informatie is betrouwbaar, beschikbaar en toegankelijk. Onze inwoners en ondernemers weten wat Waterland voor hen kan betekenen en krijgen overzicht in de status van lopende (aan)vragen en verzoeken.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

6.1.1 Dienstverlening en Strategisch Plan

Vanuit het programma Dienstverlening en het Strategisch Plan Informatievoorziening worden zaakgericht/procesmatig werken en de Moderne Digitale Werkplek geïmplementeerd. De focus ligt op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben onze inwoners/ondernemers en de organisatie snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt worden uitgewisseld.

Realisatie

Met de implementatie van het nieuwe zaakstelsel is een eerste stap gezet in zaakgericht/procesmatig werken. Op een enkel proces na zijn alle gemeentelijke processen overgezet van het oude naar het nieuwe zaakstelsel. In 2026 wordt aandacht besteed aan procesmatig werken binnen de organisatie door middel van trainingen aan medewerkers.

6.2 Werving en selectie

Het werven en selecteren van de meest geschikte kandidaten voor onze gemeente.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

6.2.1 Werving- en selectiebeleid en -proces

Het realiseren van een efficiënt en modern werving- en selectiebeleid en -proces.

Realisatie

Beleid omtrent Werving en selectie en -proces is vastgesteld. Dit beleid is tevens voorgelegd aan de Ondernemingsraad. Ondernemingsraad heeft hier mee ingestemd. Daarnaast is een recruiter aangesteld.

6.2.2 On-boarding

Nieuwe medewerkers krijgen bij de on-boarding vaste trainingen zodat zij leren hoe een gemeente werkt en competenties kunnen door ontwikkelen (bestuurlijke advisering, projectmatig werken).

Realisatie

De trainingen worden structureel gegeven. Momenteel onderzoeken we de mogelijkheden om deze trainingen als e-learnings aan te bieden. Op deze wijze kunnen nieuwe medewerkers tijdens hun eerste werkweek gelijk aan de slag met de trainingen. In hun eerste week maken nieuwe medewerkers ook kennis met het college van B&W.

6.3 Vergroten vaardigheden en kennis

Het vergroten van vaardigheden en kennis van medewerkers, waardoor zij effectiever kunnen bijdragen aan de organisatie en hun carrièrepotentieel volledig kunnen benutten.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

6.3.1 Integraal lesaanbod

Het uitbreiden en aanbieden van een integraal lesaanbod met behulp van een geschikt Learning & Development (L&D) Platform.

Realisatie

Dit wordt in 2026 verder opgepakt.

6.4 Verbonden partijen

Het versterken van de grip op verbonden partijen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

6.4.1 Actualiseren nota Verbonden Partijen

Het actualiseren van de nota Verbonden Partijen waarbij de vier criteria voor samenwerking, als genoemd in het coalitieakkoord verwerkt zijn.

Realisatie

De nota verbonden partijen is geactualiseerd. De criteria voor samenwerking zijn hierin verwerkt.

6.5 Dienstbare overheid

Iedereen mag rekenen op een dienstbare overheid die oog heeft voor de menselijke maat conform de 'Wet versterking waarborgfunctie Awb'.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

6.5.1 Dienstverlening en communicatie

Bewustwordingsstappen zetten als het gaat om dienstverlening/communicatie in het kader van de Wet versterking waarborgfunctie Awb.

Realisatie

In 2025 is de nieuwe schrijfwijzer opgesteld en vastgesteld. Hierin staat hoe wij met inwoners en ondernemers communiceren: de belangrijkste informatie zo hoog mogelijk in de brief of mail, gebruik van duidelijke alinea's, in begrijpelijke zinnen en met actief taalgebruik. We gebruiken eigentijdse taal en zijn terughoudend in het gebruik van vakjargon. De kernboodschap staat in de brief, uitgebreide toelichtingen nemen we, waar mogelijk, op in de bijlagen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
6.01 Overhead	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104	-237	531
Totaal	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104	-237	531

Beleidsindicatoren

Nummer	Naam Indicator	Eenheid	Bron	2022	2023	2024	2025
5	Overhead	Percentage van totale lasten	Eigen gegevens	16,00%	13,90%	12,90%	13,80%

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling vermeld.

Waterlands Archief

De publieke taak van het archief komt voort uit de Archiefwet, die overheidsorganisaties oplegt om archieven publiek toegankelijk te maken. Het Waterlands Archief (WA) is een hiervoor opgericht samenwerkingsverband met als belangrijkste doelstelling het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief en vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Vennootschapsbelasting

Omschrijving programma

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voor gemeente Waterland zijn de volgende onderwerpen in de VPB-aangifte betrokken:

- Parkeren op Marken. Hiervoor wordt aangifte gedaan, maar de activiteit is vrijgesteld dus hoeft er geen VPB te worden betaald.
- Potentieel winstgevendende activiteiten zijn de grondexploitaties. De grondexploitaties zijn extern getoetst op VPB plicht. Alleen voor het project Galgeriet is de gemeente Waterland ondernemer dus VPB-plichtig in het jaar dat de gronden geleverd worden. Dat is voor het eerst in 2024. Inschatting is dat er geen fiscale winst gemaakt wordt.
- Reclame-inkomsten zijn een ondernemersactiviteit dus VPB-plichtig. Vanaf juli 2020 is een contract gesloten voor reclame op bushaltes.
- Reststromen opbrengst uit afval. We ontvangen vergoedingen voor oud papier, metaal, vet, etc. De kosten voor het inzamelen van deze materialen zijn 99% van de opbrengst.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
7.01 Vennootschapsbelasting	-7	0	-7	-7	0	-7	0	0
Totaal	-7	0	-7	-7	0	-7	0	0

Onvoorzien

Omschrijving programma

Verplicht te ramen bedrag voor het opvangen van onvoorzienbare, on-uitstelbare en onvermijdbare uitgaven die gedurende het jaar optreden. In 2025 was het begrote bedrag voor onvoorziene uitgaven € 50.000. Hiervan is € 39.000 ingezet inzake overnamekosten van De Bolder.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025	Overhevelingen	Afwijking na overhevelingen
8.01 Onvoorzien	-11	0	-11	0	0	0	0	11
Totaal	-11	0	-11	0	0	0	0	11

Paragrafen

Leeswijzer paragrafen

De paragrafen geven inzicht in de jaarrekening per onderwerp. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn ook verwerkt in de verschillende programma's.

In deze jaarrekening zijn de volgende verplichte paragrafen opgenomen:

- § A Lokale heffingen
- § B Weerstandsvermogen
- § C Onderhoud kapitaalgoederen
- § D Financiering
- § E Bedrijfsvoering
- § F Verbonden partijen
- § G Grondbeleid
- § H Openbaarheid

De gemeenteraad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen wanneer een onderwerp om extra aandacht vraagt. Deze extra paragraaf is:

- § I Subsidies

§ A Lokale heffingen

Lokale heffingen

Een groot deel van het geld dat de gemeente binnenkrijgt, komt van gemeentelijke heffingen en belastingen. Een deel van deze inkomsten moet worden gebruikt voor specifieke doeleinden, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Er zijn ook lokale belastingen waarvan de inkomsten vrij besteedbaar zijn, zoals de onroerendezaakbelasting. Deze inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding gebonden is als de heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid
- de werkelijke inkomsten ten opzichte van de begrote inkomsten
- de kostendekkendheid van de verschillende heffingen, zoals voorgeschreven in het BBV
- de lokale lastendruk

Beleid

Algemeen beleid

In het coalitieakkoord staat dat de gemeentelijke belastingen, als het kan, niet meer dan de inflatie omhoog gaan. Inflatie betekent dat alles in het algemeen duurder wordt. De gemeente gebruikt een speciale berekening van het Centraal Planbureau (CPB) om te bepalen hoeveel de prijzen stijgen. Volgens deze berekening is de inflatie 2,9%. [CPB-index loonvoet sector overheid en de CPB-index materiële overheidsconsumptie.](#)

Naast deze verhoging gaat de gemeente de belasting op huizen, grond en afval ook extra verhogen. Dit komt omdat de gemeente minder geld krijgt van het Rijk. Van 2025 tot en met 2028 worden de tarieven van sommige belastingen stap voor stap aangepast, zodat ze ongeveer de kosten dekken. Dit geldt voor belastingen zoals die voor havens, kades, ligplaatsen, markten, begrafenissen en bepaalde vergunningen.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de [Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2023](#).

Inkomsten

Onderstaand zijn de gebonden (niet vrij besteedbare) en niet gebonden (vrij besteedbare) belastinginkomsten weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Belastingsoort	Begroot 2025	Realisatie 2025
Niet vrij besteedbaar	5.533	5.175
Afvalstoffenheffing	2.362	2.414
Haven-, kade- en liggelden	94	97
Leges	1.295	845
Lijkbezorgingsrechten	269	284
Markten	21	18
Reinigingsheffing	15	14
Rioolheffing	1.477	1.503
Vrij besteedbaar	6.213	6.352
Forensenbelasting	34	26
Hondenbelasting	71	64
Onroerendezaakbelastingen	4.786	4.732
Parkeerbelastingen	410	334
Precariobelasting	48	25
Roerendezaakbelastingen	34	39
Toeristenbelastingen	832	1.132
Totaal	11.746	11.527

Toelichting

Onderstaand vindt u een toelichting op de verschillende belastingen en heffingen en waar deze voor bedoeld zijn. De tarieven voor 2025 zijn in december 2024 vastgesteld in diverse verordeningen.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Onder de naam onroerendezaakbelasting (OZB) worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, en
- een eigenarenbelasting voor alle onroerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de WOZ-waarde van de desbetreffende onroerende zaak. Bij het bepalen van de WOZ-waarde van woningen wordt de zogeheten vergelijkingsmethode gehanteerd. Dit wil zeggen dat de waarde is afgeleid van vergelijkbare woningen die recent zijn verkocht. Van die woningen is bekend welke verkoopprijzen er rond de waardepeildatum zijn gerealiseerd.

Tussen de woning en de woningen waarmee wordt vergeleken, kunnen verschillen bestaan in grootte, bouwkundige staat, ligging en dergelijke. Met die verschillen moet de gemeente rekening

houden voor zover ze objectief gezien de waarde beïnvloeden. Voor objecten anders dan woningen wordt de waarde afgeleid van de huurwaarde of de vervangingswaarde.

Roerendezaakbelasting (RZB)

Onder de naam belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor roerende zaken die dienen als bedrijfsruimte, en
- een eigenarenbelasting voor alle roerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de waarde die aan de roerende zaak kan worden toegekend.

Forensenbelasting

Onder de naam forensenbelasting wordt een belasting geheven van natuurlijke personen die, niet in deze gemeente wonen, maar hier minimaal 90 keer overnachten of een gemeubileerde woning beschikbaar hebben. Deze belasting is ingesteld omdat de gemeente geen geld ontvangt voor deze mensen vanuit het gemeentefonds, maar wel kosten maakt voor diensten en voorzieningen die zij gebruiken.

Toeristenbelasting

Voor het overnachten binnen de gemeente door personen die niet als inwoner in de gemeentelijke basisregistratie zijn ingeschreven, moet nachttoeristenbelasting worden betaald.

Ook wordt watertoeristenbelasting geheven voor verblijf binnen de gemeente op vaartuigen door personen die niet als inwoner in de BRP van de gemeente zijn ingeschreven.

Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelasting wordt geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een bepaalde plaats, tijdstip en manier (op dit moment is alleen op Marken sprake van betaald parkeren)
- een belasting voor een vergunning van de gemeente om te parkeren op de aangewezen plek en manier.

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een belasting geheven voor het houden van één of meerdere honden binnen de gemeente.

Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt voor voorwerpen die zich onder, op of boven de grond van de gemeente bevinden en bestemd zijn voor openbaar gebruik, belasting geheven. Deze belasting wordt berekend op basis van het aantal m² en de gebruiksduur.

Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente daadwerkelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor een verplichting geldt tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Reinigingsheffing

De hiervoor genoemde afvalstoffenheffing wordt uitsluitend geheven van particuliere huishoudens. In 2009 is voor bedrijven de reinigingsheffing ingevoerd. Dit is voor bedrijven met bedrijfsafval dat qua samenstelling overeenkomt met huishoudelijk afval. Als deze bedrijven voor de verwijdering van bedrijfsafval geen geldig contract met een particuliere inzamelaar hebben afgesloten, worden zij aangeslagen voor het reinigingsrecht. Voor de heffing wordt gebruik gemaakt van een indeling van de bedrijven in categorieën. Deze indeling is gebaseerd op het aantal werkzame personen en de branche. Horeca en industrie komen standaard één categorie hoger omdat zij gemiddeld meer afval produceren dan andere bedrijven.

Haven-, kade- en liggelden

- Onder de naam havengelden wordt een heffing opgelegd voor het gebruik van gemeentelijke vaarwaters die bestemd zijn voor openbare dienst (zogenaamde passantentarief).
- Onder de naam kadegelden wordt een recht geheven voor het gebruik van langs de kaden of wallen van de haven gelegen gemeentegrond die voor de openbare dienst bestemd is. Bijvoorbeeld voor opslag van goederen of het gebruik door scheepswerven en bedrijven voor toerisme en recreatie.
- Onder de naam liggelden wordt een recht geheven voor het geregeld gebruik van een aangewezen ligplaats in de gemeentelijke haven

Lijkbezorgingsrechten

Onder de naam lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaats, overige begraafplaatsen of de lijkbezorging.

Markt- en standplaatsgelden

- Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het hebben van een standplaats op de markt en het gebruik van gemeentebezittingen, zoals marktpleinen en gebouwen. Deze marktgelden gelden alleen op de specifieke marktdagen die voor elke markt zijn vastgesteld.
- Onder de naam standplaatsgelden worden rechten geheven voor het gebruiken van gemeentegrond om spullen te verkopen vanuit wagens, tenten, kramen en andere verkoopinrichtingen waarvoor toestemming is verleend door de gemeente.

Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven voor bepaalde diensten die door het gemeentebestuur worden verstrekt.

Kostendekkendheid

De kostendekkendheid 2025 van de heffingen en rechten ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Soort heffing/recht	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Btw	Totale kosten	Opbrengsten	Kostendekkendheid
Rioolheffing	1.335	308	302	250	2.215	1.440	65,00 %
Afvastoffenheffing	1.930	303	298	363	2.894	2.430	83,95 %
Haven-, kadde- en liggelden	81	40	39	18	178	97	54,31 %
Marktenstandplaatsgel den	18	0	0	4	22	21	98,02 %
Lijkbezorgingsrechten	96	111	109	20	337	284	84,28 %

Soo rt hef fing /re cht	Directe kosten	Loo nko ste n	Overhead	Btw	Totale kosten	Opbrengsten	Kos ten dek ken hei d
Leg es alg em ene die nst verl eni ng	259	191	188	0	638	450	70, 52 %
Leg es om gev ing swe t	178	304	299	0	781	314	40, 17 %
Leg es Eur ope se die nst enri chtl ijn	0	6	6	0	12	8	69, 04 %

Lokale lastendruk

In onderstaande overzichten wordt een vergelijking gemaakt tussen de tarieven die gelden binnen de gemeente Waterland en de overige gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>. De overige gemeenten bestaan uit: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

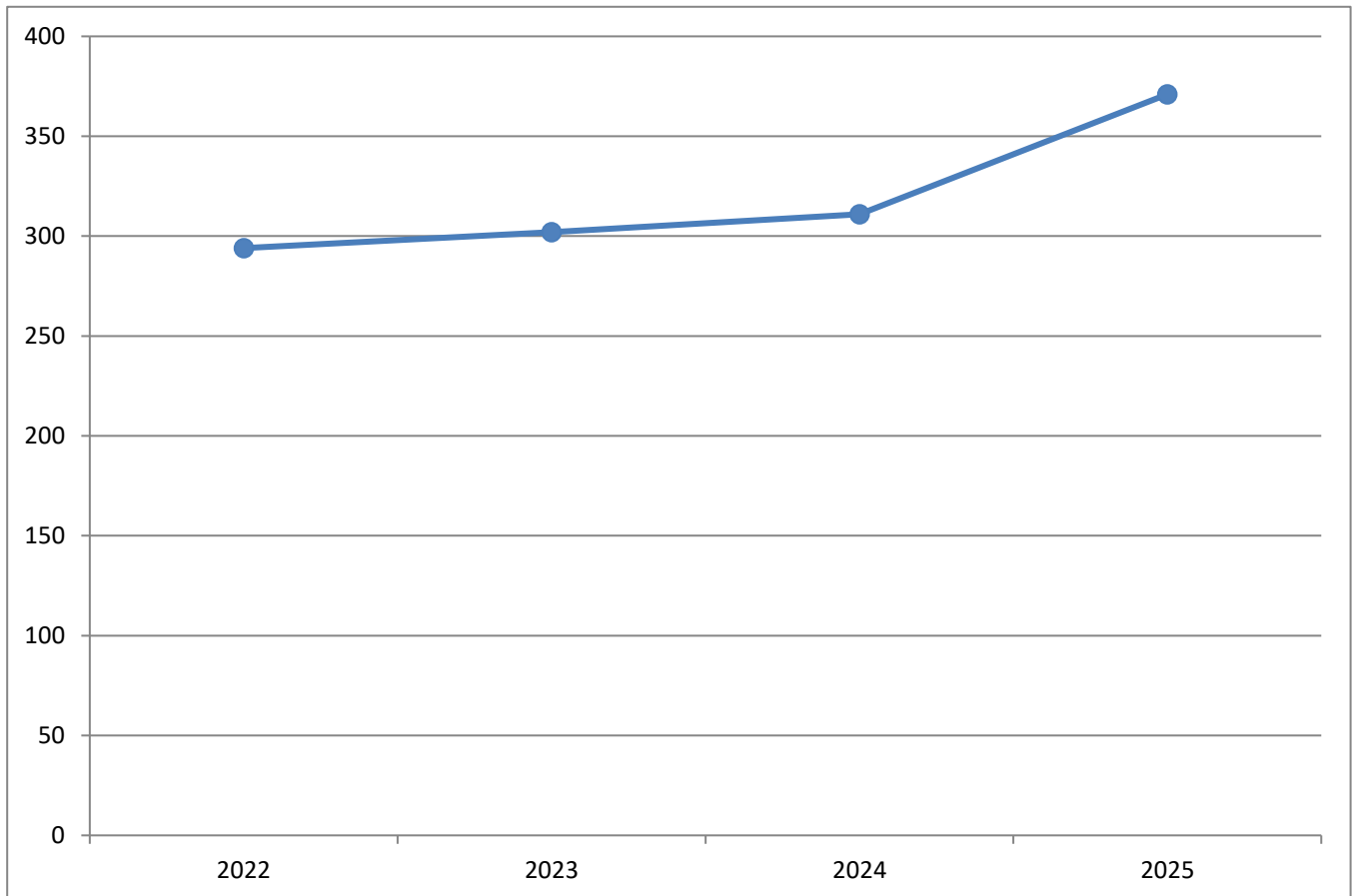
	Afvalstoffe nheffing (€) Overige gemeenten	Afvalstoffe nheffing (€) Waterland	Onroerend ezaakbelas ting (%) Overige gemeenten	Onroerend ezaakbelas ting (%) Waterland	Rioolheffin g (€) Overige gemeenten	Rioolheffin g (€) Waterland
2022	351	294	0,0887	0,0997	248	178
2023	360	302	0,0788	0,0902	255	183
2024	369	311	0,079	0,0894	270	188

2025	378	371	0,0831	0,0965	284	213
-------------	-----	-----	--------	--------	-----	-----

Onderstaand is het verloop van de tarieven voor de gemeente Waterland weergegeven.

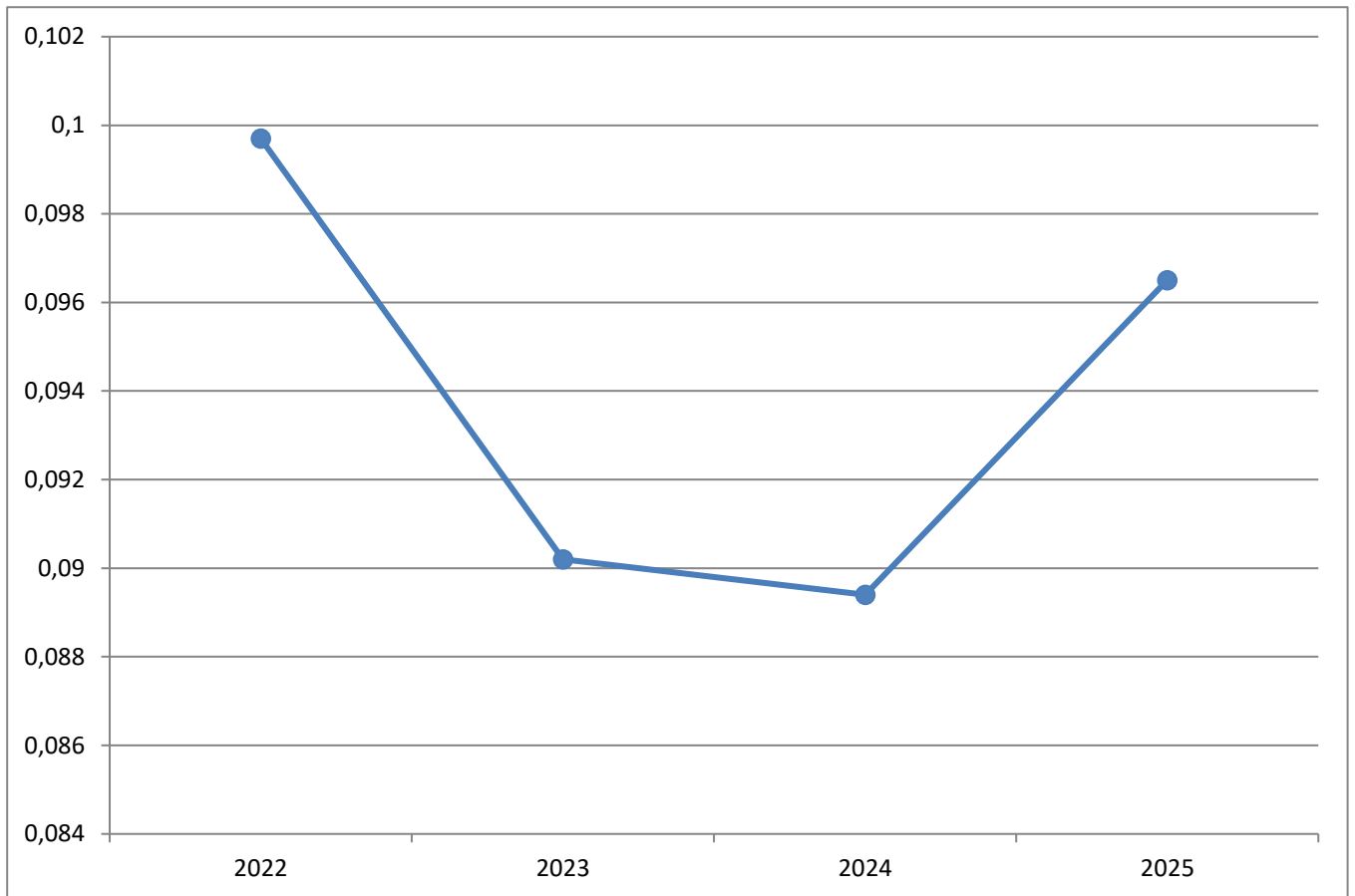
Afvalstoffenheffing

€

Onroerendezaakbelasting

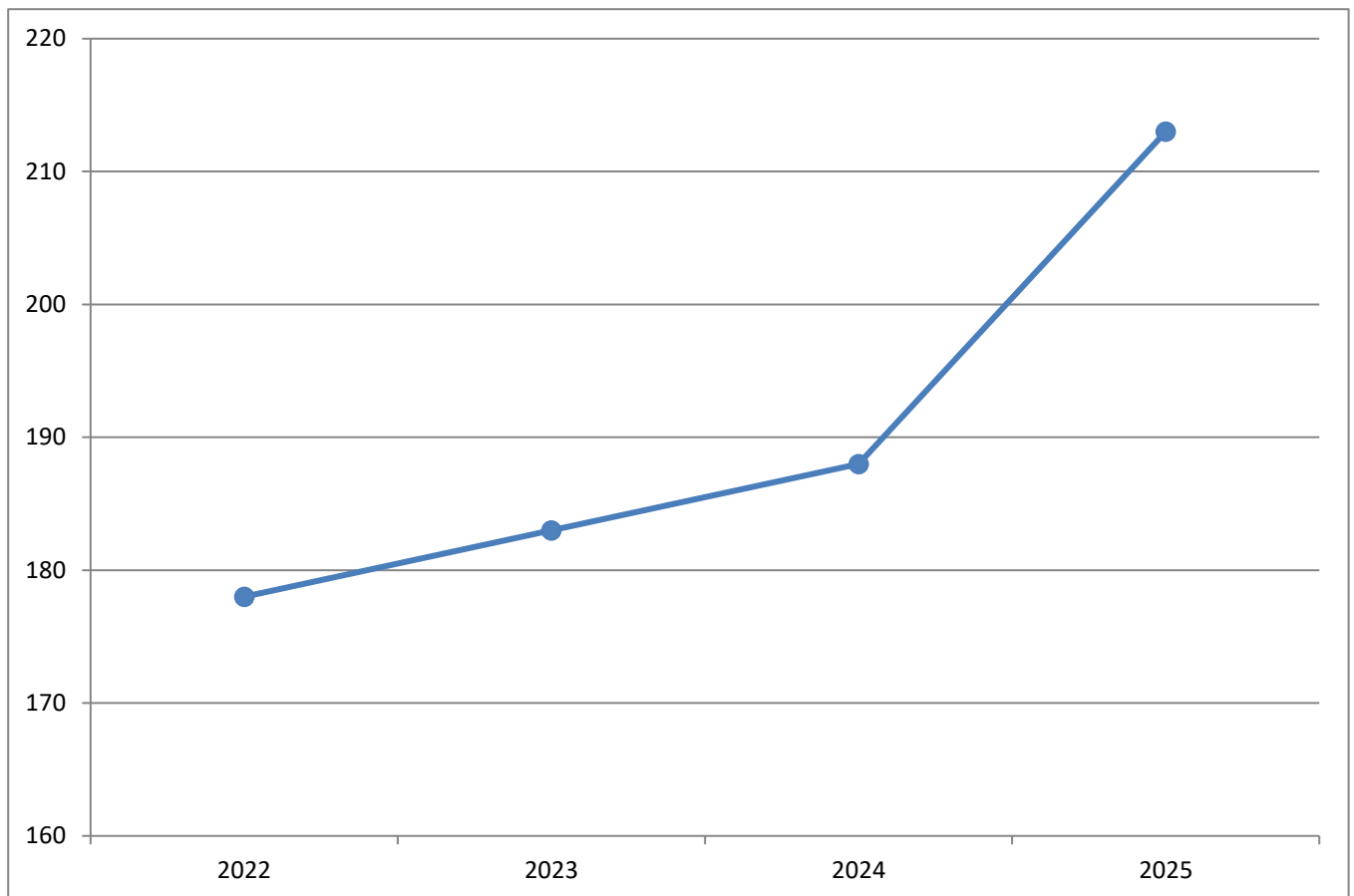
%

Rioolheffing

€

Jaarrekening 2025

§ B Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe goed de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Het weerstandsvermogen is het vermogen financiële tegenvallers op te vangen. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat bij een financiële tegenvaller meteen bezuinigd moet worden.

Het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, hangt af van de beschikbare middelen en de risico's waarvoor geen speciale regelingen zijn getroffen, zoals een voorziening of verzekering. Het weerstandsvermogen helpt bij het beoordelen van de financiële gezondheid van de gemeente voor het verslaggevingsjaar, maar ook voor toekomstige plannen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

	Bedrag (x € 1.000)
Algemene reserve	15.138
Post Onvoorzien	11
Totale weerstandscapaciteit	15.149

Toelichting

De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 15.138.000. Deze reserve is bedoeld als buffer om onverwachte uitgaven of tegenvallers op te vangen.

In de begroting is een budget van € 11.000 opgenomen voor onverwachte uitgaven.

Risico's

De risico's relevant voor deze paragraaf zijn die:

- een negatieve financiële impact kunnen hebben;
- niet (geheel) gedekt worden door beheersmaatregelen; en
- waar geen voorziening voor is opgenomen.

Hierbij is een inschatting gemaakt van het maximale effect en de kans dat een risico zich voordoet. De belangrijkste risico's zijn geïnventariseerd en dit resulteert in het overzicht zoals gepresenteerd in de volgende tabel.

Inventarisatie risico's

Bedragen x € 1.000

Nr	Omschrijving	Maximum effect	Bruto kans
1	Hogere uitgaven sociale voorzieningen - Uitzonderlijk maatwerk	800	30%
	Hogere uitgaven sociale voorzieningen	400	50%
2	Cyberveiligheid	2.200	15%
3	Hogere lasten inhuur of externe adviseurs	300	50%
4	Project Gouwhaven	13.922	1%
5	ICT ontwikkelingen	250	50%
6	Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid bij het niet voldoen aan privacy wetgeving	600	15%
7	Extreme weersomstandigheden	300	25%
8	Duurder uitvallen van aanbestedingen	150	50%
9	Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest	256	15%
10	Garantstelling leningen HVC	2.833	1%
11	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	250	10%
12	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	100	25%
13	Juridische kosten	100	20%
14	Garantstelling medewerkers zwembad	180	10%
15	Falen kritische infrastructuur	150	10%
Totaal		22.791	

Toelichting risico's

Door de Monte-Carlo methodiek toe te passen en ongeveer 90% van de mogelijke onfortuinlijke scenario's het vereiste weerstandsvermogen te hanteren wordt met het opmaken van deze jaarstukken de benodigde weerstandscapaciteit geschat op ongeveer € 1.561.000. Dit is een stijging ten opzichte van het laatste moment dat deze risico inschatting is gemaakt (Begroting 2026: € 1.426.000).

Hogere uitgaven sociale voorzieningen

De uitgaven voor Jeugd en Wmo in het sub-programma Sociale voorzieningen zijn afhankelijk van aanvragen die worden ontvangen. Het risico zit in autonome ontwikkeling van aantallen en uitzonderlijke, individuele gevallen waarbij zeer specialistisch maatwerk nodig is. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot. Voor uitzonderlijke gevallen waarbij zeer specialistisch maatwerk noodzakelijk is, is er een apart risicobedrag opgenomen. Deze gevallen zijn qua aard minder frequent en zodoende is de bruto kans lager maar zijn de kosten aanzienlijk hoger.

Voor de maatwerkvoorzieningen Wmo is er bovendien een redelijke kans dat kosten niet alleen stijgen door aantallen, maar ook door een wijziging van resultaatgericht naar pxq-systematiek.

Verder is er een risico dat gemeenten de opdracht krijgen doorstroomvoorzieningen te realiseren voor statushouders per 2027. Voor 2026 vraagt dit dan mensen en middelen waarbij niet zeker is welke compensatie vanuit het Rijk komt. Een positief risico zit in inkomsten van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Activiteiten die nu gedekt worden vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gaan zeer waarschijnlijk over in het AZWAakkoord. Het is echter bij het opstellen van de begroting nog niet duidelijk welke activiteiten onder AZWA door blijven gaan, welke aanvullende taken vanuit AZWA komen en welke financiële compensatie ertegenover staat. Deze gelden zijn bedoeld om de zorg toekomstbestendig te maken en de verwachting is niet dat de risico's van een hoger aantal aanvragen voor maatwerkvoorzieningen daarmee direct vermindert.

Cyberveiligheid

Met het steeds verder digitaliseren van processen en gegevens wordt cybercrime of een digitale oorlog als bedreiging steeds relevanter. Organisaties worden steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van data en continuïteit van systemen. Zo ook voor de gemeentelijke organisatie is dit relevant. Helaas zal een waterdicht systeem een utopie blijven. In het afgelopen paar jaar is duidelijk geworden dat het voor criminelen niet uitmaakt in welke organisatie ze binnenkomen, zo lang ze maar binnen kunnen komen en losgeld kunnen eisen. De impact van een 'aanval' kan enorm zijn op vrijwel de volledige organisatie. Naast dat gemeente continue bezig is om de weerbaarheid te verhogen is de organisatie ook druk bezig de processen en systemen zo in te richten om ervoor te zorgen dat de impact bij een dergelijke aanval zo beperkt mogelijk blijft.

Hogere lasten inhuur of externe adviseurs

Ontwikkelingen binnen de organisatie en de omgeving kunnen leiden tot extra verloop en uitval van personeel. Dit zou extra inhuurlasten of inzet van externe adviseurs tot gevolg kunnen hebben. Het risico wordt geschat op € 300.000. Het huidige klimaat op de arbeidsmarkt rechtvaardigt nog steeds een aanzienlijke inschatting van dit risico, met een kans van 50%.

Project Gouwhaven

Voor dit project zijn grote investeringen gedaan en er is op 8 juli 2022 met de ontwikkelaar een koopovereenkomst gesloten. Als zich een probleem voordoet waardoor het project deels of in zijn geheel niet gerealiseerd gaat worden en dit tot gevolg heeft dat de investeringen niet meer terugverdiend kunnen worden, dan zou de investeringen afgeschreven moeten worden waardoor het in de lasten van het lopende boekjaar terecht zal komen.

Bij dit soort projecten valt er niet met zekerheid te zeggen vanuit welke hoek een risico zich kan vormen dat de totale investering kan schaden. Hoewel woningen altijd noodzakelijk zullen zijn, is het niet uit te sluiten dat bijvoorbeeld macro-economische ontwikkelingen de voortgang van het project ondermijnen. De kans hierop wordt als zeer klein ingeschat, maar de belangen zijn voor de gemeente enorm. Zodoende kan dit risico niet buiten beeld gelaten worden in deze paragraaf.

Het maximale risico wordt geschat op het geïnvesteerde bedrag op de balans van de gemeente. De kans dat de totale investering in de huidige markt niet tot een positief resultaat kan leiden of zelfs in zijn volledigheid afgeschreven moet worden, wordt als zeer gering geschat: 1% of kleiner.

ICT-ontwikkelingen

De digitalisering van processen binnen de organisatie gaat in hoog tempo door. Dit brengt veel voordelen met zich mee, zoals efficiëntere werkprocessen en betere dienstverlening aan inwoners. Tegelijkertijd brengt dit ook risico's met zich mee. De organisatie is afhankelijk van softwareleveranciers en externe partijen, die op elk moment kunnen besluiten om bepaalde systemen niet langer te ondersteunen of aanpassingen te eisen. Dit kan betekenen dat de organisatie plotseling grote investeringen moet doen in nieuwe software of dat bestaande applicaties niet langer aan wet- en regelgeving voldoen. Daarnaast kunnen interne ontwikkelingen, zoals veranderende werkprocessen, ervoor zorgen dat systemen niet meer optimaal functioneren en nieuwe oplossingen nodig zijn. Dit alles kan leiden tot onverwachte kosten en in sommige gevallen zelfs verstoring van belangrijke gemeentelijke processen.

Niet voldoen aan privacywetgeving

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan een bestuurlijke boete opleggen wanneer de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke de privacyregels onvoldoende naleeft. Ook kunnen er claims vanuit betrokkenen ontstaan. Denk hierbij aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) maar zo is de AP ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van Wet politiegegevens (Wpg) bij o.a. gemeentes. Dit risico is moeilijk in te schatten omdat de hoogte van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen.

Extreme weersomstandigheden

In de afgelopen jaren is gebleken dat er vaker overlast en schade is door extreme weersomstandigheden. Door een hogere frequentie van stormen met harde windstoten, hogere waterstanden of extreme droogte, wordt het risico groter dat de begroting niet toereikend is om uitschieters in de lasten te dekken van bijvoorbeeld een overstroming of omgewaaide bomen.

Duurder uitvallen van aanbestedingen

Aanbestedingen zijn voor de organisatie een continu proces. Het risico bestaat dat deze duurder uitvallen dan verwacht. Indien dat het geval is, zal of een opdracht niet gegund worden of zal een aanvullend krediet aangevraagd moeten worden.

Deelname (ROM) InWest

Er is 70% van het toegezegde bedrag opgevraagd en geïnvesteerd in het ROM InWest. Deze investering en dus ook het risico, zal naar verwachting stijgen tot het totale toegezegde bedrag van € 366.000. Dit geld wordt gebruikt om te investeren in ondernemers welke zich inzetten op onderwerpen zoals de energietransitie en hoog-innovatieve propositities binnen het mkb. Hierbij is het risico dat het geïnvesteerde bedrag onvoldoende rendement oplevert en deels of geheel afgeschreven moet worden. Het risico dat het geheel afgeschreven moet worden is klein, maar theoretisch mogelijk. Vanuit de MRA wordt geadviseerd hiervoor een percentage van 15% te hanteren, omdat de financiële analyse door een onafhankelijke deskundige aantoont dat de revolverendheid van het fonds op minimaal 85% ligt. Wij zien geen reden om hiervan af te wijken.

Garantstellingen leningen HVC

Als deelnemer van het afvalverwerkingsbedrijf HVC wordt een aandeelhouderschap vereist. Dit gaat gepaard met een garantstelling voor de langlopende leningen. In het ergste geval dient aan de

betreffende leningverstrekkers € 2.833.000 uitgekeerd te worden. Op basis van het risicoprofiel van HVC zelf, wordt deze kans ingeschat op bijna nihil: 1% of kleiner.

Lagere ontwikkeling gemeentefonds

Gemeenten zijn voor een groot deel afhankelijk van het gemeentefonds als inkomstenbron. Dit fonds wordt landelijk bepaald en aangepast. Hierbij spelen politieke en economische ontwikkelingen een belangrijke rol.

Invloed van stijgende kosten:

Wanneer de kosten voor gemeenten stijgen, maar de bijdragen vanuit het Rijk niet meegroeien, kan dit gevolgen hebben, zoals:

- Een lagere resultaatontwikkeling in de jaarrekening
- Een groter beroep op de reserves

Gevolgen voor het weerstandsvermogen:

Door deze ontwikkelingen kan er extra druk ontstaan op het weerstandsvermogen van gemeenten.

Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers

In de gemeentepolitiek kunnen bestuurders op elk moment wisselen. Wanneer een wethouder tussentijds vertrekt, heeft hij of zij soms recht op een wachtgeldregeling. Deze regelingen brengen onverwachte kosten met zich mee, omdat ze voor langere tijd doorlopen en afhangen van de arbeidspositie van de vertrekkende bestuurder. Het is lastig om vooraf te voorspellen hoe hoog deze betalingen zijn en hoe lang ze duren. Vertrekken meerdere bestuurders binnen korte tijd, dan heeft dat duidelijke gevolgen voor het resultaat en werkt dat door in de jaarrekening. Zo ontstaat er een onvoorzien financieel risico.

Juridische kosten

De organisatie heeft jaarlijks te maken met juridische procedures, zoals bezwaar- en beroepszaken, contractuele geschillen en handhavingsskwesties. Hoewel hier in de planning rekening mee wordt gehouden, kunnen zich onverwachte juridische trajecten voordoen die hogere kosten met zich meebrengen. Denk aan complexe dossiers waarvoor externe juridische bijstand nodig is, langlopende gerechtelijke procedures of schadeclaims. Het risico hierbij is dat de geraamde kosten onvoldoende blijken en dat dit van invloed is op het resultaat en doorwerkt in de jaarrekening.

Garantstelling medewerkers zwembad

De organisatie heeft zich garant gesteld voor een eventuele transitievergoeding van het personeel van het zwembad in het geval deze wordt gesloten.

Falen kritische infrastructuur

Door onvoorzien achterstanden van onderhoud in het onderhouden van de infrastructuur (bijvoorbeeld bruggen e.d.) in de openbare ruimte kan het risico op falen en calamiteiten ontstaan. Dit heeft doorgaans niet direct een effect, maar op termijn kunnen hierdoor periodiek in de lasten zich grotere uitschieters voordoen. Zo kan het voorkomen dat een brug of doorgang met spoed gerepareerd moet worden wanneer dit in het belang is van het verminderen van risico's, zoals

bijvoorbeeld de veiligheid. Doordat dit een landelijke trend betreft kan dit ook kostenverhogend werken i.v.m. de capaciteit in de markt.

Overige risico's

De pensioenvoorziening voor de (ex)wethouders staat nu nog op de balans van de gemeente. Uiterlijk 1 januari 2028 moet deze voorziening zijn overgedragen aan het ABP. Dit gebeurt vanwege de Wet toekomst pensioenen (Wtp). We noemen deze overdracht 'invaren'. Dit moet gebeuren tegen dezelfde dekkinggraad als de huidige deelnemers bij het ABP.

Er zijn nog een aantal onzekere factoren bij het bepalen van het bedrag benodigd voor het invaren:

- Het exacte moment van invaren is nog niet vastgesteld.
- De hoogte van de dekkinggraad kan veranderen.
- Er kunnen wijzigingen zijn in de rekenrente.
- De gebruikte sterftetafel kan worden aangepast.
- Het deelnemersbestand kan veranderen.

De benodigde som geld om in te varen bij het ABP zal afwijken van de huidige voorziening. Dit kan een positief of negatief effect hebben op het resultaat. Onze inschatting is dat negatieve afwijkingen voldoende klein zullen zijn om niet een restrisico op te nemen in de tabel van de risico-inventarisatie. Echter valt dit niet volledig uit te sluiten. Daarom wordt dit als een kwalitatief risico toegelicht.

Weerstandsvermogen

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 11.000, daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 15.138.000. Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 15.149.000 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is vol-doen-de om het geïnventariseerde risico van € 1.561.000 op te vangen.

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen	
Weerstandscapaciteit (A)	15.149
Risico's (B)	1.561
Weerstandsvermogen ratio (A/B)	9,7

De hieronder opgenomen normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Een goede en duidelijke begroting is belangrijk zodat de gemeenteraad goed kan controleren hoe het financieel gaat met de gemeente. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat landelijk al een aantal jaren de aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn veranderingen doorgevoerd om de verantwoording naar de gemeenteraad en het toezicht te verbeteren. Dit wordt gedaan door de financiële informatie overzichtelijker en duidelijker te maken. Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past hierbij. Deze cijfers moeten ervoor zorgen dat de gemeenteraad meer inzicht heeft in de financiële situatie van de gemeente. De cijfers verbinden verschillende aspecten die de gemeenteraad kan gebruiken om een goed oordeel te vellen over de financiële situatie.

Beoordeling van de financiële positie

Kengetallen geven inzicht in hoe financieel stabiel en flexibel de gemeente is. Ze laten zien hoeveel geld de gemeente heeft om uitgaven te doen en risico's op te vangen. Er zijn verschillende kengetallen die dit inzichtelijk maken.

Hieronder wordt per kengetal uitgelegd wat het precies betekent:

- *Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.* Deze kengetallen laten zien hoeveel schulden er zijn ten opzichte van het eigen vermogen, en hoe zwaar de rente en aflossingen op de begroting drukken. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.
- *Solvabiliteitsratio.* Dit kengetal laat zien of de gemeente aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.
- *Structurele exploitatieruimte.* Dit kengetal vergelijkt de vaste inkomsten en uitgaven met het totaal aan inkomsten.
- *Grondexploitatie.* Dit kengetal laat zien hoe de waarde van de grond van de gemeente zich verhoudt tot de totale inkomsten.
- *Belastingcapaciteit.* Dit kengetal laat zien of er genoeg geld is om onverwachte kosten op te vangen en nieuwe plannen te financieren.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	57,35%	69,06%	41,05%	31,28%	43,94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55,57%	66,87%	39,50%	29,02%	42,30%
Solvabiliteitsratio	24,51%	23,69%	32,97%	38,39%	35,51%
Structurele exploitatieruimte	1,39%	2,18%	-0,95%	1,90%	7,97%

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Grondexploitatie	30,50%	18,34%	17,91%	n.v.t.	19,96%
Belastingcapaciteit	99,33%	101,14%	97,86%	105,13%	111,96%

Omschrijving	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	41,05%	43,94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%	39,50%	42,30%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	32,97%	35,51%
Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%	-0,95%	7,97%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	17,91%	19,96%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	97,86%	111,96%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote.** De stijging van de netto schuldquote in 2025 ten opzichte van 2024 wordt met name veroorzaakt doordat het saldo van de schulden procentueel gezien minder sterk is afgenomen dan de gerealiseerde baten.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.** Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.
- **Solvabiliteitsratio.** Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt namelijk het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt in 2025 voor de gemeente Waterland uit in de categorie 20-50%, neutraal.
- **Structurele exploitatieruimte.** Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit is in 2025 het geval.

Belastingcapaciteit De belastingcapaciteit laat de woonlasten zien ten opzichte van het gemiddelde in Nederland (rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerendezaakbelasting). De Commissie BBV heeft geadviseerd aan het ministerie van BZK om dit kengetal te laten vervallen gezien de beperkte toegevoegde waarde.

Beoordeling financiële positie De kengetallen moeten in samenhang worden beoordeeld. Op basis van het totaalbeeld kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Waterland in 2025 stabiel en in balans is.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van kapitaalgoederen komt in verschillende programmaonderdelen voor en kost veel geld. Daarom is het belangrijk om hier een duidelijk en compleet overzicht van te hebben.

Met kapitaalgoederen bedoelen we alle zaken in de openbare ruimte die de gemeente beheert. Denk bijvoorbeeld aan wegen, riolering, bruggen, groen, straatverlichting, waterwegen, gebouwen en kades. De kwaliteit van deze kapitaalgoederen en het onderhoud ervan bepalen hoe goed de voorzieningen zijn en hoeveel het onderhoud kost.

Het onderhoud van deze kapitaalgoederen kost elk jaar veel geld. Het beleid voor het onderhoud staat beschreven in verschillende beheerplannen. In deze paragraaf wordt per onderdeel uitgelegd hoe het er nu voor staat. Aan het einde van de paragraaf staat een samenvattend overzicht.

Wegen

In 2024 is het huidige [wegenbeheerplan 2025 - 2034](#) vastgesteld. Met het wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft de kosten weer.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	0	0
Toevoeging	866	866
Onttrekking	-866	-201
Saldo 31-12	0	665

De kosten in 2024 waren € 478.000.

Toelichting

In 2025 zijn in verband met aanleg glasvezel minder projecten in uitvoering gebracht dan gepland.

Riolering

In december 2024 is het (regionale) [Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma \(GRWP\)](#) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	3.240	2.176	2.176
Toevoeging	0	0	0
Onttrekking	-1.064	-441	-779
Saldo 31-12	2.176	1.735	1.397

De werkzaamheden zijn volgens het beheerplan gerealiseerd. Bij het project Fuitstraat zijn de kosten hoger dan begroot als gevolg van onvoorziene omstandigheden.

Groen

In december 2019 heeft het college ingestemd met de Groenvisie 2020 - 2024. In de visie staat op welke manier gemeente Waterland zich inzet om groen in de openbare ruimte te onderhouden en verder te verbeteren. In 2025 wordt deze visie geactualiseerd, deze actualisatie wordt voorgelegd aan de raad en na vaststelling wordt deze verwerkt. Onderstaand overzicht geeft de kosten weer.

Bedragen x € 1.000

	Begroot lasten 2025	Realisatie lasten 2025
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.862	-1.642

De kosten in 2024 waren € 1.480.000.

Toelichting

In het coalitieakkoord 2022 is afgesproken om € 100.000 extra te besteden aan openbaar groen. Dit budget is onder andere ingezet voor de aanschaf van extra beplanting, waaronder bomen (incl. grondverbetering). Daarnaast is de groenploeg extra versterkt.

Gebouwen

In januari 2026 is het geactualiseerde [gebouwenbeheerplan](#) voor de periode 2026 - 2035 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhoudsniveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Uitgangspunt hierin is dat het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen waarmee de gemeentelijke gebouwen verder verduurzaamd worden. Onderstaand overzicht geeft de kosten weer.

Jaarrekening 2025

Bedragen x € 1.000

	Begroot lasten 2025	Realisatie lasten 2025
Klein onderhoud	-278	-214
Gebouwen Huisvesting brandweer	-47	-16
Gebouw Toilet/douche Marken	-29	-2
Gebouw Toilet parkeerterrein Marken	0	-5
Gebouw Medisch Centrum Marken	-9	-7
Gebouw Voormalig werkplaats Marken	0	0
Gebouw vm werkplaats IJpendam	-2	-1
Gebouw bibliotheek	0	-2
Gebouw De Bolder	0	-4
Gebouw Begraven	0	-2
Gebouw toiletten Hemmeland	0	-2
Gebouw Toilet/douche Monnickendam	-5	-2
Gebouw Sporthal 't Spil	0	-28
Gebouw Sportzaal Marijkestraat	0	-6
Gebouw Gymzaal Broek in Waterland (Nieuwland)	0	-10
Gebouw Gymzaal Marken (Buurterstraat)	-25	-11
Gebouw Gymzaal IJpendam	-16	-19
Gebouw Zwembad Monnickendam (instructiebad)	-12	-1
Gebouw Muziektent IJpendam	-2	0
Gebouw Toren NH kerk Monnickendam (grote kerk)	-9	-5
Gebouw Toren NH kerk IJpendam	-3	-2
Gebouw Toren NH kerk Broek in Waterland	-5	-6
Gebouw Toren NH kerk Watergang	-3	-2
Gebouw Speeltoren Monnickendam	-5	-6
Gebouw Gemeentehuis (binnendienst)	-72	-44
Gebouw Gemeentewerf Katwoude (buitendienst)	-36	-28

De kosten in 2024 waren € 268.000.

Toelichting

De noodzakelijke werkzaamheden zijn uitgevoerd. In afwachting van het nieuwe beheerplan zijn er geen groot onderhoud projecten uitgevoerd in 2025.

Civiele kunstwerken

In 2025 is het nieuwe beheerplan [Civiele kunstwerken 2025 - 2034](#) vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de civiele kunstwerken gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	0	0
Toevoeging	619	619
Onttrekking	-439	-214
Saldo 31-12	180	405

De kosten in 2024 waren € 356.000.

Toelichting

Er zijn minder projecten uitgevoerd in 2025 omdat het een raamovereenkomst moest worden aanbesteed en de meeste projecten daar in onder zijn gebracht. In 2026 gaat dit contract lopen en worden de projecten gerealiseerd.

Openbare verlichting

In januari 2021 heeft het college het beleidsplan Openbare verlichting Waterland 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze deze wordt verduurzaamd. In 2026 wordt het beleidsplan Openbare verlichting Waterland geactualiseerd. Na vaststelling van het geactualiseerde plan worden de bedragen in de begroting verwerkt. Onderstaand overzicht geeft de kosten weer.

Bedragen x € 1.000

	Begroot lasten 2025	Realisatie lasten 2025
Openbare verlichting	-128	-110
Uitbestede werkzaamheden	0	-3
Klein onderhoud	-51	-43
Groot onderhoud	-76	-64
Totaal	-128	-110

De kosten in 2024 waren € 134.000.

Toelichting

In afwachting van het geactualiseerde beheerplan zijn minder werkzaamheden uitgevoerd in 2025.

Oevers

In 2025 is het nieuwe [Oeverbeheerplan 2025 - 2034](#) vastgesteld. Elke vijf jaar worden de oeververdedigingen geïnspecteerd op basis waarvan de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen voor de komende periode worden vastgesteld. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedragen x € 1.000

	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	0	0
Toevoeging	310	310
Onttrekking	-177	-56
Saldo 31-12	132	254

De kosten in 2024 waren € 217.000.

Toelichting

Er zijn minder projecten uitgevoerd in 2025 omdat er een raamovereenkomst moest worden aanbesteed en de meeste projecten daar in onder zijn gebracht. In 2026 gaat dit contract lopen en worden de projecten gerealiseerd.

Sportvelden

In 2022 is het [Beheerplan buitensport](#) vastgesteld. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (Kiwa ISA Sport) een renovatieadvies voor alle natuurgrasvelden gegeven. Voor kunstgrasvelden geldt dat deze eens per acht jaar worden gekeurd. Op basis van de keuringen wordt het beheerplan indien nodig bijgesteld. Ook wordt in 2025 het sportaccommodatiebeleid geactualiseerd. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	247	169	169
Toevoeging	50	0	0
Onttrekking	-128	0	0
Saldo 31-12	169	169	169

Toelichting

Het beheerplan buitensport wordt volgens planning uitgevoerd. In 2025 waren geen werkzaamheden gepland.

Gemeentehaven

In 2016 is voor de gemeentehaven een voorziening voor het uitvoeren van baggerwerkzaamheden in de gemeentelijke haven opgericht. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Aanvullend op deze voorziening is in 2025 een beheerplan voor de gemeentehaven opgesteld. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de huidige voorziening weer.

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2024	Begroot 2025	Realisatie 2025
Saldo 1-1	80	93	93
Toevoeging	13	13	13
Onttrekking	0	0	0
Saldo 31-12	93	105	105

Toelichting

Het havenbeheerplan wordt conform het beheerplan uitgevoerd. In 2025 zijn geen werkzaamheden geweest.

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen

	Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1	Wegen	Ja	max 16% onveilig	2025 - 2035	Ja
2	Riolering	Ja	Conform GWRP	2025 - 2035	Ja
3	Groen	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
4	Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	2018 - 2037	Nee
5	Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Conform beheerplan	2025 - 2035	Ja
6	Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	2021 - 2025	Ja
7	Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	2025 - 2035	Ja
8	Renovatie sportvelden	Ja	NOC*NSF norm	2022 - 2042	Ja
9	Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	Minimale diepgang conform keuring	2017 - 2027	Ja

	Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1	Wegen	Voorziening	Ja	Nee	-
2	Riolering	Voorziening	Ja	Nee	-
3	Groen	Exploitatie	Ja	Nee	-
4	Gebouwen	Exploitatie	Nee	Nee	-
5	Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Voorziening	Ja	Nee	-
6	Openbare verlichting	Exploitatie	Ja	Nee	-
7	Oevers (kades en beschoeiingen)	Voorziening	Ja	Nee	-
8	Renovatie sportvelden	Voorziening	Ja	Nee	-
9	Baggeren gemeentehaven Monnickendam	Voorziening	Ja	Nee	-

§ D Financiering

Beleidsvoornemens

De kasgeldlimiet gaat over leningen die binnen een jaar moeten worden terugbetaald, terwijl de renterisiconorm geldt voor leningen met een langere looptijd. Deze regels zijn er om te voorkomen dat de gemeente grote schommelingen in rentekosten krijgt bij het vernieuwen van leningen. Zo worden financiële risico's beperkt. De kasgeldlimiet mag niet hoger zijn dan 8,5% van de begroting. Op 31 december 2025 mag de netto vlottende schuld, maximaal € 4 miljoen zijn. Hieronder ziet u de berekening van de kasgeldlimiet.

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari (= grondslag)	52.045			
1.	Toegestane kasgeldlimiet				
	in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	in bedrag	4.424	4.424	4.424	4.424
2.	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	467
	Schuld in rekening-courant	-	-	-	-
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
	Totale omvang van de vlottende schuld	-	-	-	467
3.	Vlottende middelen				

	Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Contante gelden in kas	7	7	8	10
	Tegoeden in rekening-courant	1.587	1.408	2.533	5.204
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-
	Totale omvang van de vlottende midden	1.594	1.415	2.541	5.214
4.	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto-vlottende schulden (2-3)	-1.594	-1.415	-2.541	-4.748
	Toegestane kasgeldlimiet	4.424	4.424	4.424	4.424
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	6.017	5.839	6.964	9.171

De rente-risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. De renterisiconorm is in 2025 overschreden. De toezichthouder heeft ontheffing verleend voor 2025. Onderstaand treft u de berekening van de rente-risiconorm aan.

	Rente-risiconorm (bedragen x € 1.000)	Begroting	Werkelijk
1.	Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
2.	Betaalde aflossingen	20.100	22.000
3.	Renterisico (1+2)	20.100	22.000
	Begrotingstotaal 2025	52.045	52.045
4.	Percentage regeling	20%	20%
5.	Rente-risiconorm	10.409	10.409
	Toets rente-risiconorm (5 - 3)		
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	-9.691	-11.591

Rentelasten

Rentelasten

Lening (Bedragen x 1.000)	Rente %	Aflossing	Stand per 01-01-2025	Opgenomen 2025	Rente 2025	Aflossing 2025	Stand per 31-12-2025
BNG	0,657%	2025	7.000	-	11	7.000	-
BNG	3,070%	2025	3.000	-	6	3.000	-
BNG	3,270%	2033	4.500	-	147	500	4.000

Lening (Bedragen x 1.000)	Rente %	Aflossing	Stand per 01-01-2025	Opgenomen 2025	Rente 2025	Aflossing 2025	Stand per 31-12-2025
BNG	3,714%	2028	2.400	-	89	600	1.800
BNG	3,020%	2029	2.500	-	76	500	2.000
BNG	2,895%	2029	2.500	-	72	500	2.000
BNG	3,240%	2045	-	24.000	576	900	23.100
BNG	2,300%	2026	-	1.400	2	-	1.400
BNG	2,750%	2025	3.000	-	5	3.000	-
BNG	2,600%	2025	6.000	-	10	6.000	-
Totaal			30.900	25.400	994	22.000	34.300

Rentebaten

In de begroting 2025 is een bedrag van € 50.000 rentebaten begroot ten aanzien van de rekening-courant. De daadwerkelijke rentebaten in rekening-courant bedroegen over 2025 € 51.000. Dit betreft het uitstaand saldo in 's Rijks schatkist. Ook zijn er rentebaten van diverse verstrekte leningen opgenomen voor een totaalbedrag van € 24.000.

Ontwikkelingen

In 2025 heeft de gemeente Waterland actief gestuurd op liquiditeitsbeheer en financiering. Lopende leningen zijn voor een totaalbedrag van € 19 miljoen geherstructureerd om de lening portefeuille beter beheersbaar te houden. Tegelijkertijd is een liquiditeitslening afgesloten van € 5 miljoen om aan lopende verplichtingen te voldoen. Daarnaast is er een projectfinanciering van € 1,4 miljoen aangetrokken ten behoeve van project Hoogkamplaan.

Deze leningen zorgden ervoor dat de gemeente over voldoende middelen beschikte om financiële stabiliteit te waarborgen. Door zorgvuldig liquiditeitsmanagement en het inspelen op marktomstandigheden heeft de gemeente financiële ruimte gecreëerd en rentelasten beheersbaar gehouden. De gemeente blijft zich inzetten voor een solide financiële positie door middel van verantwoord financieel beleid en actief liquiditeitsbeheer.

Renteresultaat op taakveld Treasury

Het BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld Treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	994
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	76
Saldo rentelasten en rentebaten	918
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	12
De rentebaar van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	907
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	907
De aan taakveld toegerekende rente (renteomslag)	946
Renteresultaat op het taakveld Treasury	39

Aan de diverse taakvelden wordt 1,5% rente over de boekwaarde van de vaste activa en de huurvoortuitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam toegerekend. Dit percentage is gebaseerd op de huidige rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

§ E Bedrijfsvoering

Duidelijkheid en snelheid voor inwoners en ondernemers

Vanuit het Programma Dienstverlening is in 2025 een inwonerstevredenheidsonderzoek opgesteld. Hierin vragen we naar de ervaringen van onze inwoners en ondernemers in het contact met Gemeente Waterland. De vragenlijst wordt in januari 2026 verstuurd naar alle adressen in Waterland. De resultaten van deze vragenlijst worden gebruikt om acties vast te stellen voor 2026 en verder die bijdragen aan het doel 'Dienstverlening realiseren dicht bij de mensen en zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving'.

Samen zijn we sterker

Om actieve samenwerking met inwoners te bevorderen, zijn stappen gezet op het gebied van burgerparticipatie. Er is een projectplan voor een integrale aanpak van burgerparticipatie vastgesteld en zijn formele participatieprocedures vastgelegd. Daarnaast is de werving voor een participatiemedewerker gestart. In 2026 wordt het (online) participatieplatform gelanceerd en wordt burgerparticipatie structureler ingezet.

Organisatieontwikkeling

Binnen de organisatieontwikkeling vallen de projecten onder de programma's Dienstverlening, Strategisch Plan Informatievoorziening en Strategisch Personeelsplan. Deze projecten zijn toegelicht tijdens de raadsinformatieavond Organisatieontwikkeling van 13 mei 2025. De volgende projecten zijn gestart/gerealiseerd: Procesmatig Werken, Digitale Moderne Werkplek, Contractbeheer- en management en Werving en Selectie. De stand van zaken van deze projecten worden nader toegelicht onder de programma's Bestuur en Overhead.

Manier van werken

De gemeentelijke organisatie is in 2025 overgestapt op een nieuwe digitale werkplek. Naast het volledig plaats onafhankelijk kunnen werken (bijvoorbeeld ook bij 'keukentafelgesprekken') is ook aandacht gegeven aan het verbeteren van het samenwerken tussen medewerkers én met ketenpartners en inwoners. Deze ontwikkeling krijgt in 2026 een vervolg. Onder andere door organisatiebreed over te gaan op het gestructureerd, transparant gestandaardiseerd afhandelen van werkzaamheden. Hiervoor is een degelijke veranderaanpak vereist. Dat wordt binnen het programma Dienstverlening opgepakt.

Cultuur en structuur

Het managementteam (MT) heeft met de organisatie gesproken over eigenaarschap. Het doel van dit gesprek was om samen duidelijk te maken wat eigenaarschap betekent binnen de organisatie. Op basis daarvan heeft het MT een aantal acties afgesproken om het eigenaarschap te versterken. Het nieuwe zaakstelsel helpt de organisatie om beter samen te werken en te denken. Ook volgde het MT een training om het team sterker te maken. Een sterk MT is een motor voor de groei van de organisatie.

Onze medewerkers

Er is gewerkt aan het opstellen van een Strategische Personeelsplanning. De te hanteren Kritische Prestatie Indicatoren en de getallen zijn gepresenteerd tijdens de raadsinformatieavond van 13 mei 2025. De verdere implementatie van de strategische personeelsplanning loopt vertraging op. De reden hiervoor is dat de leverancier van ons HR-systeem overgegaan is naar een nieuwe versie van de applicatie.

De werkwijzer Werving en Selectie is vastgesteld. De Ondernemingsraad heeft met deze werkwijzer ingestemd. De uitkomsten van het MTO zijn in de organisatie besproken. Een aantal van de uitkomsten uit het MTO is (al) onderdeel van de Risico, Inventarisatie en Evaluaties (RI&E). De plannen van aanpak RI&E voor het gemeentehuis, de gemeentewerf zijn opgesteld. Dit geldt ook voor het Arbobeleid.

Versterken ambtelijke organisatie

In 2025 is er € 320.000 beschikbaar gesteld voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Door inzet van een recruiter is het ons gelukt om veel vacatures in te vullen. Hierdoor is onze organisatie versterkt. Er is vooral ingezet op het versterken van de uitvoering van Sociaal Domein.

Informatievoorziening

Werkplek

We hebben in 2025 een flinke verbetering gerealiseerd op het gebied van informatievoorziening. Na een langdurige en complexe voorbereiding is eind november de nieuwe digitale moderne werkplek in gebruik genomen. Deze werkplek is gebruiksvriendelijk, toekomstbestendig en veilig. In tegenstelling tot de oude werkplek voldoet de nieuwe aan de eisen die gesteld worden door de in 2026 in werking tredende Cyberbeveiligingswet.

Bij het inrichten van de nieuwe werkplek is heel veel nieuwe technologie ingericht. Waar mogelijk hebben we dat "op de achtergrond" gedaan. We hebben echter ook evenveel tijd gestoken in het betrekken, mee laten doen en trainen van medewerkers, management en college. Het resultaat is een werkplek die werkt voor alle medewerkers en daarmee bijdraagt aan onze dienstverlening.

Data

Onze geo-data (onder andere BAG, WOZ en BGT) voldoet niet aan de eisen die vanuit de respectievelijke wetten aan die data gesteld worden. In 2025 hebben we serieus doorgepakkt op het verbeteren hiervan. Ten eerste door de data op basis van bronnen als gedetailleerde luchtfoto's en 360 graden foto's "op te werken". Dit is een grote klus, maar nog niet eens de belangrijkste: het is namelijk nog belangrijker dat de data goed blijft. Daarom is ook gestart met het verbeteren van het

vastleggen van deze data. Dit wordt gedaan door de medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van deze data hierbij te betrekken. In 2026 wordt dit verder opgepakt.

Woo

De Wet open overheid (Woo) is inmiddels in werking getreden. Een grote uitdaging daarbij is onze openbare informatie op een betrouwbare, klantgerichte, gebruiksvriendelijke én veilige manier te publiceren. Toen na onderzoek bleek dat er geen applicaties bestonden waarmee we dat publiceren op een goede manier kunnen doen, is samen met onder andere Zaanstad, Haarlemmermeer en Rotterdam een publicatieplatform gebouwd op basis van Open Source en Common Ground. We gaan dit platform dat de naam "GPP-Woo" heeft in de eerste helft van 2026 in gebruik nemen. Met dit platform (in de praktijk een website die onderdeel wordt waterland.nl) gaan efficiënt en transparant alle openbare informatie actief publiceren.

Contractbeheer en -Management

Degelijk contactbeheer en -management is voor veel organisaties een uitdaging. Wij zijn daar geen uitzondering in.

In 2025 is onderzocht hoe we dit het beste kunnen verbeteren. Daar kwam uit dat het uitbesteden hiervan aan andere gemeenten niet mogelijk is: zowel Purmerend, Zaanstad, Velsen en Hoorn zijn zelf nog lang niet klaar met het op orde krijgen van contractbeheer en -management, laat staan dat ze dit voor ons kunnen gaan doen. Hierop is besloten van onze eigen kracht uit te gaan voor het verbeteren hiervan. Naar verwachting wordt in 2026 een voorstel gedaan voor het opzetten van een centraal contractbeheer en -management.

Sturing

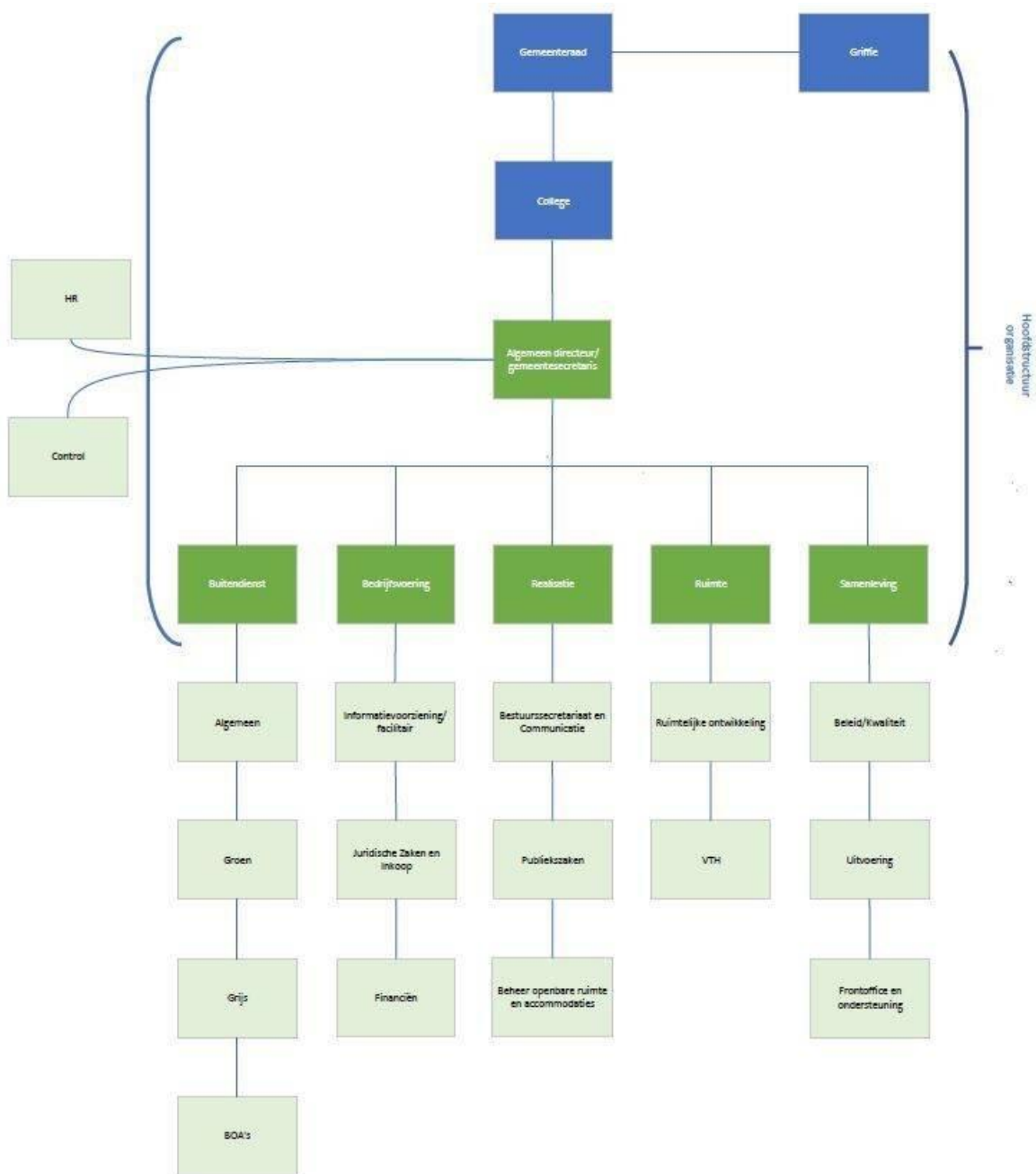
In het organisatiemodel is de aansturing versterkt. De afdelingsmanagers richten zich vooral op de strategische en personele taken, terwijl elk team een coördinator heeft die de rol heeft als inhoudelijk eerste aanspreekpunt: zowel voor medewerkers als de managers. Daardoor is aansturing door de afdelingsmanagers meer in balans. Zorg over en aandacht voor de kwaliteit en ontwikkeling van onze organisatie en haar medewerkers staan immers hoog op de MT-agenda. Alle coördinatoren zijn aangesteld. Het MT en de coördinatoren werken aan het versterken van de samenwerking door de ontwikkeling ervan periodiek onderling te agenderen.

Bestuurskracht

De samenwerkingsverbanden zijn in beeld. Daar waar nodig werken we effectief samen.

Op het gebied van Interbestuurlijk Toezicht (IBT heeft Waterland in 2025 de volgende resultaten geboekt: - Gemeentelijke financiën en huisvesting statushouders: beoordeeld als 'goed'. Voor wat betreft informatie- en archiefbeheer en omgevingsrecht heeft in 2025 geen beoordeling door de provincie plaatsgevonden; de huidige ontwikkelingen op deze twee gebieden geven overigens een positief verwachtingsbeeld.

Organisatiestructuur

Organogram gemeente Waterland

Toelichting organisatiestructuur

- De raad bestaat uit 17 raadsleden;
- De functie griffier is 1 fulltime-equivalent (fte) en een griffiemedewerker/raadsadviseur van 0,89 fte. Deze maken geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie;
- Het college bestaat uit de burgemeester (1 fte), vier parttime wethouders (totaal 2,8 fte) en de gemeentesecretaris/algemeen directeur;
- De organisatie wordt geleid door de gemeentesecretaris/ algemeen directeur onder wie vijf afdelingen en twee teams vallen. De formatie van de organisatie telt 165,97 fte. Dit is inclusief de formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken voor regionale partners (4,5 fte). De bezetting bedraagt 159,78 fte.
- De afdeling Bedrijfsvoering bestaat uit drie teams, elk met het gemeenschappelijke doel: de organisatie zo goed mogelijk te ondersteunen. Die teams zijn: Informatievoorziening/

Facilitair (IV), Financiën (Fin) en Juridische zaken/ Inkoopondersteuning (JZI). De teams Control en Human Resources (HR) vallen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de algemeen directeur/ gemeentesecretaris.

De indeling van de formatie is per afdeling als volgt:

Afdeling	Aantal fte
Bedrijfsvoering	32,99
Buitendienst	33,11
Samenleving	32,50
Realisatie	28,21
Ruimte	21,89
Management	7,00
HRM	4,94
Control	5,33

Inhuur tijdelijke krachten

In de begroting 2025 is een budget opgenomen van € 644.000 (inclusief de vastgestelde begrotingswijziging) voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld maar centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij zwangerschap, uitval door ziekte, andere bijzondere verlofsoorten of knelpunten. De totale werkelijke uitgaven ten laste van het budget zijn € 817.000. Tegenover deze uitgaven staan ook inkomsten die wij ontvangen van het UWV.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid In de gemeentelijke resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' (een norm vanuit de VNG) is afgesproken dat het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad jaarlijks informeert over informatieveiligheid. Op deze wijze kan de gemeenteraad haar toezichthoudende functie vervullen. Het college legt dus ook over het jaar 2025 verantwoording af over de status van informatiebeveiliging door middel van de separate 'Jaarrapportage informatiebeveiliging 2025 gemeente Waterland'. In dit rapportage worden de resultaten uit de ENSIA-audit besproken en in zicht gegeven in de status van implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

De geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording zijn acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Zodoende zijn er in deze paragraaf geen nadere toelichtingen opgenomen.

Niet-financiële onrechtmatigheden

Renterisiconorm overschrijding

In 2025 heeft de gemeente de renterisiconorm overschreden. De oorzaak hiervan is dat eerder aangetrokken leningen in 2025 zijn afgelost. Hierdoor is het aandeel betaalde aflossingen toegenomen. Genoemde leningen zijn aangetrokken, omdat de kasstromen uit het project Gouwhaven later binnenkomen dan voorheen was ingeschat. De verwachting is dat de renterisiconorm vanaf 2026 weer binnen de toegestane limiet blijft.

Inkopenrechtmatigheid overtredingen

Wij hebben een intern inkoopbeleid dat nadere regels stelt voor de organisatie. Deze interne regels vallen buiten het normenkader dat relevant is voor de rechtmatigheidsverantwoording in deze jaarstukken. Hierin zijn alleen de Europese wet en regelgeving opgenomen. Echter zijn deze regels onverminderd van kracht en gericht op het beperken van de risico's waar de organisatie aan is blootgesteld vanuit de wet- en regelgeving op het vlak van inkoop en aanbesteden in de bredere zin.

Als belangrijk element hierbinnen is het vereiste van een inkoopadvies boven een bepaald grensbedrag dat afhankelijk is van het type inkoop (werken, diensten en leveringen) en de periode (incidentele of structurele inkoop). De interne controle wijst uit dat medewerkers deze regels onvoldoende volgen. Omdat er in onvoldoende mate een inkoopadvies is ingewonnen valt er niet te concluderen of bijvoorbeeld de gids proportionaliteit voldoende is gevolgd. Maar er kan in kwalitatieve zin wel geconcludeerd worden dat we moeten verbeteren om aan het interne inkoopbeleid te kunnen voldoen en risico's zichtbaar tot een aanvaardbaar niveau te brengen.

Het fundament van de risicobeheersing en inbedding van dit element in de organisatie, ligt in de voorbeeldfunctie van het management en aansturing van het personeel. Daarom wordt er, naast de al bestaande beheersmaatregelen, extra inzet gegeven vanuit het management om aandacht te vragen voor het interne inkoopbeleid. Daarnaast is er een proces ingericht in het nieuwe zaakstelsel om het aanvragen van een inkoopadvies te vergemakkelijken. De verwachting is dat hiermee de inkooprechtmatigheid voldoende wordt verbeterd.

§ F Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente invloed heeft, bijvoorbeeld via vertegenwoordiging in het bestuur of stemrecht. Een financieel belang bestaat wanneer de gemeente financiële risico's loopt, zoals het niet volledig kunnen terugvorderen van verstrekte middelen of mogelijke aansprakelijkheid.

Deelname in een NV, BV, VOF, CV of Gemeenschappelijke Regeling (GR) betekent altijd dat sprake is van een verbonden partij. Ook stichtingen en verenigingen kunnen verbonden partijen zijn, mits de gemeente bestuurlijk invloed heeft en financiële risico's loopt.

Organisaties die uitsluitend subsidie ontvangen, zonder verdere financiële verplichtingen voor de gemeente, zijn geen verbonden partij. Eventuele financiële risico's die hieruit kunnen ontstaan worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Verbonden partijen zijn vaak samenwerkingsverbanden waarin taken en bevoegdheden zijn ondergebracht. De gemeente levert hiervoor jaarlijks een financiële bijdrage en houdt toezicht op het gebruik van middelen. De financiële gegevens zijn opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

Waterlands Archief

Waterlands

Archief

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met vijf gemeenten
Activiteiten:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het bestuur

De jaarrekening 2025 van het Waterlands Archief wordt in het algemeen bestuur van het WA vastgesteld op 9 juli 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	177	181	184
Eigen vermogen per 31 december	238	97	
Vreemd vermogen per 31 december	598	786	
Jaarresultaat voor bestemming	44	-141	
Jaarresultaat na bestemming	20	-41	

Het Waterlands Archief (WA) is aangewezen als de archiefbewaarplaats van de gemeente Waterland.

Het WA is een hiervoor opgericht samenwerkingsverband met als belangrijkste doelstelling het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het WA en vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Het WA sluit met hun diensten meer aan bij werkprocessen van gemeenten (archivering by design). Naast het houden van toezicht ligt de focus steeds meer aan de voorkant van het informatiebeheerproces door het geven van proactief advies. Het goede gesprek en de kwaliteit van de informatie komt hierbij op de eerste plaats.

Conform artikel 32 van de Archiefwet 1995 houdt de gemeentearchivaris toezicht op de niet-overgebrachte archieven van de gemeente. Op 22 oktober 2024 heeft het WA een inspectie uitgevoerd op het archief- en informatiebeheer bij gemeente Waterland. De resultaten in het inspectieverslag zijn overwegend positief en laten zien dat er sprake is van aantoonbare voortgang. Er zijn belangrijke stappen gezet in het verder op orde brengen en professionaliseren van het informatiebeheer. Tegelijkertijd blijkt uit de inspectie dat blijvende aandacht noodzakelijk is om de ingezette verbeteringen te borgen en verder door te ontwikkelen.

Risico's

Het WA draagt als archiefdienst zorg voor onze archieven en dat van de deelnemende gemeenten. De gemeente heeft niet de middelen dit zelf uit te voeren.

GGD

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met vijf gemeenten
Activiteiten:	uitvoeringsinstelling van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De jaarrekening 2025 van de GGD Zaanstreek-Waterland wordt in het algemeen bestuur vastgesteld op 2 juli 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.087	937	978
Eigen vermogen per 31 december	1.781	2.829	
Vreemd vermogen per 31 december	5.358	7.899	
Jaarresultaat voor bestemming	74	696	

Visie

GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle inwoners in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop. Uiteraard met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van inwoners. De GGD is breed sociaal-medisch deskundig en daardoor een betrouwbare vraagbaak. Tevens levert de GGD onafhankelijk advies op maat. De GGD anticipeert op de toekomst en beweegt mee met externe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en veranderende behoeften en wensen vanuit de samenleving en onze gemeenten. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid, het Nationaal Preventieakkoord en Lokaal Preventieakkoord. Lokaal wordt de gezondheid van mensen bevordert en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Verder wordt de gezondheidsbescherming op peil gehouden en bieden nieuwe bedreigingen het hoofd. Daarnaast

worden de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden gestabiliseerd of teruggebracht. Hiervoor wordt het volgende gedaan:

- Preventie heeft een prominente plaats in de gezondheidszorg en het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid wordt gecontinueerd.
- De aansluiting van de GGD/gezondheidszorg op de terreinen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet wordt vormgegeven.
- In 2021 is het traject van visievorming GGD Zaanstreek Waterland gestart, en wordt gekeken naar een doorontwikkeling van de GGD. Eén van de resultaten hiervan is dat de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland (hierna: GR) per 11 juli 2024 is gewijzigd. In de begroting 2025 van de GGD is een compleet overzicht van de basistaken en de (regionale) plustaken. Aan de 4 pijlers van het Ministerie van VWS (Monitoren, signaleren, adviseren; Gezondheidsbescherming; Crisisbeheersing; Toezicht) zijn, Jeugdgezondheidszorg, Meld en Adviespunt Bijzondere Zorg (MABZ), Veilig Thuis en Contracttaken toegevoegd. Deze wordt ter zienswijze aangeboden aan de raden in september 2024

Risico's

Tweemaal per jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats, bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's die te maken hebben met de personele kosten. Deze risico's zijn:

- Eigen risicodragers WW-verplichting. De GGD is risicodragers voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of bij einde dienstverband (bij tijdelijke aanstellingen) de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD.
- Omvang van de projectenportefeuille. De omvang van de projectenportefeuille is risicovol geweest omdat deze een groot deel van de dekking van de bedrijfsvoering verzorgde. Met de ingang van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (op 11 juli 2024), het nieuwe takenpakket voor 2025 en de nieuwe manier van berekenen van overhead sinds 2025 is dit risico verkleind. Mocht de omvang van de projectenportefeuille worden verkleind, dan komen bijdragen vanuit de projecten in de kosten voor bedrijfsvoering van de Gemeenschappelijke Regeling onder druk te staan.
- Doorbetalingsverplichting bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte. De GGD is eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), in het kader van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dit betekent dat de GGD betaalt voor aanvulling van het loon van een zieke (ex)werknemer.
- Raming van loonkosten onvoldoende voor vervanging bij ziekte. De salarissen worden geraamd op maximale schaal en periodiek. Garantieschalen, toelagen en vervanging bij ziekte worden niet apart in de raming meegenomen, maar worden betaald uit het verschil tussen de begrote maximale en de daadwerkelijke betaalde periodiek. Aangezien steeds meer medewerkers in de hoogste periodiek terecht komen zal er binnen de begroting geen dekking meer zijn voor vervanging bij ziekte.
- Er bestaat een risico doordat de meeste afspraken met de gemeenten over de contracttaken voor 2025 nog niet zijn gemaakt. De begroting 2025 is daarom gebaseerd op de aannames in de kadernota, wat kan leiden tot financiële onzekerheden als de uiteindelijke afspraken afwijken. Hoewel de begroting iets lager is uitgevallen vanwege een optimistische prognose van de cao-kosten, kunnen hogere uiteindelijke kosten tot budgettaire problemen leiden. Dit benadrukt de noodzaak van tijdige en duidelijke afspraken met de gemeenten.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	Verplichte gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Brandweer Zaanstreek-Waterland, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), politie en de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. We werken samen bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	Eén lid in het algemeen bestuur, de burgemeester

De jaarrekening 2025 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland wordt door het Algemeen Bestuur op 24 juni 2026 vastgesteld.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.783	1.917	1.917
Eigen vermogen per 31 december	1.456	1.986	
Vreemd vermogen per 31 december	21.140	27.286	
Jaarresultaat voor bestemming	141	543	

Werkzaamheden

De VrZW verricht taken op het gebied van het beheersen van veiligheidsrisico's, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding op crises en calamiteiten. Op 24 maart 2025 is het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2025 - 2028 door het Algemeen bestuur vastgesteld. In het beleidsplan staan de ambities van het samenwerkingsverband verwoord. Het Algemeen Bestuur van VrZW heeft op 11 december 2024 het Regionaal Risicoprofiel 2025 - 2028 vastgesteld. Dit profiel biedt een overzicht van de belangrijkste veiligheidsrisico's in de regio en vormt de basis voor de voorbereiding op incidenten, rampen en crises.

Beleidsvoornemens

De kerntaak van de VrZW blijft, net als voorgaande jaren, het voorkomen en bestrijden van rampen en crises. Ook ontwikkelingen in de maatschappij zoals mondiale thema's als klimaatverandering, de energietransitie en de digitalisering van de samenleving eisen van de VrZW een bredere blik die vraagt om verdergaande samenwerking met partijen. De focus van de VrZW ligt op het versterken van de weerbaarheid van de samenleving, zodat er verder kan worden gebouwd aan een veilige en veerkrachtige regio.

Naast de kerntaken van de VrZW, heeft de VrZW zich in 2025 voor de volgende prioriteiten ingezet:

- Brandweezorg

In 2024 is de VrZW gestart met het versterken van de basisbrandweezorg. Dit is fase 1 van de toekomstbestendige brandweezorg, waarvan de invoering uiterlijk 31 december 2026 is afgerond. In 2025 zijn vanuit een 24/7 bezetting twee redvoertuigen beschikbaar vanuit de posten Purmerend en Prins Bernhardplein en één duikteam regionaal inzetbaar vanuit de post Purmerend. Verder wordt gestart met een 24/7 bezetting van één tankautospuut aanvullend vanaf het Prins Bernhardplein en wordt de duikorganisatie hier versterkt. Hiervoor worden circa 24 medewerkers extra aangenomen, verdeeld over 2025 en 2026.

- Crisisbeheersing

Sinds 2023 is er structureel geld beschikbaar om invulling te geven aan de opgave crisisbeheersing toekomstgericht te versterken en robuust te maken. De extra middelen worden ingezet om de regionale en landelijke slagkracht en de informatiepositie te versterken.

- Organisatie

In 2024 zijn er voorbereidingen getroffen voor de verbouwing voor het samenwonen met de GGD Zaanstreek-Waterland op de locatie Prins Bernhardplein in Zaandam. De verbouwing is inmiddels gestart en de verwachting is dat deze medio eind 2026 gereed is.

Risico's

Enkele risico's die de VrZW zelf benoemt met betrekking tot de begroting 2025, zijn:

Samenwonen met de GGD

- Voor de gezamenlijke huisvesting van VrZW en GGD-ZW wordt het kantoorpand van VrZW in Zaandam verbouwd. De verbouwingkosten kunnen hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot en er kan vertraging ontstaan in de oplevering.

Toekomstbestendige Brandweezorg

- De verbouwing t.b.v. huisvesting 24 uursdienst kan hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot en er kan vertraging ontstaan in de oplevering waardoor alternatieve huisvesting langer in gebruik moet zijn.
- Het komen te vervallen van een ingecalculerde rijksbijdrage van € 1 mln. (verplichte bouwsteen) in het kader van verplichte wijziging van het brandweerstelsel.

Versterking Crisisbeheersing

- Aantrekken van gekwalificeerd personeel voor crisisbeheersing is niet eenvoudig.

Andere risico's

- Onvoldoende personele capaciteit (beroepsmedewerkers + vrijwilligers) voor het realiseren van alle taakopdrachten.

- Kosten van investeringen/inkoop blijken na aanbesteding hoger dan voorzien. Met name de technologische ontwikkeling in het brandweermaterieel en ict-toepassingen drijft de prijzen op.
- Toegekende indexatie van bijdrage van gemeenten is onvoldoende om hogere kosten (dan voorzien) in de begroting en meerjarige investeringsraming op te vangen. De indexeringsystematiek gaat uit van CBS-cijfers. De feitelijke loon- en prijsontwikkeling wijkt daar de afgelopen jaren steeds meer van af.
- Onvoorziene acute uitgaven die nodig zijn om de paraatheid op peil te houden door uitval van materieel als gevolg van schade en/of leveringsproblemen in de aanvoerketen en om de (indirecte) gevolgen voor de organisatie te beperken. - Onvoorziene uitgaven door uitval kritische systemen na cyberincident (uitrukalarmering, mobiele systemen auto's, eigen administratiesystemen).
- Onvoorziene claims door nieuwe beroepsziekten (denk aan PTSS en blootstelling aan PFAS) en niet gedekte aanspraken uit dienstongevallen.
- Meer langdurige grootschalige inzet dan waarmee bij het opstellen van de begroting rekening is gehouden. Denk aan duur en complexiteit van de crisis en aan de omstandigheden waaronder de crisis bestreden moet worden.
- Wet Normalisatie rechtspositie Ambtenaren (WNa) wordt onverkort van toepassing op veiligheidsregio's. En taakdifferentiatie tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers leidt tot verplichte wijziging van het brandweerstelsel.
- Indien er een fusie tussen gemeenten plaatsvindt buiten de regio van de Veiligheidsregio, heeft dit gevolgen voor de financiën en de toekomst van de veiligheidsregio.

Recreatieschap Twiske

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Edam-Volendam, Graft-de Rijk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad
Activiteiten:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De jaarrekening van het recreatieschap Twiske- Waterland wordt door het Algemeen bestuur vastgesteld op 13 mei 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	19	20	20
Eigen vermogen per 31 december	5.417	5.366	
Vreemd vermogen per 31 december	756	676	
Jaarresultaat voor bestemming	213	-182	

De gemeente Waterland neemt samen met de provincie Noord-Holland en meerdere regiogemeenten deel aan het Recreatieschap Twiske-Waterland. Het recreatieschap heeft als doel het bevorderen van openluchtrecreatie en het duurzaam beheren en ontwikkelen van recreatiegebieden, natuurgebieden en recreatieve routes in de regio. Het recreatieschap beheert onder meer het Twiske en een uitgebreid netwerk van wandel-, fiets- en vaarroutes in het landschap van Laag Holland.

In 2025 stond de uitvoering van het Ontwikkelprogramma Twiske-Waterland centraal. De strategische doelen richten zich op het versterken van biodiversiteit, het beter spreiden van recreanten en het uitbreiden van het recreatieve aanbod. Binnen het werkgebied zijn verschillende projecten uitgevoerd of voorbereid, waaronder de ontwikkeling van het Twiske Poort als nieuw ontvangstgebied, de voorbereiding voor de recreatieve verbinding van Zeesluis Edam en maatregelen om de waterkwaliteit in het Twiske te verbeteren. Daarnaast is er gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het recreatieve netwerk in Laag Holland en aan voorzieningen langs de Markermeerdijken.

Het recreatieschap heeft daarnaast te maken met maatschappelijke ontwikkelingen zoals een toenemende recreatiebehoefte door bevolkingsgroei en woningbouw, terwijl tegelijkertijd financiële druk ontstaat door beperktere middelen bij deelnemende gemeenten. In 2025 zijn daarom ook scenario's onderzocht om kosten te beheersen en inkomsten te vergroten, onder meer via evenementen en parkeeropbrengsten.

Voor de gemeente Waterland blijft het recreatieschap een belangrijke samenwerkingspartner voor het behouden, beheren en versterken van recreatie in de natuur en het landschap van Waterland en de bredere regio.

Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.
Programmaonderdelen:	7.4 Milieubeheer
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De jaarrekening 2025 wordt 13 mei 2026 behandeld in het AB en daarna gedeeld met de gemeenten.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	180	190	190
Eigen vermogen per 31 december	742	1.605	
Vreemd vermogen per 31 december	4824	4.865	
Jaarresultaat voor bestemming	124	-7	

Visie

De Omgevingsdienst IJmond heeft als doel het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame, fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Daarbinnen inspireert de Omgevingsdienst burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Voor de eigen organisatie is het doel van Omgevingsdienst IJmond om te komen tot een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige organisatie waar partners met vertrouwen mee samen werken.

Beleidsvoornemens

Elk jaar stelt de Omgevingsdienst IJmond een uitvoeringsprogramma op. In dit programma beschrijven zij de taken die ze in het betreffende jaar gaan uitvoeren voor de deelnemende gemeenten. Dit programma geeft inzicht in wat de gemeente als opdrachtgever van de Omgevingsdienst IJmond mag verwachten. De meest recente uitvoeringsprogramma's zijn te vinden op de website. Belangrijk voor de Omgevingsdienst IJmond was in 2025 het aanpassen van de GR aan de aangepaste Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Omgevingswet die op 1 januari 2024 is ingegaan. Daar naast zet OD IJmond in op de acties die zijn voortgekomen uit het Interbestuurlijk Programma, om te komen tot een sterker (landelijk) VTH-stelsel. Ook OD IJmond zelf dient als organisatie robuuster en toekomstbestendiger te worden. De bijbehorende opgaven zijn terug te vinden in het Uitvoeringsprogramma 2025. In het Uitvoeringsprogramma 2025 worden specifiek voor de gemeente Waterland drie doelen uitgelicht:

- Het uitvoeren van integrale toezichtcontroles.
- Het uitvoeren van controles op het gebied van ondermijning.
- Voortzetting van het langdurig toezichttraject inzake een specifiek agrarisch bedrijf.
- Inzet op controle en naleving van regelgeving bij evenementen(vergunningen).

Risico's

- Het aantal vergunningen dat opnieuw bekeken (geschouwd) dient te worden omdat ze 10 jaar of ouder zijn neemt toe. Daarnaast geldt dat er onder de omgevingswet niet meer

wordt gekeken naar inrichtingen maar kijkt men naar milieubelastende activiteiten (mba's). Waar voorheen sprake was van één inrichting, kan op één locatie nu sprake zijn van meerdere mba's. In 2024 startte Omgevingsdienst IJmond met de actualisatie van ons bedrijvenbestand, hierbij benoemden we per locatie de hoofd-mba's, de belangrijkste mba op een locatie. Verder zien we onder de Omgevingswet een verschuiving in vergunningsplicht voor bedrijven. Zo is een aantal bedrijven van rechtswege vergunningsplichtig geworden, maar ook is een aantal vergunningsplichtige bedrijven dat niet meer. Dit betekent dat Omgevingsdienst IJmond vergunningsvoorschriften moeten omzetten naar maatwerkvoorschriften. Voor 2025 en de komende jaren zien zij daarmee de druk op vergunningverlening toenemen.

- **Energiebesparingsplicht:** Toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht is, in het kader van de energietransitie, door het Rijk ondergebracht bij omgevingsdiensten als verplichte basistaak. Uitvoering wordt tot en met 2025 incidenteel gefinancierd vanuit de SPUK-THE14.
- **OD IJmond leunt nu nog te sterk op incidentele middelen.** De aansluiting tussen opdracht en financiering moet daarom beter, bleek ook uit de in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het Interbestuurlijk Programma VTH. In 2025 zijn stappen gezet in het programma toekomstbestendig Omgevingsdienst IJmond. Dit proces loopt in 2026 door, met het programma gaat Omgevingsdienst IJmond ervan uit dat de scheefgroei en het te sterk leunen op incidentele middelen in 2027 is rechtgezet.
- **Interbestuurlijk programma VTH en Bestuursopdracht:** Zoals onder 'Beleidsvoornemens' reeds beschreven, is er vanuit het IBP-VTH een robuustheidstoets naar aanleiding van zes criteria opgesteld voor omgevingsdiensten. Op basis van deze criteria is OD IJmond nog niet 'robuust'. In opdracht van de staatssecretaris van I&W heeft het algemeen bestuur daarom een plan van aanpak opgesteld. Met dit plan van aanpak en de stappen die in 2025 zijn gezet door het bestuur van Omgevingsdienst IJmond zijn grote stappen gezet. De deelnemers van Omgevingsdienst IJmond zijn goed meegenomen in dit proces.

Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Netwerkbeheerder
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse dividend uitkering	172	95	160
Eigen vermogen per 31 december	6.038.000	6.203.000	

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Vreemd vermogen per 31 december	6.918.000	7.960.000	
Netto winst	976.000	289.000	

De gemeente is aandeelhouder van Alliander NV. De gemeente heeft 135.851 aandelen. Het door de gemeente Waterland in 2025 (over 2024) ontvangen bedrag bedraagt € 95.139.

N.V. BNG

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse dividend uitkering	35	35	30
Eigen vermogen per 31 december	4.800.000	4.900.000	
Vreemd vermogen per 31 december	123.100.000	110.700.000	
Netto winst	294.000	172.000	

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. Het door de gemeente Waterland in 2025 (over 2024) ontvangen bedrag bedraagt € 35.240,40. Het dividend over 2025 bedraagt € 1,41 per aandeel en wordt in 2026 ontvangen.

N.V. HVC

Vestigingsplaats:	Alkmaar
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Afvalverwerking, dienstverlening en energieleverantie
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

De jaarrekening van HVC wordt vastgesteld op 4 juni 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse dividend uitkering	31	28	30
Eigen vermogen per 31 december	257.583	277.924	
Vreemd vermogen per 31 december	966.359	1.031.417	
Netto winst	24.418	20.318	

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen.)

Doel

- HVC is een duurzaam energie- en afvalbedrijf van 52 gemeenten en 8 waterschappen. De kerntaken: aandeelhoudende gemeenten en waterschappen als partner ondersteunen bij de transitie 'aardgasvrij' en de verduurzaming van het afvalbeheer. Zo worden samen stappen gezet naar minder CO2-uitstoot.
- HVC houdt zich bezig met 10 activiteiten: warmteontwikkeling en -levering, windenergie, zonne-energie, energieproductie uit biomassa, gescheiden inzameling, recycling, beheren openbare ruimte, vergisting/compostering, energieproductie uit restafval en slibverwerking.
- Bij het uitvoeren van onze activiteiten staan voor ons de volgende kernwaarden centraal: duurzaam. HVC wil zoveel mogelijk uit het afval halen want dat levert een enorme klimaatwinst op. HVC investeert in hergebruik van (schaarse) grondstoffen en het opwekken van duurzame warmte en elektriciteit voor huizen en gebouwen.
- HVC is een publiek bedrijf van gemeenten en waterschappen dat samenwerkt met andere (publieke) organisaties en onze inwoners. HVC werkt aan onderlinge versterking en wil graag

met onze inwoners het gesprek aangaan hoe we verduurzaming het beste kunnen aanpakken.

- HVC gaat door waar anderen stoppen. Geeft initiatieven een kans. HVC laat zien wat er allemaal kan en hoe je dat slim doet. Plannen maken is belangrijk maar ze uitvoeren is nog veel belangrijker.

Risico's

Als aandeelhouder is er een financieel risico. Dit is zorgvuldig afgewogen. Hoewel er altijd risico's zijn lijken deze bij HVC niet noemenswaardig meer of minder dan bij soortgelijke trajecten. Het risico van aandeelhouderschap en de garantstelling die hieruit volgt is eerder doorgenomen en door de controller acceptabel bevonden. Het risico van garantstelling wordt door HVC gecompenseerd middels een jaarlijkse garantstellingsprovisie

ROM InWest B.V.

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	Besloten Vennootschap
Activiteiten:	ROM InWest verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM InWest ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.
Programmaonderdelen:	1.02 Economie en toerisme
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

De jaarrekening van ROM in West wordt vastgesteld op 28 mei 2026.

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Begroting 2025
Jaarlijkse dividend uitkering	-	-	-
Eigen vermogen per 31 december	37.203	56.851	
Vreemd vermogen per 31 december	2.141	2.071	
Netto winst	-2.071	796	

Doel en openbaar belang

ROM InWest is de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Holland (opgericht in 2021) en heeft als doel het versterken van innovatie, economische structuur en brede welvaart. Dit doet zij door:

- ondersteuning van startups, scale-ups en innovatief MKB (Innoveren);
- verstrekking van risicokapitaal via het MKB-fonds en Transitiefonds (Investeren);
- uitvoering van innovatie- en financieringsregeling (o.a. MIT, PIM, COL).

De organisatie richt zich op de transities energie, circulair, voedsel, digitaal en Life Sciences & Health. In 2026 wordt gewerkt aan een nieuw meerjarenplan 2027-2030.

Belang gemeente Waterland

De gemeente Waterland neemt deel als aandeelhouder. Daarmee is sprake van een financieel en bestuurlijk belang. De deelname draagt bij aan het gemeentelijk belang van:

- versterking van het lokale en regionale ondernemersklimaat;
- ondersteuning van innovatieve en duurzame ondernemers;
- toegang tot regionale financieringsinstrumenten en expertise.

Voor ondernemers in Waterland betekent dit toegang tot begeleiding bij groei en innovatie, aansluiting op regionale programma's en mogelijkheden voor risicofinanciering.

Beleidsontwikkelingen 2025

In 2025 lag de focus op versterking van ecosystemen, regionale samenwerking, uitbreiding van de investeringsportefeuille, ondersteuning van innovatieprojecten en energietransitie en verdere professionalisering van de organisatie.

Financiële aspecten

De belangrijkste risico's voor de gemeente zijn:

- investeringsrisico: investeren in innovatieve ondernemingen kennen een hoog risicoprofiel.
- financierings- en continuïteitsrisico: druk op middelen door afnemende bijdragen en ontbreken van de inflatiecorrectie.
- beperkt direct lokaal effect: resultaten zijn regionaal en afhankelijk van benutting door lokale ondernemers.

De risico's worden beheerst via governance, investeringskaders en toezicht.

Aandelen/deelname gemeente Waterland

De deelnemende gemeente zijn voor 1% van de gemeentebegroting 2019 ingestapt. Voor Waterland is 1% van deze begroting afgerond € 366.000,-. Omdat het een revolverend fonds betreft is het de verwachting dat de inleg na 25 jaar weer wordt terugbetaald aan de gemeenten. Het bedrag van € 366.000,- wordt als deelneming verstrekt aan ROM InWest. Dit bedrag wordt in delen jaarlijks via een agiostoring gestort.

§ G Grondbeleid

De gemeente Waterland heeft regels voor hoe zij met grond omgaat. Dit noemen we het grondbeleid. Dit beleid helpt de gemeente bij het maken en uitvoeren van plannen voor ruimte en wonen. Het doel van het grondbeleid is:

- Het zorgen voor het juiste gebruik van de ruimte en een mooie leefomgeving.
- Het eerlijk verdelen van kosten en opbrengsten.

In het grondbeleid staat hoe de gemeente haar middelen gebruikt om deze doelen te bereiken. Dit doet de gemeente bijvoorbeeld door:

- Grond te kopen.
- Het recht te krijgen om als eerste grond te kopen (voorkeursrecht).
- Het maken van plannen voor de bestemming van grond.
- Afspraken te maken met anderen over samenwerking en kosten.
- Grond te onteigenen (verplicht kopen).

Het grondbeleid heeft ook invloed op het geld van de gemeente. De inkomsten en mogelijke risico's zijn belangrijk voor de financiële situatie van Waterland.

Sinds 14 november 2025 geldt een nieuwe versie van het grondbeleid, genaamd 'nota grondbeleid gemeente Waterland 2022'. Deze is aangepast om bepaalde regels en bedragen duidelijker en actueel te maken. De gemeente wil hiermee laten zien hoe zij keuzes maakt en het beleid uitvoert, zowel binnen de organisatie als naar buiten toe. De doelen van deze nota zijn:

- Iedereen laten weten welk grondbeleid de gemeente gebruikt.
- Een duidelijk beleid maken waar medewerkers en bestuurders zich aan kunnen houden.
- Uitleggen hoe ruimtelijke plannen met het grondbeleid worden uitgevoerd.
- Medewerkers binnen de gemeente uitleg geven over hoe ze het grondbeleid moeten toepassen.

De gemeente vindt het niet meer passend om te spreken over actief of passief grondbeleid. Bij elk nieuw project overlegt en onderhandelt de gemeente met grondeigenaren en bedrijven. De genoemde middelen in het grondbeleid worden gebruikt als "Sturend Grondbeleid". De gemeente heeft volgens het beleid geen eigen grondexploitatie. Bij het facilitair beleid werkt de gemeente mee aan projecten waar zij geen grond bezit, maar helpt wel met plannen en bestemmingswijzigingen. De gemeente controleert plannen van initiatiefnemers en werkt mee aan procedures als zij het eens is. De kosten die de gemeente maakt, worden teruggevraagd bij de initiatiefnemer via afspraken (anterieure overeenkomsten).

In 2025 zijn er meerdere ruimtelijke plannen ingediend. Door afspraken met initiatiefnemers zorgt de gemeente dat gemaakte kosten worden vergoed. Zo voldoet de gemeente aan de regels over kostenverhaal volgens de Wet Ruimtelijke Ordening en de Omgevingswet.

Ook heeft de gemeente in 2025 verschillende gebouwen en grond verkocht, verhuurd en gekocht. De regels voor het bepalen van de prijzen staan in de nota grondbeleid en in extra documenten zoals de grondprijzenbrief en rekenvoorbeelden. Hierbij kijkt de gemeente naar vaste afspraken. Er wordt minimaal een bepaalde prijs gevraagd om de kosten te dekken, maar waar mogelijk zijn de prijzen marktconform.

§ H Openbaarheid

Wet open overheid

Sinds 2022 geldt de Wet open overheid (Woo). Deze wet zorgt ervoor dat informatie van de gemeente beter zichtbaar is. Dit is belangrijk, omdat het vertrouwen tussen de gemeente en de inwoners hierdoor groeit. Inwoners kunnen zo zien waarom de gemeente bepaalde keuzes maakt.

In deze tekst leest u hoe het staat met het openbaar maken van informatie volgens de Woo.

Passief openbaar maken

Passief openbaar maken betekent dat informatie pas openbaar wordt als iemand erom vraagt. Zo'n verzoek heet een Woo-verzoek. In 2025 kregen we 50 Woo-verzoeken. Dat is twee keer zoveel als in 2023 en 2024 samen.

In 2025 hebben we gewerkt aan het verbeteren en digitaliseren van het proces voor Woo-verzoeken. Hiervoor is een speciaal onderdeel gemaakt in het nieuwe systeem XXLNC. Alle stappen van het proces zijn hierin opgenomen. Ook zijn er nieuwe standaardbrieven gemaakt. Dit zorgt voor een snelle en duidelijke afhandeling van de verzoeken.

De Woo-contactpersoon begeleidde het proces bij de verzoeken. Waar mogelijk werd er telefonisch contact opgenomen met de persoon die het verzoek deed. Medewerkers kregen een training tijdens het werk. Hier leerden zij hoe ze de verzoeken moeten afhandelen en hoe ze persoonlijke informatie kunnen weghalen.

Er zijn twee bezwaren ingediend tegen de afhandeling van Woo-verzoeken. Eén bezwaar is opgelost, het andere bezwaar is niet verder behandeld.

Actief openbaar maken

De Woo bepaalt ook welke informatie de gemeente zelf moet publiceren. Dit heet actief openbaar maken.

In 2025 is de voorbereiding gestart om meer informatie openbaar te maken die in tranche 2 hoort. De informatie uit tranche 1 is al openbaar en staat op iBabs en de gemeentelijke website. De gemeente is ook aangesloten op de Woo-index. Daardoor kan iedereen deze documenten makkelijk vinden. Zo voldoet de gemeente aan de eisen van de Woo. Voor de overige informatie is een Plan van Aanpak gemaakt.

Informatiehuishouding

Ook in 2025 is er gewerkt aan het beter ordenen van de informatie binnen de gemeente. Dit gebeurde vooral binnen het Woo-project en bij de projecten “Zaakgericht werken” en “Digitale moderne werkplek”. Veel documenten zijn opgeruimd. In de trainingen is aandacht besteed aan de juiste manier van bewaren en archiveren van documenten. Ook is een bewustwordingscampagne gestart. Hierin staat het goed omgaan met informatie centraal.

§ I Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening Waterland in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht stelt de gemeenteraad jaarlijks de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vast voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen periodieke en eenmalige subsidies. In onderstaand overzicht worden de subsidieplafonds en begrotingsposten voor welzijnssubsidies gepresenteerd.

	Subsidie verleend in 2024	Maximaal subsidiebedrag voor 2025	Voorschot 2025
Culturele activiteiten	11.850	7.850	7.850
Overige sociaal culturele activiteiten	11.850	7.850	7.850
Damesclub Katwoude	350	350	350
Stichting Uit de kunst Monnickendam	2.000	2.000	2.000
Stichting Big Band Monnickendam	1.000	1.000	1.000
Notorious Monks			
Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000	2.000	2.000
Stichting Tuintonen	500	500	500
Catharinastichting	1.000	1.000	1.000
Stichting Broeker Kerk	0	1.000	1.000
Wapen van Ipendam	5.000	0	0
Cultuur	289.375	297.429	248.313
Cultuurhistorische waarden	800	1.800	1.800
Stichting Museum de Speeltoren	0	1.000	1.000
Vereniging Historisch Eiland Marken	300	300	300

	Subsidie verleend in 2024	Maximaal subsidiebedrag voor 2025	Voorschot 2025
Vereniging Oud Monnickendam/arche ologische werkgroep	500	500	500
Sociaal cultureel werk	286.525	292.829	68.713
De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteu ning	286.525	292.829	68.713
Sociaal Cultureel Werk	0	0	175.000
Welzijn Wonen Plus SCW	0	0	175.000
Volkscultuur	2.050	2.800	2.800
Stichting voor Volksvermaak Ipendam	300	300	300
Herdenkingscomité Monnickendam	400	400	400
Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.000	1.000	1.000
Sinterklaasintocht Uitdam	0	750	750
Stichting Oranjecomité/Oranjev ereniging Katwoude	350	350	350
Jeugd	10.380	13.023	13.002
Club- en buurthuiswerk	0	500	500
Stichting club- en buurthuiswerk Ipendam	0	500	500
Halt	8.780	8.973	8.952
Halt	8.780	8.973	8.952
Jeugd- en jongerenwerk	1.600	3.550	3.550
Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk	550	500	500
Stichting Marker Jongeren	500	500	500
Vereniging Scoutinggroep Waterland	550	550	550
Epic Youth	0	2.000	2.000
Kunst	144.740	145.432	150.832
Amateuristische kunstbeoefening	14.400	12.900	12.900

	Subsidie verleend in 2024	Maximaal subsidiebedrag voor 2025	Voorschot 2025
Ilpendams fanfare	2.500	2.500	2.500
Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.500	2.500	2.500
Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.500	2.500	2.500
Fanfarecorps Zuiderwoude	2.500	2.500	2.500
Toneelvereniging de Brug	750	750	750
Toneelvereniging IOS	550	550	550
Gemengd Koor Broek in Waterland	550	550	550
Cantorij Grote Kerk	1.500	0	0
Gemengd koor Instemming	550	550	550
Marker mannenkoor	500	500	500
Kunstzinnige vorming	130.340	132.532	137.932
SOAM	8.540	8.052	8.052
Stichting Muziekschool Waterland	121.800	124.480	129.880
Maatschappelijk werk	230.878	238.354	269.933
Algemeen Maatschappelijk Werk	109.630	112.042	112.042
SMD Algemeen maatschappelijk werk	109.630	112.042	112.042
Maatschappelijke dienstverlening	40.383	43.668	43.668
E.H.B.O.-afdeling Ilpendam	300	300	300
Stichting Slachtofferhulp Nederland	5.000	5.110	5.110
St. Waterlandse Uitdaging	2.500	2.500	2.500
Stichting AED Marken- Uitdam	2.000	2.000	2.000
Stichting 6 minuten Waterland	6.930	6.930	6.930
Discriminatie.nl Zaanstreek-Waterland	23.653	26.828	26.828
Vluchtelingenwerk	80.865	82.644	114.223
Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	80.865	82.644	114.223

	Subsidie verleend in 2024	Maximaal subsidiebedrag voor 2025	Voorschot 2025
Ouderenzorg	135.240	139.396	139.396
Coördinerend ouderenwerk	13.400	14.900	14.900
St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ Ilpendam	4.500	4.500	4.500
St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.000	5.000	5.000
St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.500	3.500	3.500
St. Samenwerkingsverban d Welzijn Ouderen Waterland	0	1.500	1.500
Vereniging Vervoer van Ouderen	400	400	400
Recreatief ouderenwerk	1.100	1.100	1.100
Gymnastiekvereniging Ilpenstein	550	550	550
Ouderensoos Broek in Waterland	550	550	550
Stichting WonenPlus Noord-Holland	120.740	123.396	123.396
St. WonenPlus Noord- Holland (incl. mantelzorgondersteu ning)	120.740	123.396	123.396
Overig	51.745	52.213	32.269
Overig	51.745	52.213	32.269
Stichting Promotie Waterland	21.265	21.733	21.733
Re-integratiesubsidies	30.480	30.480	10.536
Peuteropvang	65.000	66.500	66.891
Peuteropvang	65.000	66.500	66.891
Tinteltuyn	8.000	8.000	2.000
Sportify Kids (Peuterspeelzaal Marken en Stichting Co Nijntje)	27.000	25.000	47.705
SKW	30.000	31.000	8.080
Kindcentrum Wijs	0	2.500	4.493
Berend Botje	0	0	4.613
Sport	96.120	98.235	102.174
Sport	96.120	98.235	102.174

	Subsidie verleend in 2024	Maximaal subsidiebedrag voor 2025	Voorschot 2025
Zwemvereniging Waterland	11.275	11.523	11.523
Sportservice Noord-Holland (Sportakkoord)	10.761	10.998	10.761
Sportservice Noord-Holland (Brede Regeling Combinatiefunctionarissen)	74.084	75.714	79.890
Welzijnsbeleid	24.400	24.400	21.677
Stimuleringsubsidies	20.000	20.000	17.277
Stimuleringsubsidies	20.000	20.000	17.277
Subsidies dorpsraden	4.400	4.400	4.400
Stichting Stadsraad Monnickendam	550	550	550
Stichting Polderraad Katwoude	550	550	550
Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	550	550	550
Stichting Eilandraad Marken	550	550	550
Stichting Dorpsraad IJpendam	550	550	550
Dorpsraad Broek in Waterland	550	550	550
Dorpsraad Uitdam	550	550	550
Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	550	550	550
Totaal	1.059.728	1.082.832	1.052.337

Toelichting welzijnssubsidies

Periodieke subsidies Samenleving

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 (hierna: Asv), de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies gemeente Waterland 2021 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies) en de beleidsregels subsidies gemeente Waterland 2021. Bij de beoordeling van de aanvragen zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

1. Voor de subsidieaanvragen onder € 5.000 worden de standaardbedragen op het aanvraagformulier en de historische bepaling, conform de beleidsregels subsidies gemeente Waterland 2021, voor de periodieke waarderingssubsidie gehanteerd;
2. Een aantal subsidierelaties had geen aanvraag voor een periodieke subsidie ingediend waardoor deze geen bedrag voor 2025 hebben ontvangen. In 2025 kon door iedereen voor 2026 weer een aanvraag voor een periodieke subsidie worden ingediend;
3. Bij gelijkblijvende activiteiten bestaat het maximale subsidiebedrag voor aanvragen >€ 5000 uit het bedrag van 2024 + een indexering van 2,2%

4. De post stimuleringsubsidies is gefixeerd op het niveau van 2024. Er was een bedrag van €20.000 beschikbaar.
5. Voor de dorpsraden is als bijdrage het bedrag opgenomen dat ook in 2024 is verleend.

Overige toevoegingen

In 2025 bedroeg het subsidieplafond bij het vaststellen van de begroting € 1.082.832. Na het vaststellen van de begroting zijn er nog aanvullende subsidies verstrekt aan de Muziekschool voor de cultuureducatie en aan Vluchtelingenwerk (toelichting onder kopje Vluchtelingenwerk). Het totaalbedrag dat is verstrekt in 2025 komt daarmee op € 1.052.337.

Sociaal cultureel werk: Stichting De Bolder en Stichting Welzijn Wonen Plus Noord Holland

Met ingang van 1 april 2025 heeft Stichting De Bolder het beheer van gebouw De Bolder overgedragen aan de gemeente Waterland. Het sociaal cultureel werk is per die datum in handen gegeven van Stichting Welzijn Wonen Plus (zie hieronder). Stichting De Bolder heeft in het eerste kwartaal van 2025 een subsidiebedrag ontvangen (€ 90.000). Na afloop van dat kwartaal zijn de laatste kosten verrekend en is er een bedrag terug ontvangen (€ 21.287). Het bedrag dat totaal verstrekt is aan Stichting De Bolder komt daarmee op € 68.713.

Met Stichting Welzijn Wonen Plus is overeengekomen dat zij uitvoering geven aan sociaal cultureel werk in Waterland van 1 april tot en met 31 december 2027. Voor 2025 is daarvoor een subsidie verleend van € 175.000.

Totaal is er voor het sociaal cultureel werk in De Bolder € 68.713 + € 175.000 = € 243.713. Dit is lager dan het oorspronkelijk begrote bedrag van (afgerond) € 293.000.

Stichting Welzijn Wonen Plus Noord Holland: Welzijnswerk voor o.a. ouderen, respijtzorg, vrijwilligerscentrale, jonge mantelzorgers

Het subsidiebedrag voor 2025 kwam na indexering en afronding uit op € 123.396. De verhoging in het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 werd verklaard door de verhoging van de personeelskosten, de wens om respijthulp aan mantelzorgers van dementerende inwoners aan te bieden, de wens om 'Welzijn op recept' in gemeente Waterland te starten en de wens om de specifieke dienstverlening in Marken uit te breiden naar andere kernen. In afstemming met de stichting hebben wij ons gericht op het huidige aanbod en dienstverlening. Voor Welzijn op recept zijn GALA-middelen ingezet.

Stichting Vluchtelingenwerk Nederland

Het toegekende subsidiebedrag voor 2025 bedraagt € 114.223,. Het aangevraagde subsidiebedrag was meer dan het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2025. Dit bedrag kwam na indexering en afronding uit op € 82.644. Het verschil met het aangevraagde bedrag en het maximaal te verlenen subsidiebedrag wordt verklaard door de verhoging van de subsidie in 2025 met € 31.579. Dit is als gevolg van de verhoogde taakstelling inzake de huisvesting van statushouders. Het extra toegekende bedrag wordt betaald uit de SPUK-middelen inburgering.

Sportservice Noord-Holland

Sportservice ontving het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2025, € 86.712 (na afronding en indexering) bestaand uit; € 75.714 Brede Regeling Combinatiefunctionarissen en € 10.998 SportakkoordII. Deze kosten worden grotendeels door de Brede SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gedekt. De uitvoering sloot aan bij het plan van aanpak Brede SPUK- regeling en Sportakkoord II.

Stichting Halt

Her verleende subsidiebedrag voor Stichting Halt in 2025 bedroeg na indexering en afronding € 8.973. Dat was minder dan de € 11.368 die was gevraagd. Stichting Halt is hierover geïnformeerd en na afstemming over het werkplan van 2025 heeft dit geresulteerd in minder preventieve lessen en meer inzet op de afstemming tussen Halt en afdeling Handhaving.

Peuteropvang/Voor- en vroegschoolse educatie

De totale kosten voor voorschoolse educatie zijn nagenoeg gelijk met het begrote bedrag, maar zijn anders verdeeld over de verschillende kinderopvangorganisaties. Het staat ouders vrij om zelf een keuze te maken voor een kinderopvangorganisatie. De kosten worden volledig gedekt uit de specifieke uitkering Voor- en Vroegschoolse Educatie/Onderwijsachterstanden.

Overige bijdragen

Organisatie	Bijdrage 2024	Bijdrage 2025
Waterlands Museum 'De Speeltoren'	20.804	10.804
N.V. Sportfondsenbad Monnickendam	201.325	298.007
Totaal	222.129	308.811

Toelichting

- Waterlands museum 'de Speeltoren' ontvangt jaarlijks een vergoeding in verband met de nota van de erfpacht.
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam ontvangt jaarlijks het bedrag van het exploitatietekort. Bovenstaand bedrag is incl. de eindafrekening over 2024.

Programmarekening

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

Hieronder staat het overzicht van baten en lasten. Afwijkingen, groter dan € 50.000 per programmaonderdeel worden toegelicht. Via het menu aan de linkerkant kunt u naar het betreffende programma navigeren. De toelichtingen zijn per taakveld weergegeven.

Voor de salariskosten en toegerekende rente zijn algemene toelichtingen gegeven.

Bedragen x € 1.000

	Begroo t lasten primiti ef 2025	Begroo t baten primiti ef 2025	Begroo t primiti ef 2025	Begroo t lasten 2025	Begroo t baten 2025	Begroo t 2025	Realisa tie lasten 2025	Realisa tie baten 2025	Realisa tie 2025
Exploitatie	-52.025	51.243	-782	-67.361	69.822	2.461	-64.834	69.735	4.901
1. Ruimtelijk domein	-6.031	1.688	-4.344	-12.069	9.652	-2.417	-10.535	7.728	-2.807
1.01 Veiligheid	-2.927	34	-2.893	-3.034	34	-3.000	-3.022	42	-2.981
1.02 Economie en toerisme	-295	32	-263	-393	28	-366	-364	29	-335
1.03 Ruimtelijke ordening	-2.809	1.622	-1.187	-8.641	9.590	949	-7.149	7.658	509

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
ng en wonen									
2. Openbaar domein	-12.377	5.652	-6.725	-15.176	7.095	-8.081	-14.663	8.180	-6.483
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.157	666	-3.491	-5.286	738	-4.549	-4.992	1.583	-3.408
2.02 Sportcultuur en recreatie	-3.789	431	-3.358	-4.180	457	-3.722	-3.735	527	-3.208
2.03 Milieu	-4.430	4.555	125	-5.710	5.900	190	-5.936	6.070	134
3. Sociaal domein	-21.376	4.181	-17.195	-26.415	11.101	-15.314	-26.849	10.940	-15.909
3.01 Onderwijs	-1.758	119	-1.639	-1.749	123	-1.627	-1.807	52	-1.755
3.02 Sociale voorzieningen	-19.252	3.938	-15.314	-24.206	10.814	-13.391	-24.511	10.673	-13.838
3.03 Volksgezondheid	-367	125	-242	-460	164	-296	-531	215	-316
4. Bestuur	-2.602	375	-2.228	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640
4.01 Bestuur	-2.602	375	-2.228	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640
5. Algemene dekkin	-333	39.290	38.957	-1.039	41.515	40.476	-362	42.213	41.851

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten 2025	Begroot baten 2025	Begroot 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
gsmiddelen									
5.01 Dividend	-4	220	216	-4	220	216	-10	159	149
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-366	6.230	5.864	-371	6.213	5.843	-305	6.352	6.048
5.03 Algemene uitkering	0	32.697	32.697	0	35.003	35.003	0	35.626	35.626
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-316	143	-173	-1.011	78	-933	-1.008	76	-933
5.05 Overige algemene dekking smiddelen	353	0	353	348	0	348	960	0	960
6. Overhead	-9.253	57	-9.196	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104
6.01 Overhead	-9.253	57	-9.196	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104
7. Vennootschapsbelasting	-3	0	-3	-7	0	-7	-7	0	-7
7.01 Venno	-3	0	-3	-7	0	-7	-7	0	-7

	Begroo t lasten primiti ef 2025	Begroo t baten primiti ef 2025	Begroo t primiti ef 2025	Begroo t lasten 2025	Begroo t baten 2025	Begroo t 2025	Realisa tie lasten 2025	Realisa tie baten 2025	Realisa tie 2025
otscha psbelas ting									
8. Onvoor zien	-50	0	-50	-11	0	-11	0	0	0
8.01 Onvoor zien	-50	0	-50	-11	0	-11	0	0	0
Reserv es	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
9. Reserv es	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
9.01 Reserv es	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
Totaal	-52.656	52.933	277	-75.694	76.375	681	-73.815	75.918	2.104

Salariskosten

Tevens zijn er naast de genoemde afwijkingen op de budgetten diverse over- en onderschrijdingen op programma onderdelen betreffende de salariskosten. Op totaalniveau zijn de salariskosten onderschreden.

Toegerekende rente

Op diverse programmaonderdelen komt een overschrijding van kosten voor toegerekende rente voor.

Aan de diverse taakvelden wordt rente over de boekwaarde van de vaste activa en de huurvoortuitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School Ipendam toegerekend. Het percentage van deze toerekening wordt gebaseerd op de rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

In de begroting is het percentage berekend op 0,7%. Bij de jaarrekening wordt dit percentage altijd opnieuw berekend i.v.m. het maximaal toegestane renteresultaat van 25% op grond van de [Notitie rente van de commissie BBV.](#) Voor 2025 komt het percentage uit op 1,5%.

1. Ruimtelijk domein

1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Lasten

De lasten zijn lager doordat appartementen aan de Kohnstammlocatie zijn gekocht. Het begrote bedrag is echter een bedrag voor meerdere jaren het restant van het begrote bedrag wordt overgezet naar 2026 (€ 2.728.000).

Baten

De baten zijn lager doordat appartementen aan de Kohnstammlocatie zijn verkocht. Het begrote bedrag is echter een bedrag voor meerdere jaren het restant van het begrote bedrag wordt overgezet naar 2026 (€ 2.671.000).

8.1 Ruimte en leefomgeving**Lasten**

De lasten zijn lager doordat:

- er minder externe expertise nodig is geweest voor ruimtelijke plannen (€ 54.000).
- er vertraging in het project omgevingsplan Waterland is gekomen. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 91.000).
- er voor de meerwerkopdracht inzake de meerwaardetool nog kosten in 2026 verwacht worden. Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 6.000).

8.3 Wonen en bouwen**Lasten**

De lasten zijn lager doordat:

- de voorziene kosten nog niet zijn gemaakt door een vertraging bij het opstellen van het Warmteprogramma en het uitstellen van isolatie-acties als gevolg van het faillissement van de uitvoerende partij (€ 56.000).
- er minder kosten zijn geweest aan uitbestede werkzaamheden dan voorzien voor de woningbouw Waterland. Daarbij is tevens beoordeeld of werkzaamheden bij de initiatiefnemer konden worden belegd, aangezien de gemeente een faciliterende rol vervult (€ 56.000).

De lasten zijn hoger doordat:

- de verkoop van de Hoogkamplaan 1 t/m 15 later plaatsvindt dan gedacht is de aankoop opgenomen als voorraad op de balans hier staan lagere baten tegenover. (€ 1.217.000)
- dit betreffen werkzaamheden die, conform overeenkomst tussen Galgeriet bv en gemeente, door gemeente zijn betaald en vervolgens door de gemeente zijn doorbelast aan Galgeriet bv. Hier staan hogere baten tegenover. (€ 2.504.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- de verwachte verkoop van Hoogkamplaan 1 t/m 15 later zal plaatsvinden dan eerder voorzien (€ 1.219.000).
- een deel van de winst op het project Galgeriet is genomen (€ 514.000).
- de inkomsten uit leges voor de omgevingsvergunning te ruim zijn ingeschat (€ 396.000).
- de ontvangen exploitatiebijdrage is geactiveerd als onderhanden werk, omdat deze betrekking heeft op nog niet afgeronde werkzaamheden (€ 350.000).

De baten zijn hoger doordat:

- kosten voor werkzaamheden, die conform de overeenkomst tussen Galgeriet B.V. en de gemeente door de gemeente zijn betaald, zijn doorbelast aan Galgeriet B.V. Hiertegenover staan ook hogere lasten (€ 2.549.000).
- de voorziening dubieuze debiteuren is vrijgevallen doordat een nota waarvan verwacht werd dat deze niet meer zou worden betaald alsnog is betaald (€ 203.000).
- er een positief resultaat is voor diverse woningbouwprojecten (€ 407.000)

2. Openbaar domein

2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de ontvangen subsidie voor zwerfafval nog niet is besteed, hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 73.000).
- dit budget incidenteel toegekend is voor verkeersmaatregelen het restant wordt in 2026 uitgegeven aan nog te realiseren maatregelen. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 153.000).
- er een compensatie is ontvangen van reeds betaalde facturen voor elektriciteit voor openbare verlichting over oude jaren (€ 131.000).

De lasten zijn hoger doordat er nog een oude factuur over 2024 is ontvangen voor het bedienen van de Zuiderbrug (€ 32.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er als gevolg van de aanleg van glasvezel er degeneratiekosten zijn betaald. Deze hogere baten worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve kabels en leidingen (€ 873.000).

2.2 Parkeren

Baten

De baten zijn lager doordat er minder aanvragen voor de parkeerschijfzone zijn geweest (€ 68.000).

2.02 Sport cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering

Lasten

De lasten zijn lager doordat er in 2025 een incidenteel een bedrag beschikbaar is vastgesteld voor een sportfonds. De uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel (€ 140.000).

5.2 Sportaccommodaties

Lasten

De lasten zijn lager doordat er minder onderhoud nodig was aan de sportvelden (€22.000).

De lasten zijn hoger doordat er voor onderhoud en bijdragen aan het zwembad dit jaar meer is uitgegeven dan begroot. Deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve onderhoud gebouwen (€ 51.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er een specifieke uitkering van het Rijk is ontvangen voor de compensatie van de BTW op sportaccommodaties (€ 60.000).

5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie

Lasten

De lasten zijn lager doordat de raad in 2025 een bedrag beschikbaar heeft gesteld voor een cultuurfonds. De uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 130.000).

5.6 Media

Lasten

De lasten zijn lager doordat bij de aanvraag door Bibliotheek Waterland de bijdrage in de kosten van de programmering nog niet bekend waren. Deze zijn lager uitgevallen. Het overgebleven budget wordt gebruikt voor de openstelling van de bibliotheek op zaterdag die in 2026 zal ingaan. Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 31.000).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de plaatsing van laadpalen en opslag accu's en batterijen nog niet is gerealiseerd, hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 35.000).
- de raad in 2025 een bedrag beschikbaar heeft gesteld voor een recreatiefonds. De uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 130.000).

2.03 Milieu

7.2 Riolering

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een calamiteit met de riolering bij de Dekamarkt in Monnickendam heeft plaatsgevonden. Deze hogere lasten worden verhaald bij de veroorzaker (€ 163.000).
- er aanzienlijk meer storingen aan gemalen en persleidingen zijn geweest tevens was er meer vervuiling in de riolering (€ 172.000).

7.3 Afval

Lasten

De lasten zijn lager doordat er minder uitgave zijn gedaan voor de pilot van milieu punten inzake afval doordat de inzameling van groen in eigenbeheer wordt uitgevoerd (€ 47.559).

De lasten zijn hoger doordat:

- er extra inzamelkosten zijn voor oud papier omdat 2 verenigingen zijn gestopt waardoor inzameling wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente (€ 59.000).
- er is uitbreiding van 6 onderhoudscontracten voor ondergrondse containers inzake Ondergrondse containers persen in de binnenstad van Monnickendam en meer/groter onderhoud nodig geweest (€ 67.000).
- er indexering heeft plaatsgevonden inzake de inzameling van afval betreffende de minicontainers en er een toename is geweest van de hoeveelheid afval (€ 236.000).

7.4 Milieubeheer

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de uitgaven ten laste van een specifieke uitkering nog niet volledig zijn uitgegeven omdat het uitvoerende bedrijf 4 november 2025 failliet is verklaard. Hierdoor is een begrote isolatie-actie niet doorgedaan. Het bedrijf heeft een doorstart gemaakt. In 2026 zal deze campagne worden vervolgd (€ 100.857).
- het resterende saldo van het duurzaamheidsfonds wordt in 2026 ingezet voor het voorzetten van het duurzaamheidsfonds en andere duurzaamheidsprojecten (€ 482.044).

3. Sociaal domein

3.01 Onderwijs

4.2 Onderwijshuisvesting

Baten

De baten zijn lager doordat de inkomsten voor de huisvesting van de scholen niet is ontvangen omdat de overeenkomsten hiervoor nog moeten worden opgesteld (€ 78.000).

Lasten

De lasten zijn lager doordat het budget voor het opstellen van het integraal huisvestingsplan is in 2026 nog nodig om dit proces af te ronden. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 36.000).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Lasten

De lasten zijn lager doordat een grote groep Oekraïners is uitgestroomd naar het regulier onderwijs en geen gebruik meer maken van het leerlingenvervoer (€ 34.000).

3.02 Sociale voorzieningen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de operationele kosten van het Lake Land hotel voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen lager waren door o.a. het stoppen van de schoonmaak van de keuken, betere afspraken over reparaties, etc. (€ 42.000).
- de kosten van uitbestede werkzaamheden bij de kinderopvang lager zijn dan verwacht. Het bedrag dat hierdoor is overgebleven van de Specifieke uitkering mag worden meegenomen naar 2026 (€ 38.000).

- het bedrag dat vanaf 2025 extra begroot is voor het dorpshuizenfonds pas vanaf 2026 wordt besteed. Een deel van extra budget is gebruikt voor transitiekosten van SCC De Bolder en huurcompensatie van de Bibliotheek. Uiteindelijk is er € 33.000 overgebleven in 2025.

De lasten zijn hoger doordat:

- er incidentele kosten waren voor het gereedmaken van een vervangende locatie voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de Gooische Kaai (€ 38.000).
- er een aansluiting van PWN bij de containerwoningen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen gemaakt moest worden en er extra elektriciteitskosten waren (€ 24.000).
- de Bolder in eigen beheer is genomen. (€ 85.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- de bijdrage van het Rijk voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne lager is geworden (€ 275.000).

De baten zijn hoger doordat:

- de eigen bijdrage van Oekraïense vluchtelingen hoger is (€ 76.000).
- de Bolder in eigen beheer genomen hierdoor zijn er inkomsten ontvangen voor o.a. verhuur (€ 70.000).

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- het uitvoeren van een aanbesteding en het aangaan van een nieuwe overeenkomst voor cliëntondersteuning Wmo er een besparing is gerealiseerd (€ 34.000).
- de uitvoering van de voorbereiding van de Boeglijn nog in 2026 inzet vergt. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 7.000).

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd

Lasten

De lasten zijn lager doordat de uitvoeringskosten bij de Jeugd lager uitvielen omdat er rekening was gehouden met een bedrag voor de kosten van inhuur van personeel. De inzet van tijdelijk personeel heeft nog niet plaatsgevonden. Deze inzet zal plaatsvinden in 2026. Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan voor € 35.000 (€ 52.000).

6.3 Inkomensregelingen

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er sneller dan beoogd sprake is van een terugloop in het gebruik van de IOAW-uitkeringen (€ 33.000).
- rechthebbende van de uitvoering van de Wet tijdelijke regeling alleenverdieners zich kunnen melden t/m 2027. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 10.000).

De lasten zijn hoger doordat:

- het aantal uitkeringsgerechtigden weer is toegenomen waardoor er meer WWB-uitkeringen zijn verstrekt (€ 76.000).

- sinds halverwege 2025 de werkzaamheden in het kader van de vroeg signalering niet meer door eigen personeel worden uitgevoerd, maar zijn belegd bij de SMD (€ 24.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- de inkomsten uit verhaal bij de inkomensvoorzieningen lager zijn en omdat het saldo van de vorderingen bijstandsverlening aan het eind van het jaar is afgenomen (€ 42.000).
- wij een bedrag aan het Rijk moesten terugbetalen over voorgaande jaren voor het levensonderhoud BBZ (€ 11.000).

De baten zijn hoger doordat:

- wij van de gemeente Landsmeer een vergoeding hebben ontvangen voor hun bijdrage in de uitvoeringskosten van de Participatiewet (€11.000).
- de inkomsten uit verhaal bij de bijzondere bijstand hoger zijn door o.a. aflossingen leenbijstand (€ 19.000).

6.4 WSW en beschut werk

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er minder re-integratie instrumenten zijn verstrekt dan verwacht (€ 21.000).
- de kosten van inburgering lager zijn dan de Specifieke uitkering die wij hiervoor van het Rijk hebben ontvangen voor het 3-jarige inburgeringscontract. Het resterende budget mag worden uitgegeven in het volgende jaar (€ 350.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- per abuis in de Voorjaarsnota een bedrag aan extra inkomsten was geraamd voor het Leerwerkbedrijf-Groendienst (€ 39.000).
- de specifieke uitkering inburgering deels is overgezet naar 2026 omdat de uitgaven ook deels in 2026 plaatsvinden (€ 365.000).

6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een aantal duurdere vervoersvoorzieningen zijn verstrekt en er sprake is van een toename in de aanschaf van scootmobielen (€ 53.000).
- er een dure woningaanpassing aan het eind van het jaar heeft plaatsgevonden (€ 58.000).

6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er een schommeling is in het aantal cliënten met name in het eerste en tweede kwartaal was er een toename van het aantal cliënten die hulp bij de huishouding nodig hadden (€ 70.000).

6.712 Begeleiding (Wmo)

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er sprake is van een toenemend aantal cliënten dat begeleiding nodig heeft van bijna 10% ten opzichte van het jaar 2024 (€ 115.000).

6.713 Dagbesteding (Wmo)

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er sprake is van een toenemend aantal cliënten dat gebruik maakt van de dagbesteding van ruim 20% ten opzichte van het jaar 2024 (€ 52.000).

6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal

Lasten

De lasten zijn lager doordat het aantal jeugdigen met een meerwerkovereenkomst of betaalovereenkomst met 30% is afgenomen ten opzichte van 2024 (€ 73.000).

6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er een afrekening heeft plaatsgevonden bij de niet-duurzame maatwerkvoorzieningen in segment C over 2024 die niet was voorzien en er daarnaast iets minder dure trajecten zijn ingezet (€ 99.000).
- er een afrekening heeft plaatsgevonden bij de duurzame maatwerkvoorzieningen in segment B over 2024 die niet was voorzien en er daarnaast ten opzichte van 2024 minder jeugdigen zijn die een duurzame maatwerkvoorziening in segment B hebben aangevraagd (€ 14.000).
- er ten opzichte van 2024 minder jeugdigen zijn die een duurzame maatwerkvoorziening in segment C hebben aangevraagd (€ 42.000).

Baten

De baten zijn lager doordat er een vordering die in 2024 als dubieus was opgenomen alsnog is betaald (€ 8.000).

6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er meer jeugdigen zijn geweest waarvoor een lokaal ingekochte verblijfsvoorziening nodig was (€ 88.000).

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er duurdere verblijfsarrangementen voor jeugdigen zijn ingekocht in 2025 (€ 16.000).

6.791 PGB Wmo

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er voor twee cliënten een PGB moest worden nabetaald (€ 162.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er een vordering die in 2024 als dubieus was opgenomen alsnog is betaald (€ 16.000).

6.821 Jeugdbescherming

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er meer kindbeschermingsmaatregelen zijn opgelegd door de rechter dan was voorzien (€ 23.000).

6.91 Coördinatie en beleid Wmo

Lasten

De lasten zijn hoger doordat de kosten voor de uitvoering van de regionale dienstverleningsovereenkomst dit jaar zijn toegenomen door extra inhuur van contractmanagement als gevolg van ziekte en omdat door uitstel van de regionale aanbesteding van Wmo maatwerk, de inzet van de projectleider met een half jaar verlengd moest worden (€ 23.000).

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

Lasten

De lasten zijn lager doordat er rekening was gehouden met uitvoering van het project kwartiermaker sociaal domein. Dit project is pas eind 2025 gestart en loopt nog het hele jaar 2026 door. Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 28.775).

3.03 Volksgezondheid

7.1 Volksgezondheid

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er kosten gemaakt zijn om een projectleider te leveren voor de IZA en GALA regeling (€ 87.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat de gemeente een projectleider voor de IZA regeling levert. Deze kosten worden vergoed (€ 70.000).

4. Bestuur

4.01 Bestuur

Lasten

De lasten zijn hoger doordat de wethouders pensioenen per 1 januari 2028 worden overgedragen aan het ABP. De commissie BBV heeft een [uitspraak](#) gedaan dat gemeenten in 2025 de voorziening op peil moeten brengen rekening houdend met de dekkingsgraad van het ABP (€ 371.000).

5. Algemene dekkingsmiddelen

5.01 Dividend

0.5 Treasury

De baten zijn lager doordat er minder dividend is uitgekeerd dan verwacht (€ 61.000).

5.02 Lokale heffingen besteding niet gebonden

0.61 OZB woningen

Lasten

De lasten zijn lager doordat de WOZ-bezwaarafhandeling grotendeels in eigen beheer is uitgevoerd (€ 38.000).

Baten

De baten zijn lager doordat er meer bezwaren zijn binnen gekomen dan van tevoren ingeschat. Van die bezwaren is een deel toegekend en daarmee is de OZB verlaagd. Bovendien is gebleken dat na de aanlevering van de begrotingscijfers voor 2025 in het proces van WOZ-waarde bepaling de WOZ-waardestijging iets achterbleef bij hetgeen op dat moment werd geprognosticeerd (€ 175.000).

0.62 OZB niet-woningen

Lasten

De lasten zijn lager doordat er een taxatiemodule voor OZB niet woningen is aangeschaft hierdoor is het niet meer noodzakelijk om de taxatiewerkzaamheden uit te besteden (€ 17.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er nog aanslagen van voorgaande jaren zijn opgelegd (€ 126.000).

0.63 Parkeerbelasting

Baten

De baten zijn lager doordat het aantal parkeerbewegingen te hoog is ingeschat (€ 73.000).

3.4 Economische promotie

Baten

De baten zijn hoger doordat de inkomsten voor nachttoeristenbelasting hoger zijn (€ 305.000).

5.03 Algemene uitkering

0.7 Algemene uitkeringen en overige gemeentefonds

Baten

De baten zijn hoger doordat de laatste circulaire die verwerkt is in de begroting, de septembercirculaire is. In december is er ook nog een bijstelling van de circulaire geweest. Tevens zijn er nog correcties uit oude jaren doorgevoerd (€ 622.000).

6. Overhead

6.01 Overhead

0.4 Overhead

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- in 2025 een aantal projecten ingezet zijn in het kader van het Strategische Personeelsplan en de ontwikkelprocessen. Deze projecten lopen in 2026 door. Daarnaast is in 2025 de voorbereiding gestart voor twee trainingen: een training voor coördinatoren en een organisatiebrede training Omgaan met Lastig Gedrag. Deze trainingen vinden in 2026 plaats.

(€ 138.000) U treft een overhevelingsvoorstel aan voor de incidentele budgetten € 14.000 ontwikkelingsprocessen en € 87.000 Strategisch personeelsplan.

- voor het project NIS2/Cyberbeveiligingswet (nog) niet het volledige budget is uitgegeven. Er is een start gemaakt met het project doormiddel van externe inhuur in 2025. Op basis van deze start kan de gemeente in 2026 voortborduren en zorgen dat de nieuwe wetgeving op een duurzame en structurele manier wordt geïmplementeerd binnen de organisatie. De belangrijkste pijler voor 2026 is het risico gestuurd werken. Hiervoor zal (een deel van) het resterende budget worden ingezet in 2026 om te zorgen dat er structurele stappen worden gemaakt en zorgen dat deze ook geborgd zijn binnen de organisatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Plan-Do-Check-Act (PDCA) methodiek. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 78.000).
- er in 2024 incidenteel geld beschikbaar gesteld is voor het vernieuwen van diverse zaken op het gebied van Arbo, Het Arbobeleid en daaruit voorkomende acties en maatregelen. Het proces moet stapsgewijs uitgevoerd worden en daardoor is het budget nog niet volledig gebruikt. De komende jaren zal dit budget daarvoor ingezet worden. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 58.000).
- vanwege de werkzaamheden voor de Moderne werkplek zijn er veel kosten die zijn gemaakt van het krediet van de Moderne werkplek afgeschreven omdat de werkzaamheden in elkaar verweven zitten (84.000).

De lasten zijn hoger doordat:

- er vanwege de start van diverse nieuwe collega's een investering in opleidingen noodzakelijke is geweest. Zonder deze opleidingen konden de nieuwe collega's hun werk niet uitvoeren (€ 32.000).
- de "Taskmaster" (applicatie voor Burgerzaken) een jaar langer gebruikt is. Ook vanwege de verSaaSing van de applicaties bij Burgerzaken (€ 28.000).
- er zijn in 2025 heel veel nieuwe laptops en telefoons besteld o.a. voor de Moderne Werkplek. Veel laptops waren te oud en moesten worden vervangen (€ 44.000).
- er overstapkosten zijn voor de verSaaSing (€63.000).
- een aantal vacatures moeilijk waren in te vullen. Om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen, is tijdelijk extra externe capaciteit ingezet. Daarnaast zijn ervaren inhuurkrachten ingezet voor het opleiden en inwerken van nieuwe, veelal jonge en minder ervaren medewerkers. Ook is gedurende het jaar extra inhuur nodig geweest ter vervanging bij ziekte en verlof. Door deze samenloop van omstandigheden is de inzet van inhuurkrachten hoger uitgevallen dan begroot (€173.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er meer uitkeringen zijn ontvangen inzake zieke en zwangere medewerkers (€ 91.000).
- een uitkering is ontvangen voor het uitvoeren van werkzaamheden voor een andere gemeente (€ 45.000).
- de voorziening dubieuze debiteuren is vrijgevallen doordat nota's die oninbaar waren verklaard alsnog zijn betaald (€ 50.000).

9. Reserves

9.01 Reserves

Mutaties algemene reserve

Lasten

De lasten zijn lager doordat incidentele baten die zouden worden toegevoegd aan de algemene reserve lager zijn (€ 53.000).

Baten

De baten zijn lager doordat de incidentele lasten die zouden worden onttrokken uit de algemene reserve lager zijn (€ 320.000).

Mutaties reserve kabels en leidingen

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er meer vergoedingen voor degeneratiekosten zijn ontvangen. Deze hogere inkomsten worden toegevoegd aan de reserve (€ 687.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat de inhuurkosten voor straatwerk met betrekking tot de herstelwerkzaamheden na het aanleggen van de glasvezel hoger zijn dan verwacht. Deze extra kosten worden onttrokken aan de reserve (€ 95.000).

Mutaties reserve voorbereiding nieuwbouw sporthal

Baten

De baten zijn lager doordat de voorbereiding van de nieuwe sporthal nog niet is afgerond. Er wordt nog niet afgeschreven op de voorbereidingskosten, waardoor deze kosten nog niet uit de bestemmingsreserve worden onttrokken (€ 148.000).

Mutaties reserve onderhoud gebouwen

Baten

De baten zijn hoger doordat er minder onderhoud aan gebouwen heeft plaatsgevonden dan verwacht. Deze lagere kosten worden toegevoegd aan de reserve (€ 85.000).

Incidentele baten en lasten

Baten en lasten die voortkomen uit eenmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorzien inkomsten en uitgaven en onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. In onderstaand overzicht zijn deze incidentele baten en lasten opgenomen. Er is een ondergrens van € 25.000 gehanteerd.

Bedragen x € 1.000

	Begrote lasten	Realisatie lasten	Begrote baten	Realisatie baten
1. Ruimtelijk domein	-822	-620	2.457	2.536
1.01 Veiligheid	-43	-21	0	0
onderhoud brandkranen	-43	-21	0	0
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-779	-599	2.457	2.536
Leges project Gouwhaven	0	0	250	0
Plankosten project Gouwhaven	-250	-42	0	0
Project omgevingsplan Waterland	-281	-288	0	0
Woningbouwproject Marken	0	0	2.153	2.165
Met terugwerkende kracht in rekening gebrachte huur Hoogkamplaan 1 t/m 15	-248	-269	0	0

	Begrote lasten	Realisatie lasten	Begrote baten	Realisatie baten
Subsidie transformatie Hellingweg	0	0	54	80
Resultaten woningbouwproj ecten	0	0	0	291
2. Openbaar domein	-2.439	-2.060	73	1.122
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.215	-1.167	73	953
Verkeersmaatreg elen coalitieprogram ma	-201	-117	0	0
Vergoeding zwerfafval 2023 en 2024	0	0	73	73
Vormen diverse onderhoudsvorz ieningen	-814	-814	0	0
Degeneratiekoste n aanleg glasvezel	-57	-57	0	0
Degeneratieverg oeding aanleg glasvezel	0	0	0	880
Inhuur personeel straatwerk aanleg glasvezel	-143	-180	0	0
2.02 Sport, cultuur en recreatie	-586	-120	0	0
Aanschaf laadpalen	-25	-10	0	0
Opslag accu's en batterijen	-20	0	0	0
Energiekosten zwembad	-41	-41	0	0
Sport-, recreatie- en cultuurfonds	-400	0	0	0
Omvormen bibliotheek naar maatschappelijk doel	-100	-69	0	0
2.03 Milieu	-638	-772	0	169
Actualiseren GR aan contract, financieringsstruc	-75	-75	0	0

	Begrote lasten	Realisatie lasten	Begrote baten	Realisatie baten
tuur en tijdelijke extra fte				
Kosten afval doordat de opbrengsten vanuit de afvalstoffenheffing nog niet kostendekkend zijn	-363	-464	0	0
Duurzaamheidsfondsen	-200	-70	0	0
Calamiteit riolering DekaMarkt	0	-163	0	169
3. Sociaal domein	-3.097	-3.230	5.899	5.702
3.01 Onderwijs	-50	-14	0	0
Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP)	-50	-14	0	0
3.02 Sociale voorzieningen	-3.047	-3.216	5.899	5.702
Pilot vormgeven participatietrajecten voor inburgeraars	-35	-19	0	0
Kosten Oekraïne	-2.921	-3.134	5.810	5.613
Gebundelde uitkering 2024	0	0	89	89
Vorbereiding Toekomstscenario en inkoop specialistische jeugdhulp	-30	-1	0	0
Kosten overname de Bolder	-61	-61	0	0
6. Overhead	-781	-633	0	0
6.01 Overhead	-781	-633	0	0
Strategisch personeelsplan	-96	-10	0	0
Implementatie arbobeleid	-65	-7	0	0
Implementatie project cyberbeveiliging	-125	-47	0	0
Migratie naar het nieuwe zaaksysteem	-75	-75	0	0

	Begrote lasten	Realisatie lasten	Begrote baten	Realisatie baten
Extra inhuurkosten door ziekte, verlof, uitdiensttreding en projecten	-100	-173	0	0
Kosten KPN Werkplek en Moderne werkplek	-290	-290	0	0
Bijdrage aan omroep Pim	-30	-30	0	0
9. Reserves	-7.703	-8.338	5.914	5.270
9.01 Reserves	-7.703	-8.338	5.914	5.270
Algemene reserve	-7.703	-7.651	5.773	5.034
Reserve kabels en leidingen	0	-687	141	236
Totaal	-14.842	-14.880	14.343	14.629

Structureel evenwicht

Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Incidentele lasten kunnen door zowel structurele als incidentele baten worden gedekt. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingsaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingsaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Door het resultaat (na mutatie reserves) met het saldo van de incidentele baten en lasten te corrigeren wordt het structureel saldo berekend. Het saldo van de incidentele baten en lasten betreffen de incidentele baten en lasten uit het overzicht incidentele baten en lasten.

Onderstaand overzicht laat zien dat het resultaat over 2025 structureel in evenwicht is:

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	4.901
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-2.798
Saldo na bestemming	2.104
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-251
Structureel saldo	2.355

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens publieke en semipublieke sector schrijft voor dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens in het financiële verslaggevingsdocument moeten worden opgenomen:

2025	J.S.M. Scheffer	E.G.H. Dijk
Aanvang en einde functieervulling in 2025	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 82.860	€ 129.580
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.888	€ 11.974
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 89.748</i>	<i>€ 141.554</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 89.748	€ 141.554
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

2024	Th.G.L. Greep	E.G.H. Dijk
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.668	€ 117.773
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.009	€ 18.758
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 110.677</i>	<i>€ 136.531</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 110.677	€ 136.531
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Balans

Bedragen x € 1.000

	31-12-2025	1-1-2025	31-12-2024
Activa	80.077	76.687	76.687
Vaste activa	49.340	46.408	46.408
Immateriële vaste activa	893	801	801
Kosten onderzoek en ontwikkelingen voor een bepaald actief	447	335	335
Bijdragen aan activa van derden	446	466	466
Materiële vaste activa	46.590	43.825	43.825
Investerings met een economisch nut	32.293	31.302	31.302
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.203	9.321	9.321
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.688	1.796	1.796
Uitgegeven in erfpacht	1.406	1.406	1.406
Financiële vaste activa	1.857	1.782	1.782
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	708	598	598
Overige langlopende leningen	1.149	1.184	1.184
Vlottende activa	30.737	30.279	30.279

	31-12-2025	1-1-2025	31-12-2024
Voorraden	15.503	15.090	15.090
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	14.985	13.933	13.933
Gereed product en handelsgoederen	518	1.157	1.157
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1jr.	8.590	9.564	9.564
Vorderingen op openbare lichamen	5.685	4.455	4.455
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	1.972	1.972
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	529	524	524
Overige vorderingen	2.376	2.613	2.613
Liquide middelen	231	240	240
Kassaldi	10	11	11
Banksaldi	221	229	229
Overlopende activa	6.413	5.385	5.385
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	76	54	54
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	88	523	523
Nog te ontvangen overige bedragen	3.717	1.614	1.614
Vooruitbetaalde bedragen	2.532	3.194	3.194
Passiva	80.077	76.687	76.687
Vaste passiva	67.106	56.283	58.033
Eigen vermogen	28.436	23.534	25.284
Algemene reserve	17.238	11.527	11.527
Bestemmingsreserves	9.094	7.743	7.743
Gerealiseerde resultaat	2.104	4.264	6.014
Voorzeningen	5.763	4.812	4.812
Voorzeningen	5.763	4.812	4.812
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1jr.	32.907	27.937	27.937
Onderhandse leningen:	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse	32.900	27.900	27.900

	31-12-2025	1-1-2025	31-12-2024
banken en overige financiële instellingen			
Waarborgsommen	7	37	37
Vlottende passiva	12.971	20.404	18.654
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < jr.	5.787	10.681	10.681
Overige kasgeldleningen	1.400	3.000	3.000
Banksaldi	506	0	0
Overige schulden	3.881	7.681	7.681
Overlopende passiva	7.184	9.723	7.973
Nog te betalen bedragen	3.114	3.807	3.807
Ontvangen bedragen van het Rijk	3.671	5.189	3.439
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	40	80	80
Ontvangen overige bedragen	359	647	647
Verplichtingen	88	77	77
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	88	77	77
Borg- en garantstellingen	88	77	77
Borg- en garantstellingen	88	77	77

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is gemaakt volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen

De waardering van bezittingen en schulden en het bepalen van het resultaat gebeurt op basis van de kosten die oorspronkelijk zijn gemaakt. Bezittingen en schulden staan geregistreerd tegen hun oorspronkelijke waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor het deel dat op balansdatum is gerealiseerd. Verliezen en risico's die zijn ontstaan vóór het einde van het jaar, worden genomen als ze bekend zijn vóór het opstellen van de jaarrekening. Dividendopbrengsten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Door een formeel verbod mogen er geen voorzieningen of schulden worden opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbare omvang. Daarom worden sommige personeelskosten toegerekend aan de periode waarin ze worden betaald. Dit geldt bijvoorbeeld voor de ziektekostenpremie van gepensioneerden en vakantiegeld of verlof dat is opgebouwd maar nog niet is opgenomen. Voor arbeidskosten die elk jaar ongeveer hetzelfde zijn, worden geen voorzieningen of andere schulden opgenomen.

Vaste activa

De afschrijving op investeringen, waarvoor het krediet is afgegeven na 1 januari 2021, start in het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen. Voor alle eerdere investeringen geldt dat wordt gestart met afschrijven in het jaar dat volgt op het jaar waarin de investering is gedaan.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven op grond van artikel 64, lid 6 van het BBV.

Materiële vaste activa

Artikel 59 van het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. De

investeringen die op welke manier dan ook kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Alle investeringen worden geactiveerd. In afwijking hiervan worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en uitstaande leningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering plaats.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbare vorderingen wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn bedragen die we reserveren voor bepaalde kosten of verliezen. Deze bedragen zijn gebaseerd op wat we verwachten te moeten betalen. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 van het BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan we niet precies weten hoeveel ze zijn, maar waarvan we wel een goede schatting kunnen maken
- bestaande risico's op de balansdatum die te maken hebben met verplichtingen of verliezen, waarvan we ook een goede schatting kunnen maken
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het huidige begrotingsjaar en waarbij de voorziening ervoor zorgt dat de kosten gelijk verdeeld worden
- geld dat we van anderen hebben gekregen en dat we voor een speciaal doel moeten gebruiken.

Wethouderspensionen

De voorziening voor (gewezen) wethouderspensionen wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de op balansdatum opgebouwde pensioenverplichtingen. De berekening vindt plaats op actuariële grondslagen en wordt uitgevoerd door een onafhankelijke actuaaris.

Bij de bepaling van de voorziening zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

- sterftetafel GBM/GBV 2018/2023 met leeftijdsterugstelling
- rekenrente 2,954% (25-jaarsrekenrente per 30 september 2025)

- dekkinggraad 123,5%

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen die al zijn gedaan. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen bijdragen van het CAK

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - α. Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals definitief op 11 december 2025 door de raad is vastgesteld
 - β. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - χ. Ten aanzien van het M&O criterium is in het [controleprotocol](#) een overzicht opgenomen met verwijzingen naar de relevante regelgeving die leidend is bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik

(mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - α. Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen
 - β. Een rapporteringstolerantie van € 129.668 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

Toelichting op de balans

Algemene toelichting

In 2025 is een fout in de jaarrekening van 2024 hersteld. De reden hiervoor is een terugbetaling aan het Rijk van een voorschot voor de specifieke uitkering Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. De terugbetaling van € 1.750.000 is verwerkt in de balans per 1-1-2025 onder de posten:

- Vaste passiva - Gerealiseerde resultaat
- Vlottende passiva - Ontvangen bedragen van het Rijk

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten onderzoek en ontwikkeling	335	181	36	33	0	447
Bijdragen aan activa derden	466	0	20	0	0	446
Totaal	801	181	56	33	0	893

Toelichting

Er is een bijdrage derden ontvangen van € 33.000. Dit betreft SPUK Sport (specifieke uitkering sport) welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording deels in mindering is gebracht op de investering Voorbereiding sporthal Marijkeveld. Het andere deel is in mindering gebracht op de investering Voorbereiding Sportpark Markgouw.

De investeringen in het boekjaar:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2025	Cumulatief t/m 2025
Vorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	750	69	288
Vorbereiding sportpark Markgouw	1.000	79	87
Totaal	1.750	148	375

Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarding	Boekwaarde 31-12-2025
In erfpacht uitgegeven gronden	1.406	0	0	0	0	0	1.406
In erfpacht uitgegeven gronden	1.406	0	0	0	0	0	1.406
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	1.796	984	0	92	0	0	2.688
Gronden en terreinen	19	0	0	0	0	0	19
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.754	984	0	85	0	0	2.653
Overige materiële vaste activa	23	0	0	7	0	0	16

Omschrijving activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Investeringen met een ec. nut met heffing	9.321	1.230	0	348	0	0	10.203
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.009	1.145	0	297	0	0	9.857
Vervoermiddelen	281	85	0	47	0	0	319
Overige materiële vaste activa	31	0	0	4	0	0	26
Investeringen met een economisch nut	31.302	2.234	0	1.243	0	0	32.293
Gronden en terreinen	1.729	0	0	13	0	0	1.716
Woonruimten	2.036	0	0	0	0	0	2.036
Bedrijfsgebouwen	20.929	756	0	750	0	0	20.935
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.548	0	0	57	0	0	3.490
Vervoermiddelen	334	193	0	45	0	0	483
Machines, apparaten en installaties	842	0	0	109	0	0	733
Overige materiële vaste activa	1.884	1.285	0	269	0	0	2.900
Totaal	43.825	4.449	0	1.684	0	0	46.590

Hieronder worden de investeringen met een economisch nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2025	Cumulatief t/m 2025
Ondergrondse restafval containers 2023	36	6	23
Ondergrondse restafval containers 2024	37	10	31
Koppel civiel 1	100	3	3
Koppel civiel 2	100	4	4
Maaier (werktuigdrager)	150	7	151
Tractor	65	50	50
Hevelleiding	89	95	95
Fuutstraat GM en HWA	380	506	506
Grondwatermeet netwerk	200	18	18
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	30	23	23
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2025	626	343	343
Riolering Leohordijkstraat	168	28	28
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2025	288	116	116
ICT ontwikkeling 2024	60	6	59
ICT ontwikkeling 2025	60	51	51
ICT Bedrijfsvoering	213	31	119
Investeringen Wet open overheid 2024	111	21	45
Investeringen Wet open overheid 2025	111	103	103
Investeringen IV 2024	725	248	665
Investeringen IV 2025	350	0	0
Moderne werkplek	1.200	681	821
Dienstverlening 2025	275	143	143
HR (SPP) 2025	50	2	2
Vervanging top laag kunstgrasveld Monnickendam	377	18	346
Vervanging top laag kunstgrasveld BiW	353	13	338

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2025	Cumulatief t/m 2025
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	382	23	350
Vervanging toplaag kunstgrasveld Ilpendam	358	3	328
Service team	52	85	85
Bus VRH-73-T	23	23	23
Personenauto 1 handhaving HJV-64-H	46	46	46
Personenauto 2 Renault Zoë L-249-RG	11	11	11
Personenauto 3 Renault Zoë L-250-RG	11	11	11
Personenauto 4 Renault Zoë L-251-RG	11	11	11
Clubkar Urban VVG-39-G	28	28	28
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	200	-122	204
2e Kunstgrasveld SDOB toplaag	400	64	407
Nieuwbouw De Verwondering	2.952	756	2.952
Totaal	10.628	3.464	8.539

Hieronder worden de investeringen met een maatschappelijk nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2025	Cumulatief t/m 2025
Fietspad Oudelandsdijkje	79	72	96
Oevers Marken, Kets	357	84	84
Civ. kunstwerken Monnickendam, Spaandersbank	117	7	7
Civ. kunstwerken Marken, Juliana brug	110	55	55
Civ. kunstwerken Watergang, brug speelveldje	100	62	62
Wegen Ilpendam, Fuutstraat	406	139	326
Wegen Monnickendam, fietspad Pierebaan	413	121	121
Kademuur Beestenmarkt	650	446	548
Totaal	2.232	984	1.298

Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan	598	110	0	708
Deelnemingen	598	110	0	708
Overige langlopende leningen	1.184	0	35	1.149
Overige langlopende leningen	1.184	0	35	1.149
Totaal	1.782	110	35	1.857

Toelichting

Verbonden partij	Aandelen	Bedrag (x € 1.000)
BNG	14.010 aandelen à € 2,50	35
Alliander	Nominale waarde aandelen	415
InWest Regio B.V.	366 aandelen à € 1,00	0
HVC N.V.	20 aandelen à € 45,45	1

Overige langlopende leningen	Bedrag (x € 1.000)
Lening VV Monnickendam, inzake veldverlichting kunstgrasveld	8
Lening Stichting Waterlandse Hockey Accomodatie, aanleg Hockeyveld	63
Lening Stichting Dorpshuis Katwoude i.v.m. overname	374
Lening Scoutinggroep Waterland	22
Aandeelhouderslening Alliander	596
Lening ATV Broek in Waterland	86
Totaal	1.149

Vlottende activa

Voorraden

De kosten met betrekking tot grondexploitatie worden verantwoord onder de vlottende activa, zijnde onderhanden werk. Het betreft per balansdatum:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen 2025	Verminderingen 2025	Saldo 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Reeds genomen tussentijdse winst	Geraamd eindresultaat
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.933	3.598	2.546	14.985	6.169	24.725	2.084	5.655
Woningbouwproject Gouwhaven	13.702	2.535	2.315	13.922	6.169	23.662	2.084	5.655
Nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten	231	1.063	231	1.063	0	1.063	0	0
Gereed producten handelsgoederen	1.157	518	1.157	518	0	0	0	0
Gereed producten handelsgoederen	1.157	518	1.157	518	0	0	0	0
Totaal	15.090	4.116	3.703	15.503	6.169	24.725	2.084	5.655

Toelichting

Het project Galgeriet classificeren we als bouwgrond in exploitatie. Op basis van het BBV is het verplicht om tussentijds winst te nemen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. De POC-methode gaat uit van het procentuele gewogen gemiddelde van de gerealiseerde kosten en opbrengsten maal het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde.

De nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten betreft woningbouwproject Sportcomplex Marken. Zowel de verkoopopbrengst van de grond als de projectbijdrage zijn inmiddels ontvangen. Het project is momenteel in verkoop en de oplevering wordt naar verwachting in 2028 gerealiseerd. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de aanleg van de openbare ruimte. Voor de gemeente is het project daarmee nog niet volledig afgerond. Tot aan de verwachte oplevering in 2028 kunnen nog aanvullende verzoeken of verplichtingen voortvloeien uit de verdere ontwikkeling en realisatie van het project.

De gemeente heeft in 2025 een aantal appartementen aangekocht met het oog op doorverkoop binnen het sociaal segment. Deze zijn voor een bedrag van € 518.000 opgenomen als gereed product in voorraad. De woningen worden in 2026 verkocht aan inwoners uit de doelgroep.

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2025	Gecorrigeerd 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	5.684	0	5.684	4.455
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	0	0	0	1.972
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	529	0	529	524
Overige vorderingen	3.124	748	2.376	2.613

De overige vorderingen zijn onder te verdelen in:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2025	Saldo eind maart 2026
Overige vorderingen		
Vorderingen inzake bijstandsverlening	407	367
Belastingen, leges en private vorderingen	1.969	1.243
Subtotaal	2.376	1.611

Het saldo belastingen, leges en private vorderingen eind maart 2026 bestaat uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo eind maart 2026
Saldo belastingen, leges en private vorderingen	
Vorderingen van voor 2024	499
Vorderingen m.b.t. 2024	202
Vorderingen m.b.t. 2025	543
Subtotaal	1.243

Liquide middelen

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Kas	11	10
Bank (BNG)	200	200
Bank (Rabo)	29	21
Totaal	240	231

SKB (schatkistbankieren)

Om het dagelijkse cash management mogelijk te houden en te voorkomen dat decentrale overheden tot op de laatste euro hun overtollige middelen bij de schatkist moeten aanhouden is er een drempelbedrag ingesteld. De omvang van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting van de decentrale overheid en betreft een gemiddelde per kwartaal over de positieve saldi. Voor de gemeente Waterland is dit drempelbedrag € 1.000.000. Tot aan het drempelbedrag mogen middelen buiten de schatkist uitgezet worden, middelen boven het drempelbedrag dienen verplicht afgestort te worden.

Navolgende tabel geeft de benutting van het drempelbedrag voor 2025 weer:

Drempelbedrag SKB (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Gemiddeld saldo buiten de schatkist	206	179	208	215
Ruimte binnen limiet	794	821	792	785

Overlopende activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2025
Nog te ontvangen bedragen	577	230	643	164
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	54	46	24	76
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse Overheidslichamen	523	184	619	88
Nog te ontvangen overige bedragen	1.614	3.645	1.407	3.717
Toeristen-, forensen- en precariobelasting	614	737	614	737
Leges vergunningen 2024	532	0	532	0
Galgeriet, Van Geemen & Focus	0	530	0	530
Diverse openstaande creditfacturen	134	531	0	531
Nog te ontvangen woningbouwprojecten	101	0	59	42
Energiekosten zwembad	99	0	99	0
Dividendbelasting Alliander	53	14	27	40
Vergoeding reclame inkomsten abri's	38	0	38	0
Liggelden woonschepen Noordervesting	0	6	0	6
Vergoeding verpakingsafval	34	41	34	41

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2025
Calamiteit Dekamarkt	0	169	0	169
Nota kosten inhuur 2025 gemeente Landsmeer	0	45	0	45
Dividendbelasting BNG	5	5	0	10
Terugvordering kosten jeugdhulp	4	0	4	0
SPUK MEOZ/regeling H32	0	99	0	99
Vergoeding herstel sleufbedekking	0	1.257	0	1.257
Huren en pachten	0	195	0	195
Diverse nog te ontvangen overige bedragen	0	15	0	15
Vooruitbetaalde bedragen	3.194	338	1.000	2.532
Huurvoortbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School Ipendam (2025 t/m 2051)	2.276	0	86	2.191
Lokale aanpak isolatie	409	0	409	0
Huur Lake Land januari 2025	119	0	119	0
Verzekeringen 2026	67	81	67	81
Bijdrage Waterlands Archief 1e halfjaar 2025	92	0	92	0
Contributie VNG 2026	0	35	0	35
Diverse vooruitbetaalde kosten	36	37	36	37
Onderhoudscontract afvalverwerking 2026	17	55	17	55
Vennootschapsbelasting	26	27	26	27

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31-12-2025
Voorschotten Sociale dienst	2	6	2	6
Diverse kosten informatievoorziening 2026	144	96	144	96
Huurvoortbetaling dorpshuis 't Schooltje	6	0	2	4
Totaal	5.385	4.213	3.051	6.414

Vaste passiva

Eigen vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2025	Bestemming resultaat 2024	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering tbv afschrijvingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	11.527	11.527	4.264	0	10.171	8.724	0	17.238
Algemene reserve	11.527	11.527	4.264	0	7.651	8.304	0	15.138
Algemene reserve surplus	0	0	0	0	2.520	420	0	2.100
Bestemmingsreserves	7.743	7.743	0	0	2.080	321	409	9.094
Afschrijving geluidsinstallatie	9	9	0	0	0	0	9	0
Afschrijving fundering kerktorens	13	13	0	0	0	0	1	12
Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	2.811	2.811	0	0	0	0	122	2.689

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2025	Bestemming resultaat 2024	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering tbv afschrijvingen	Saldo 31-12-2025
Afschrijving Gouwzeeschool	709	709	0	0	0	0	25	683
Afschrijving brandweerkazernes	584	584	0	0	0	0	24	560
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering	108	108	0	0	0	0	36	72
Afschrijving sporthal Marijkeveld	0	0	0	0	750	0	0	750
Afschrijving IV Plan	927	927	0	0	0	0	178	749
Reserve onderhoud gebouwen	1.084	1.084	0	0	0	85	0	999
Reserve onderhoud openbare verlichting	74	74	0	0	13	0	0	86
Afschrijving kunstgrasveld SDOB ondergrond	111	111	0	0	136	0	0	247
Afschrijving	0	0	0	0	494	0	0	494

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 1-1-2025	Bestemming resultaat 2024	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering tbv afschrijvingen	Saldo 31-12-2025
kunstgrasveld SDOB toplaag								
Afschrijving topplagen kunstgrasvelden	128	128	0	0	0	0	13	115
Sportpark Markgouw	1.000	1.000	0	0	0	0	0	1.000
Kabelen en leidingen	185	185	0	0	687	236	0	636
Resultaat na bestemming	6.014	4.264	0	0	2.104	4.264	0	2.104
Saldo dienstjaar	6.014	4.264	0	0	2.104	4.264	0	2.104
Totaal	25.284	23.534	4.264	0	14.354	13.309	409	28.435

Toelichting

Een aantal reserves zijn gevormd voor de dekking van afschrijvingslasten. Dit zijn:

- Afschrijving geluidsinstallatie
- Afschrijving fundering kerktorens
- Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf
- Afschrijving Gouwzeeschool
- Afschrijving brandweerkazernes
- Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering
- Afschrijving voorbereiding sporthal Marijkeveld
- Afschrijving IV Plan
- Kapitaallasten kunstgrasveld SDOB ondergrond
- Kapitaallasten kunstgrasveld SDOB toplaag
- Kapitaallasten toplagen (vier) kunstgrasvelden
- Sportpark Markgouw

De andere reserves zijn om diverse redenen gevormd:

Algemene reserve

Een deel van de incidentele baten en lasten wordt aan de reserve toegevoegd respectievelijk onttrokken, zie hiervoor het overzicht [Incidentele baten en lasten](#). Het resultaat na bestemming wordt ook aan de algemene reserve toegevoegd.

Algemene reserve surplus

Deze reserve is in de Begroting 2025 gevormd om incidentele inkomsten om te zetten in structurele inkomsten voor een periode van 6 jaar. Deze mogelijkheid is door de VNG aangedragen om actuele knelpunten op te lossen.

Reserve onderhoud gebouwen

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse gebouwen die in eigendom van de gemeente zijn.

Reserve onderhoud openbare verlichting

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van de openbare verlichting.

Reserve kabels en leidingen

Deze reserve wordt gebruikt voor het herstellen van tracés door nazetting naar aanleiding van gevolgschade na de aanleg van glasvezel.

Saldo dienstjaar

Betreft het resultaat na bestemming in het betreffende jaar.

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Pensioenverplichting wethouders	1.891	458	0	45	2.304
Onderhoud oevers	0	310	0	56	254
Onderhoud wegen	0	866	0	201	665
Riolering	2.176	0	0	779	1.397
Onderhoud civiele kunstwerken	0	619	0	214	405
Wachtgeldverplichtingen	317	80	0	58	339
Waterbank	39	0	0	0	39
Onderhoud Haven Monnickendam	93	13	0	0	105
Buitensport	169	0	0	0	169
Verlofsparen	30	15	0	0	45

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
RVU	97	0	0	57	41
Totaal	4.812	2.361	0	1.410	5.763

Toelichting

Gemeente Waterland heeft diverse voorzieningen gevormd. Een aantal voorzieningen zijn gevormd voor het [onderhoud van kapitaalgoederen](#) . Dit zijn:

- Onderhoud oevers
- Onderhoud wegen
- Onderhoud civiele kunstwerken
- Onderhoud haven Monnickendam
- Buitensport

De overige voorzieningen hebben diverse doelen:

Pensioenverplichting wethouders

Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders.

De pensioenvoorziening voor de (ex)wethouders staat nu nog op de balans van de gemeente. Uiterlijk 1 januari 2028 moet deze voorziening zijn overgedragen aan het ABP. Dit gebeurt vanwege de Wet toekomst pensioenen (Wtp). We noemen deze overdracht 'invaren'. Dit moet gebeuren tegen dezelfde dekkinggraad als de huidige deelnemers bij het ABP.

Er zijn nog een aantal onzekere factoren bij het bepalen van het bedrag benodigd voor het invaren:

- Het exacte moment van invaren is nog niet vastgesteld.
- De hoogte van de dekkinggraad kan veranderen.
- Er kunnen wijzigingen zijn in de rekenrente.
- De gebruikte sterftetafel kan worden aangepast.
- Het deelnemersbestand kan veranderen.

De benodigde som geld om in te varen bij het ABP zal afwijken van de huidige voorziening. Dit kan een positief of negatief effect hebben op het resultaat. Onze inschatting is dat negatieve afwijkingen geen materieel effect zullen hebben op de voorziening.

Riolering

Doel van de voorziening is het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende exploitatielasten van de riolering.

Wachtgeldverplichtingen

Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor burgemeester en wethouders.

Waterbank

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.

Verlofsparen

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de opname van bovenwettelijke vakantie-uren die met ingang van 1 januari 2022 gespaard kunnen worden door medewerkers.

RVU

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de Regeling voor Vervroegde Uittreding die met ingang van 2023, onder bepaalde voorwaarden, beschikbaar is voor medewerkers binnen de gemeente.

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	27.900	24.000	19.000	32.900
Waarborgsommen	37	0	30	7
Totaal	27.937	24.000	19.030	32.907

Toelichting**Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen**

De totale rentelast voor het jaar 2025 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 987.000. Lopende leningen zijn voor een totaalbedrag van € 19 miljoen geherstructureerd. Tegelijkertijd is een lening afgesloten van € 5 miljoen. Zie voor een verdere toelichting [paragraaf D](#) onder het tabblad Ontwikkeling.

Waarborgsommen

De waarborgsommen betreffen met name de betaalde borg met betrekking tot de containerwoningen op sportpark Markgouw.

Flottende passiva**Netto-flottende schulden**

Omschrijving (x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2025
Kasgeldleningen	3.000	1.400
Bank	0	506
Overige schulden	7.681	3.881
Totaal	10.681	5.787

Overlopende passiva

Omschrijving (x € 1.000)	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Nog te betalen bedragen	3.807	3.807	3.114

Omschrijving (x € 1.000)	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Ontvangen bedragen van het Rijk	3.439	5.189	3.671
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	80	80	40
Ontvangen overige bedragen	647	647	359
Totaal	7.973	9.723	7.184

Toelichting

- Nog te betalen bedragen bestaat onder meer uit BTW Q4 (€ 1.698.000), uitgaven met betrekking tot het Sociaal domein (€ 1.495.000), bijdrage doordecentralisatie aan het Bernard Nieuwentijt college (€ 409.000) en rentekosten (€ 320.000).
- Ontvangen overige bedragen betreft met name de voorfinanciering van lopende woningbouwprojecten.

Vooruitontvangen subsidies overheidslichamen

Bedragen x € 1.000

Regeling	Ministerie	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2025
Ontvangen bedragen van het Rijk		-3.439	-2.068	3.585	-3.671
D8 Onderwijsachterstandenbelasting 2023-2026 (OAB)	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-99	-111	97	-113
D14 Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsveranderingen	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-3	0	3	0
G10 Wet inburgering 2021	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-202	-355	192	-365
G13 Onderwijsroute	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-16	-15	25	-5

Regeling	Ministerie	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2025
H4 Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	0	-117	93	-24
H30 Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	-31	-257	231	-57
J9 Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	-1.059	0	110	-949
J55 Aanpak energiearmoede	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	-266	0	126	-140
J94 Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	-1.097	-499	696	-900
K28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Klimaat en Groene Groei	-374	-614	261	-726

Regeling	Ministerie	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2025
M16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Asiel en Migratie	0	0	1.750	0
Subsidie cultureel erfgoed	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-292	0	0	-292
Spreadingswet SPUK II	Asiel en Migratie	0	-100	0	-100
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen (Provincie)		-80	-40	80	-40
J117B Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	0	-40	0	-40
Subsidie transformatie Hellingweg	n.v.t.	-80	0	80	0
Totaal		-3.519	-2.109	3.665	-3.712

Gemeente Waterland heeft een voorschot gekregen van het Rijk via de Woningbouwimpuls. Met dit geld kunnen gemeenten een bijdrage leveren om het tekort aan huizen te verminderen en meer huizen te bouwen. Als aan de voorwaarden wordt voldaan, wordt dit voorschot een definitieve subsidie. In 2025 is er € 110.000 gebruikt voor het project Gouwhaven. Dit is ook vermeld in de SiSa-bijlage.

Waarborgen garanties

Banken en andere financiers lenen geld aan woningbouwcorporaties voor sociale huurwoningen. Deze leningen worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betekent dat het WSW ervoor zorgt dat de leningen worden terugbetaald. Als het WSW zelf niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, moeten de gemeenten en het Rijk helpen. Zij verstrekken in dat geval renteloze leningen, dus leningen zonder rente.

Het verloop van gegarandeerde geldleningen ziet er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Restant schuld 31-12- 2024	Restant schuld 31-12- 2025	Totaal bedrag betalingen t/m 2025
Intermaris		25%			
Wooncompagnie		25%			
Woonzorg Nederland		25%			
Totaal					

De afspraken hierover zijn:

- het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
- de schadegemeenten verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die genoemd worden in de leningen waarvan WSW de betaalverplichtingen overnam;
- alle gemeenten die het WSW ondersteunen (inclusief de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (=25%) van de renteloze leningen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan onderstaande, niet in de balans opgenomen, belangrijke financiële verplichtingen. In de tabel zijn de bedragen van de minimale afname verplichtingen opgenomen.

Soort verplichting	Bedrag (x € 1.000)
Bibliotheek	161
Maatschappelijk werk	73
Automatisering	86
Accountantscontrole	32
Facilitair onderhoud	40
Totaal	392

EMU-saldo

In onderstaand overzicht wordt het berekend EMU-saldo ten behoeve van de EMU-enquête gepresenteerd:

	Omschrijving (x € 1.000)	Begroting 2025	Realisatie 2025
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-802	4.901
2	Mutaties (im)materiële vaste activa	-1.762	2.857
3	Mutaties voorzieningen	-189	951
4	Mutaties voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-10.473	414
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-
	Berekend EMU-saldo	11.244	2.582

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.296.680. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 728.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.296.680. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 728.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Afwijkingen	Bedrag (x € 1.000)
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma-onderdelen en beleidsvelden	728
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-

Afwijkingen	Bedrag (x € 1.000)
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>728</i>
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	728
Voorwaardencriterium	
5. <i>Geen bevindingen</i>	-
M&O criterium	
6. <i>Geen bevindingen</i>	-
Totaal onrechtmatigheden	728
Waarvan acceptabel	728
Waarvan niet-acceptabel	-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

SiSa verantwoordingsinformatie

Deze bijlagen kunt u vinden op de website.

Bestandsnaam

- SiSa verantwoordingsinformatie 2025.pdf

Financiering

Zie hiervoor § D Financiering.

Overige gegevens

Bestuurlijke gegevens

College van B&W

Naam	Van	Tot en met
Burgemeester		
drs. M.C. van der Weele	1-jan	31-dec
Wethouders		
drs. A.M.H. van de Weijenberg	1-jan	31-dec
drs. A.A. van Nieuwkerk	1-jan	31-dec
H.C. Scheepstra	1-jan	31-dec
Gemeentesecretaris		
drs. E.G.H. Dijk MPM	1-jan	31-dec

Gemeenteraad

Fractie	Aantal zetels
CDA	3
D66	2
GroenLinks	3
JOUW Waterland	1
PvdA	2
VVD	2
WaterlandNatuurlijk	4
Totaal	17

Naam	Van	Tot en met
WaterlandNatuurlijk		
Y. Gras-Hogerwerf	1-jan	31-dec
V.D. Pons	1-jan	31-dec
C.G. Tobias	1-jan	31-dec
R.J. Zwikker	1-jan	31-dec
CDA		
J.E. van Altena	1-jan	31-dec
I.C.A. Kielenstijn	1-jan	31-dec

Naam	Van	Tot en met
A. Enderink	1-jan	31-dec
GroenLinks		
V. Koerse	1-jan	31-dec
drs. T. Willig-Tol	1-jan	31-dec
B. Klein Haneveld	1-jan	31-dec
D66		
dr. G. Meij	1-jan	31-dec
L.J. Zaal	1-jan	31-dec
PvdA		
drs. P.S. van Lint	1-jan	31-dec
H. van Berkum	1-jan	4-sep
A. Kaars	4-sep	31-dec
VVD		
mr. drs. Tj. Hoekstra	1-jan	31-dec
mr. J.J. Oranje	1-jan	31-dec
JOUW Waterland		
A. Schomakers	1-jan	31-dec

Naam	Van	Tot en met
Griffier		
mr. J.S.M. Scheffer MA	1-jan	31-dec

Accountantsverklaring

Uitvoeringsinformatie

Bedragen x € 1.000

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
Exploitatie	-52.025	51.243	-782	-67.361	69.822	2.461	-64.834	69.735	4.901
1. Ruimtelijk domein	-6.031	1.688	-4.344	-12.069	9.652	-2.417	-10.535	7.728	-2.807
1.01 Veiligheid	-2.927	34	-2.893	-3.034	34	-3.000	-3.022	42	-2.981
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.145	0	-2.145	-2.138	0	-2.138	-2.097	0	-2.097
1.2 Openbare orde en veiligheid	-782	34	-748	-896	34	-862	-926	42	-884
1.02 Economie en toerisme	-295	32	-263	-393	28	-366	-364	29	-335
3.1 Economische ontwikkeling	-54	0	-54	-65	0	-65	-65	0	-65
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en	-19	29	10	-59	24	-35	-69	21	-47

Jaarrekening 2025

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
bedrijfsregelingen									
3.4 Economische promotie	-221	3	-218	-269	3	-265	-231	8	-223
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-2.809	1.622	-1.187	-8.641	9.590	949	-7.149	7.658	509
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-186	259	74	-4.590	6.762	2.171	-1.920	4.234	2.314
8.1 Ruimte en leefomgeving	-863	52	-811	-996	52	-943	-791	42	-750
8.3 Wonen en bouwen	-1.760	1.310	-450	-3.055	2.776	-280	-4.437	3.382	-1.055
2. Openbaar domein	-12.377	5.652	-6.725	-15.176	7.095	-8.081	-14.663	8.180	-6.483
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.157	666	-3.491	-5.286	738	-4.549	-4.992	1.583	-3.408
2.1 Verkeer en vervoer	-3.314	108	-3.206	-4.412	188	-4.224	-4.055	1.058	-2.996
2.2 Parkeren	-229	136	-92	-150	136	-14	-177	83	-95

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
2.3 Recreatieve havens	-146	149	3	-159	141	-18	-172	152	-20
2.4 Economische havens en waterwegen	-307	5	-303	-373	5	-368	-405	6	-399
2.5 Openbaar vervoer	-6	0	-6	-6	0	-6	-6	0	-6
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-155	269	114	-187	269	82	-177	284	107
2.02 Sport cultuur en recreatie	-3.789	431	-3.358	-4.180	457	-3.722	-3.735	527	-3.208
5.1 Sportbeleid en activering	-342	55	-287	-467	55	-412	-319	58	-260
5.2 Sportaccommodaties	-1.205	276	-928	-1.001	271	-730	-1.078	351	-727
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-162	0	-162	-292	0	-292	-160	0	-160

Jaarrekening 2025

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
cultuurparticipatie									
5.4 Musea	-16	0	-16	-16	0	-16	-17	0	-17
5.5 Cultureel erfgoed	-132	11	-121	-132	11	-121	-141	11	-130
5.6 Media	-292	41	-251	-409	58	-351	-379	58	-320
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.641	48	-1.593	-1.862	62	-1.800	-1.642	48	-1.594
2.03 Milieu	-4.430	4.555	125	-5.710	5.900	190	-5.936	6.070	134
7.2 Riolering	-1.120	1.626	506	-1.350	1.920	571	-1.769	2.462	693
7.3 Afval	-2.180	2.498	318	-2.120	2.643	523	-2.527	2.785	258
7.4 Milieubeheer	-1.131	431	-700	-2.241	1.337	-904	-1.640	822	-817
3. Sociaal domein	-21.376	4.181	-17.195	-26.415	11.101	-15.314	-26.849	10.940	-15.909
3.01 Onderwijs	-1.758	119	-1.639	-1.749	123	-1.627	-1.807	52	-1.755
4.1 Openbaar basisonderwijs	-29	0	-29	-16	0	-16	-11	0	-11
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.037	78	-959	-986	78	-908	-1.105	0	-1.105

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-692	41	-651	-747	45	-703	-691	52	-639
3.02 Sociale voorzieningen	-19.252	3.938	-15.314	-24.206	10.814	-13.391	-24.511	10.673	-13.838
6.1 Samenkrachten en burgerparticipatie	-1.312	641	-671	-4.130	6.131	2.000	-4.335	5.973	1.637
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0	0	26	26
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-399	36	-364	-439	36	-404	-368	37	-330
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.059	0	-2.059	-2.084	-3	-2.088	-1.941	0	-1.941
6.3 Inkomensregelingen	-3.916	2.830	-1.085	-4.657	3.601	-1.056	-4.921	3.996	-925

Jaarrekening 2025

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
6.4 WSW en beschut werk	-1.422	356	-1.066	-2.087	975	-1.112	-1.700	530	-1.171
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-572	0	-572	-593	0	-593	-741	0	-740
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.073	75	-1.998	-2.073	75	-1.998	-2.128	86	-2.042
6.712 Begeleiding (WMO)	-1.095	0	-1.095	-1.095	0	-1.095	-1.197	0	-1.197
6.713 Dagbesteding (WMO)	-607	0	-607	-607	0	-607	-648	0	-648
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-17	0	-17	-17	0	-17	-26	0	-26
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-430	0	-430	-430	0	-430	-356	0	-356
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.511	0	-3.511	-2.980	0	-2.980	-2.833	8	-2.825
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	-25	0	-25	-31	0	-31
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-13	0	-13	-623	0	-623	-711	0	-711
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-842	0	-842	-1.264	0	-1.264	-1.280	0	-1.280
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-52	0	-52	-12	0	-12	-21	0	-21
6.791 PGB WMO	-244	0	-244	-204	0	-204	-366	16	-349
6.792 PGB Jeugd	-168	0	-168	-307	0	-307	-307	0	-307

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
6.81a Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbesche rming	-336	0	-336	-334	0	-334	-357	0	-357
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-66	0	-66	-70	0	-70	-97	0	-97
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-120	0	-120	-175	0	-175	-148	0	-148
3.03 Volksgezond heid	-367	125	-242	-460	164	-296	-531	215	-316
7.1 Volksgezond heid	-367	125	-242	-460	164	-296	-531	215	-316
4. Bestuur	-2.602	375	-2.228	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640
4.01 Bestuur	-2.602	375	-2.228	-2.715	402	-2.313	-3.053	413	-2.640
0.1 Bestuur	-1.520	0	-1.520	-1.583	0	-1.583	-1.905	0	-1.904
0.2 Burgerzaken	-1.082	375	-707	-1.132	402	-730	-1.148	412	-736
5. Algemene	-333	39.290	38.957	-1.039	41.515	40.476	-362	42.213	41.851

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
dekkingsmid delen									
5.01 Dividend	-4	220	216	-4	220	216	-10	159	149
0.5 Treasury	-4	220	216	-4	220	216	-10	159	149
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-366	6.230	5.864	-371	6.213	5.843	-305	6.352	6.048
0.61 OZB woningen	-270	3.816	3.546	-274	3.816	3.542	-232	3.638	3.405
0.62 OZB niet-woningen	-72	969	898	-72	969	898	-58	1.094	1.036
0.63 Parkeerbelasting	-2	427	425	-2	410	408	0	334	334
0.64 Belastingen overig	-16	152	136	-16	152	136	-12	128	117
3.4 Economische promotie	-7	866	859	-7	866	859	-3	1.158	1.155
5.03 Algemene uitkering	0	32.697	32.697	0	35.003	35.003	0	35.626	35.626

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	32.697	32.697	0	35.003	35.003	0	35.626	35.626
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-316	143	-173	-1.011	78	-933	-1.008	76	-933
0.5 Treasury	-316	143	-173	-1.011	78	-933	-1.008	76	-933
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	353	0	353	348	0	348	960	0	960
0.5 Treasury	353	0	353	348	0	348	960	0	960
6. Overhead	-9.253	57	-9.196	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104
6.01 Overhead	-9.253	57	-9.196	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104
0.4 Overhead	-9.253	57	-9.196	-9.930	57	-9.873	-9.366	262	-9.104
7. Vennootschapsbelasting	-3	0	-3	-7	0	-7	-7	0	-7
7.01 Vennootschapsbelasting	-3	0	-3	-7	0	-7	-7	0	-7

	Begroot lasten primitief 2025	Begroot baten primitief 2025	Begroot primitief 2025	Begroot lasten na wijziging 2025	Begroot baten na wijziging 2025	Begroot na wijziging 2025	Realisatie lasten 2025	Realisatie baten 2025	Realisatie 2025
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-3	0	-3	-7	0	-7	-7	0	-7
8. Onvoorzien	-50	0	-50	-11	0	-11	0	0	0
8.01 Onvoorzien	-50	0	-50	-11	0	-11	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-50	0	-50	-11	0	-11	0	0	0
Reserves	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
9. Reserves	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
9.01 Reserves	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
0.10 Mutaties reserves	-630	1.689	1.059	-8.333	6.553	-1.780	-8.981	6.183	-2.798
Totaal	-52.656	52.933	277	-75.694	76.375	681	-73.815	75.918	2.104

Investeringskredieten

Lopende kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
2.				10.682	7.266	1.520	1.928	33	3.415	23
Openbaar domein										
Voorbereiding nieuwe sporthal Monnickendam	2021	5	Economisch nut	750	462	219	84	15	288	3
Aanschaf mini containers 2022	2022	10	Economisch nut, dekking door heffing	71	64	7	0	0	7	0
Ondergrondse restafval containers 2023	2023	10	Economisch nut, dekking door heffing	36	14	17	6	0	23	0
Aanleg atletiekveld 2023	2023	20	Economisch nut	320	42	278	0	0	278	4
Aanschaf mini containers 2024	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	76	76	0	0	0	0	0

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
Ondergrondse restafval containers 2024	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	37	6	21	10	0	31	0
Ondergrondse wijkcontainers	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	30	6	24	0	0	24	0
Koppel civiel 1	2024	7	Economisch nut	100	97	0	3	0	3	0
Koppel civiel 2	2024	7	Economisch nut	100	96	0	4	0	4	0
Maaier (werktuigdrager)	2024	7	Economisch nut	150	-1	143	7	0	151	2
Fietspad Oudelands dijkje	2024	30	Maatschappelijk nut	79	-17	24	72	0	96	0
Hevelleidin g	2024	60	Economisch nut	89	-6	0	95	0	95	0
Fuutstraat GM en HWA	2024	60	Economisch nut	380	-126	0	506	0	506	0
Oevers Monnicken dam, Noorderving	2024	50	Maatschappelijk nut	550	2	548	0	0	548	8

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
Civ. kunstwerken Monnickendam, Spaandersbank	2024	50	Maatschappelijk nut	117	110	0	7	0	7	0
Civ. kunstwerken BiW, lange brug Wagengouw	2024	30	Maatschappelijk nut	204	204	0	0	0	0	0
Civ. kunstwerken Marken, Juliana brug	2024	30	Maatschappelijk nut	110	55	0	55	0	55	0
Civ. kunstwerken Monnickendam, brug Opheve	2024	30	Maatschappelijk nut	100	100	0	0	0	0	0
Civ. kunstwerken Watergang, brug speelveldje	2024	30	Maatschappelijk nut	100	38	0	62	0	62	0

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
Wegen Ilpendam, Fuutstraat	2024	30	Maatschappelijk nut	406	80	187	139	0	326	3
Wegen BiW, Keerngouw	2024	30	Maatschappelijk nut	65	21	44	0	0	44	1
Voorbereiding Sportpark Markgouw	2024	5	Economisch nut	1.000	913	8	97	17	87	0
Ondergrondse restafval containers 2025	2025	10	Economisch nut, dekking door heffing	38	38	0	0	0	0	0
Tractor	2025	7	Economisch nut	65	15	0	50	0	50	0
Grondwatermeet netwerk	2025	20	Economisch nut	200	182	0	18	0	18	0
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	2025	10	Economisch nut	30	7	0	23	0	23	0
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2025	2025	60	Economisch nut	626	283	0	343	0	343	0

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
Riolering Leohordijks traat	2025	60	Economisch nut	168	141	0	28	0	28	0
Herstel achterst onderhoud persleiding en 2025	2025	75	Economisch nut	97	97	0	0	0	0	0
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2025	2025	20	Economisch nut	288	173	0	116	0	116	0
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2025	2025	60	Economisch nut	86	86	0	0	0	0	0
Oevers Monnickendam, fietspad gemeentehuis	2025	30	Maatschappelijk nut	358	358	0	0	0	0	0
Oevers BiW, Wagengouw	2025	30	Maatschappelijk nut	53	53	0	0	0	0	0

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
Oevers Monnicken dam, Hemmeland	2025	30	Maatschappelijk nut	300	300	0	0	0	0	0
Oevers Monnicken dam, Bloemendal	2025	30	Maatschappelijk nut	74	74	0	0	0	0	0
Oevers Monnicken dam, voetpad Bernhardbrug	2025	30	Maatschappelijk nut	89	89	0	0	0	0	0
Oevers Watergang	2025	30	Maatschappelijk nut	381	381	0	0	0	0	0
Oevers Marken, Kets	2025	30	Maatschappelijk nut	357	274	0	84	0	84	0
Oevers Monnicken dam, Nieuwe-/Oude Zijds Burgwal	2025	30	Maatschappelijk nut	500	500	0	0	0	0	0
Civ. kunstwerken Monnicken	2025	30	Maatschappelijk nut	96	96	0	0	0	0	0

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
dam, brug tennisver.										
Wegen Watergang, OR omgeving Stiereveld	2025	30	Maatschappelijk nut	500	500	0	0	0	0	0
Wegen Monnickendam, fietspad Pierebaan	2025	30	Maatschappelijk nut	413	292	0	121	0	121	0
Wegen Monnickendam, Rozendaals traat	2025	30	Maatschappelijk nut	144	144	0	0	0	0	0
Wegen Zuiderwoude, Dorpsplein-Dorpsstraat	2025	30	Maatschappelijk nut	800	800	0	0	0	0	0
Wegen Ilpendam, Dorpsstraat	2025	30	Maatschappelijk nut	148	148	0	0	0	0	0
5. Algemene dekkingsmiddelen				183	-73	147	110	0	257	2

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
Aandelen InWest Regio B.V.	2023	99,9	Niet van toepassing	183	-73	147	110	0	257	2
6. Overhead				3.335	1.185	866	1.285	0	2.151	13
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev.	2022	5	Economisch nut	95	26	69	0	0	69	1
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2022	5	Economisch nut	85	12	73	0	0	73	1
ICT Bedrijfsvoering	2022	5	Economisch nut	213	93	89	31	0	119	1
ICT ontwikkeling 2024	2024	5	Economisch nut	60	1	53	6	0	59	1
Investeringen Wet open overheid 2024	2024	5	Economisch nut	111	66	24	21	0	45	0
Investeringen IV 2024	2024	5	Economisch nut	725	60	417	248	0	665	6

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
Moderne werkplek	2024	5	Economisch nut	1.200	379	140	681	0	821	2
ICT ontwikkeling 2025	2025	5	Economisch nut	60	9	0	51	0	51	0
Investeringen Wet open overheid 2025	2025	5	Economisch nut	111	8	0	103	0	103	0
Investeringen IV 2025	2025	5	Economisch nut	350	350	0	0	0	0	0
Dienstverlening 2025	2025	5	Economisch nut	275	132	0	143	0	143	0
HR (SPP) 2025	2025	5	Economisch nut	50	48	0	2	0	2	0
Totaal				14.201	8.378	2.532	3.323	33	5.823	38

Toekomstige kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag
2. Openbaar domein				58.323
Koppel groen 1	2026	7	Economisch nut	65
Koppel groen 2	2026	7	Economisch nut	65
Koppel groen 3	2026	7	Economisch nut	65
Koppel groen 4	2026	7	Economisch nut	65
Maaier Torro	2026	7	Economisch nut	122

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag
Veegwagen	2026	7	Economisch nut	189
Koppelbomen	2026	7	Economisch nut	179
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2026	2026	60	Economisch nut	866
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2026	2026	75	Economisch nut	97
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2026	2026	20	Economisch nut	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2026	2026	60	Economisch nut	86
Riolering Akkerstraat en Hoogkamplaan	2026	60	Economisch nut	142
Oevers Marken, Hoogkamplaan	2026	30	Maatschappelijk nut	328
Oevers Marken, Het Trefpunt	2026	30	Maatschappelijk nut	273
Civ. kunstwerken Monnickendam, brug Padweg	2026	30	Maatschappelijk nut	76
Civ. kunstwerken Monnickendam brug Houtrib	2026	30	Maatschappelijk nut	142
Wegen BiW, Hage Weer	2026	30	Maatschappelijk nut	375
Wegen Monnickendam, Groene Hart	2026	30	Maatschappelijk nut	400
Wegen Ilpendam, Roerdomp vervanging	2026	30	Maatschappelijk nut	86
Wegen Ilpendam, Spreeuwenstraat-Meerkoetstraat	2026	30	Maatschappelijk nut	316

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag
Wegen Ilpendam, Lepelaarstraat	2026	30	Maatschappelijk nut	344
Wegen Monnickendam, Zwaluwtong	2026	30	Maatschappelijk nut	356
Wegen Monnickendam, Poelkolkdijk bestrating	2026	30	Maatschappelijk nut	70
Wegen Monnickendam, Opheve	2026	30	Maatschappelijk nut	138
Wegen Monnickendam, parkeerterrein Markgouw	2026	30	Maatschappelijk nut	130
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2027	2027	60	Economisch nut	1.346
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2027	2027	75	Economisch nut	97
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2027	2027	20	Economisch nut	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2027	2027	60	Economisch nut	86
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2027	2027	10	Economisch nut	30
Oevers Marken, Wittewerf	2027	30	Maatschappelijk nut	164
Oevers Monnickendam, Rozendaal	2027	30	Maatschappelijk nut	106
Oevers Monnickendam, speeltuin	2027	30	Maatschappelijk nut	114
Civ. kunstwerken Marken, brug Wittewerf	2027	30	Maatschappelijk nut	53
Wegen Ilpendam, Leeuwerikstraat	2027	30	Maatschappelijk nut	75
Wegen Watergang, Dorpsstraat-Kerkpad	2027	30	Maatschappelijk nut	80

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag
Bouw nieuwe sporthal Monnickendam	2028	40	Economisch nut	19.046
Duurzaamheid nieuwe sporthal Monnickendam	2028	40	Economisch nut	1.498
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2028	2028	60	Economisch nut	526
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2028	2028	75	Economisch nut	97
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2028	20	Economisch nut	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2028	60	Economisch nut	86
Riolering Oranjewijk	2028	60	Economisch nut	3.233
Wegen Monnickendam, herinrichting Oranjewijk	2028	30	Maatschappelijk nut	1.250
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2028	2028	10	Economisch nut	30
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2029	60	Economisch nut	526
Riolering Broek in Waterland noord	2029	60	Economisch nut	3.233
Wegen Marken, Minnebuurt	2029	30	Maatschappelijk nut	1.063
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2030	2030	60	Economisch nut	526
Riolering Minnebuurt	2030	60	Economisch nut	3.041
Wegen Monnickendam, Markgouw	2030	30	Maatschappelijk nut	3.700
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2031	2031	60	Economisch nut	526
Riolering Markgouw	2031	60	Economisch nut	10.703

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag
Wegen BiW, Noord	2031	30	Economisch nut	1.250
3. Sociaal domein				5.000
Nieuwbouw De Rietlanden	2027	40	Economisch nut	5.000
6. Overhead				113
Investeringen Wet open overheid 2026	2026	5	Economisch nut	113
Totaal				63.437

Afgesloten kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12	Rente
1. Ruimtelijk domein				67	67	0	0	0	0	0
Duurzaamheid brandweer kazerne IJpendam	2023	10	Economisch nut	67	67	0	0	0	0	0
2. Openbaar domein				3.597	152	2.784	661	0	3.445	42
Ondergrondse restafval containers 2022	2022	10	Economisch nut, dekking door heffing	36	0	35	0	0	35	1

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2022	40	Maatschappelijk nut	275	-29	304	0	0	304	5
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2022	10	Economisch nut, dekking door heffing	225	-5	230	0	0	230	3
Vervanging Wilhelmina brug	2023	50	Maatschappelijk nut	160	21	139	0	0	139	2
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	2024	10	Economisch nut	377	31	327	18	0	346	5
Vervanging toplaag kunstgrasveld BiW	2024	10	Economisch nut	353	15	325	13	0	338	5
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	2024	10	Economisch nut	382	32	327	23	0	350	5
Vervanging toplaag kunstgrasveld IJpendam	2024	10	Economisch nut	358	29	325	3	0	328	5

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
Service team	2024	7	Economisch nut	52	-33	0	85	0	85	0
Bus VRH-73-T	2024	7	Economisch nut	23	0	0	23	0	23	0
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	2024	20	Economisch nut	200	-4	326	-122	0	204	5
2e Kunstgrasveld SDOB toplaag	2024	10	Economisch nut	400	-7	343	64	0	407	5
Kademuur Beestenmarkt	2024	60	Maatschappelijk nut	650	102	102	446	0	548	2
Personenauto 1 handhaving HJV-64-H	2025	5	Economisch nut	46	0	0	46	0	46	0
Personenauto 2 Renault Zoë L-249-RG	2025	5	Economisch nut	11	0	0	11	0	11	0
Personenauto 3 Renault Zoë L-250-RG	2025	5	Economisch nut	11	0	0	11	0	11	0

Jaarrekening 2025

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijving stermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Restant krediet	Boekwaarde 1-1	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde 31-12	Rente
Personenauto 4 Renault Zoë L-251-RG	2025	5	Economisch nut	11	0	0	11	0	11	0
Clubkar Urban VVG-39-G	2025	7	Economisch nut	28	0	0	28	0	28	0
3. Sociaal domein				4.252	-127	3.623	756	0	4.379	54
Nieuwbouw De Verwondering	2021	40	Economisch nut	2.952	0	2.196	756	0	2.952	33
Verenigingsgebouw Galgeriet	2023	40	Economisch nut	1.300	-127	1.427	0	0	1.427	21
Totaal				7.915	92	6.407	1.416	0	7.824	96

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AOV	Aanvullend Openbaar Vervoer
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
Asv	Algemene subsidieverordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
Awb	Wet versterking waarborgfunctie
AZWA	Gezond en Actief Leven Akkoord
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen)
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BNG	Bank Nederlandsche Gemeenten
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
BTW	belasting over de toegevoegde waarde
B.V.	Besloten Vennootschap
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Cliëntervaringsonderzoeken
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COL	Corona-OverbruggingsLening
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	casu quo (in welk geval)
C.V.	Commanditaire vennootschap
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
e.d.	en dergelijken
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPvE	Esthetisch Programma van Eisen
fte	fulltime-equivalent

Afkorting	Betekenis
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GLI	gecombineerde leefstijlinterventie
GM	gemengd
GPP	Generiek Publicatieplatform
GRWP	Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma
HR	Human Resources
HVC	Huisvuilcentrale
HWA	hemelwaterafvoer
IBP-VTH	Interbestuurlijk Programma Versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie,
IHP	Integraal huisvestingsplan
incl.	inclusief
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers
ISA	Instituut voor Sportaccommodaties
IV	Informatie Voorziening
i.v.m.	in verband met
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IZA	Integraal Zorg Akkoord
JZI	Juridische zaken/ Inkoopondersteuning
KRK	Kader Ruimtelijke Kwaliteit
L&D	Learning & Development
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
MABZ	Meld en Adviespunt Bijzondere
mba's	milieubelastende activiteiten
m.b.t.	met betrekking tot
MEOZ	Meerkosten Energie Openbare Zwembaden
Ministerie van BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
MIT	Mkb-innovatiestimulering Regio en Topsectoren
MKB	midden- en kleinbedrijf
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MT	Management Team
MTO	Medewerkers tevredenheidsonderzoek
M&O criterium	Misbruik en Oneigenlijk gebruik
NIS2	Network and Information Security Directive 2
Nb	Niet bekend
n.n.b.	nog niet bekend
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
N.V.	Naamloze Vennootschap

Afkorting	Betekenis
n.v.t.	niet van toepassing
o.a.	onder andere
OD	Omgevingsdienst
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PDCA	Plan-Do-Check-Act
PGB	Persoons Gebonden Budget
PIM	Product Information Management
POC	Percentage of Completion
PWN	PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
RES	Regionale Energiestrategie
RI&E	Risico, Inventarisatie en Evaluaties
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROM	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij
RVU	Regeling voor Vervroegde Uitdiensttreding
RWS	Rijkswaterstaat
RZB	Roerende Zaak Belasting
SDOB	Sterk Door Onderling Begrip
SCC	Sociaal Cultureel Centrum
SMD	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening
SiSa	Single information Single audit
SKB	Schatkistbankieren
SKW	Stichting Kinderopvang Waterland
SPP	Strategische Personeelsplanning
SPUK	Specifieke Uitkering
SPUK-THE14	Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving En energiebesparingsplicht
t.b.v.	ten behoeve van
t.o.v.	ten opzichte van
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
V.O.F.	Vennootschap onder Firma
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WA	Waterlands Archief
WAMS	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WGA	Werkhervattingsregeling Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNRa	Wet Normalisatie rechtspositie Ambtenaren
WNT	Wet normering topinkomens

Afkorting	Betekenis
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wpg	Wet politiegegevens
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wtp	Wet toekomst pensioenen
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand